

ÅRSRAPPORT 2020 - TUNSBERG BISPEDØMME

Til forsidebildet: Til venstre mot høyre:

«Presten direkte hjem i stua». Fra en strømmet gudstjeneste under pandemien. Prest Øyvind Monstad, Bugården menighet.

Tjølling kirke har stått på Tjøllingvollen siden vikingtiden (867 år i 2020), i all slags vær og tider, og vil stå der etter pandemien også...

Tunsbergkorset. Relikviekors av bysantinsk type antaglig laget i Tyskland, ca 1000, funnet under utgravninger i Storgaten i Tønsberg. Tønsberg var i middelalderen et av de viktige kongeseter.

Foto: KEL

Fra venstre øverst:

De nye konfirmantene i Bugården på vei inn til presentasjonsgudstjeneste 13/09-2020.

Biskopen på besøk i 10. trinn på Haugsbygd skole 30/10-2020, under visitasen.

I midten: Det nye prosesjonskorset i Hval kirke Ådal. Tegnet av Øystein Lønvik og Boni Wiik, Skåret av Øystein, og malt og forgyldt av Nadine Huth.

Til høyre: Fra vigsling av Marie Skarrebo Jørgensen til prestetjeneste, Hillestad kirke, hennes hjemmemenighet 18/10-2020

Foto: KEL

«Kirke er noe vi er, ikke bare av og til, men hele tiden – ikke bare ved spesielle anledninger og merkedager».

Prost Harald Bryne i sin årsrapport 2020.

INNHOOLD

Del I: LEDERS BERETNING	s.6
Del II: INTRODUKSJON TIL BISPEDØMMET OG HOVEDTALL	s.8
Del III: ÅRETS AKTIVITETER OG RESULTATER	s.13
A: Samlet vurdering av resultater, måloppnåelse og ressursbruk.....	s.13
B. Resultater og måloppnåelse 2020.....	s.15
1. Gudstjenestelivet blomstrer.....	s.20
1.1. Gudstjenesteliv.....	s.20
1.2. Oppslutning om vigslar.....	s.27
1.3. Oppslutning om gravferd.....	s.30
1.4. Inkludering av samisk språk.....	s.32
2. Flere søker dåp og trosopplæring.....	s 33
2.1. Oppslutning om dåp.....	s.32
2.2. Oppslutning om trosopplæringstiltakene.....	s.38
2.3. Oppslutning om konfirmasjon.....	s.41
3. Kunst- og kulturlivet er en del av kirkelivet.....	s.42
3.1. Oppslutning om konserter og kulturarrangementer.....	s.43
3.2 Salmer og dåp.....	s 46
3.3. Pilegrimsarbeidet.....	s 47
3.4. Flere åpne kirker.....	s.48
4. Kirken engasjerer seg i samfunnet.....	s.50
4.1. Diakonal betjening.....	s.50
4.2. Felleskap til nye i Norge.....	s.52
4.3. Arbeid med religionsdialog.....	s.53
4.4. Kirkens digitale nærvær.....	s.55
4.5. Kirkens synlighet i det offentlige rom.....	s.57
4.6. Samarbeid kirke/skole.....	s.58
4.7. Samarbeid kirke og samfunn- spesielle tiltak i Tunsberg.....	s.59
5. Flere finner sin plass i kirkelig arbeid.....	s.61
5.1. Rekruttering til vigslede stillinger.....	s 61
5.2. Frivillig tjeneste i kirken.....	s.62
5.3. Trivsel i jobben.....	s.64
5.4. Tilbud til unge i menigheten	s.65
6. Bemanning- presteskap og administrasjon.....	s 66
7. Kirken har en demokratisk og velfungerende organisasjon.....	s.72
7.2. Oppslutning om kirkevalg.....	s 72

7.3. Reduksjon av administrative kostnader s.....	s.73
C. Biskopens virksomhet	s.74
Del IV: STYRING OG KONTROLL I VIRKSOMHETEN.....	s.77
A. HMS/Arbeidsmiljø.....	s.77
B. Likestilling.....	s.79
C. Vurdering av mislighetsrisiko.....	s.80
Del V. VURDERING AV FREMTIDSUTSIKTER	s.81
Del VI. ÅRSREGNSKAPET.....	s.83

Vedlegg: Rapport fra nasjonal gravplassrådgiver 2020

Tallene for 2020 som fremlegges er hovedsakelig basert på menighetenes årsrapportering, tall fra medlemsregisteret, samt Rambøll I og II kartlegginger av kirkens aktiviteter under covid-19 pandemien 2020. Alle menigheter har innlevert sin årsstatistikk 2020 til Statistisk sentralbyrå (SSB). Korrigerede tall fra Larvik prostier er tatt med. Der tall avviker fra Statistikkheftet er dette kommentert i teksten.

Bispedømmerådet 2020-2023 i Tunsberg bispedømme. Øverst fra venstre: Lill-Tone Grahl Jacobsen, Øystein Lappegård, Arild Mikkelsen, Anne Helene M. Gjone, Inga S. Dekko. Nederst fra venstre: Jo Hedberg, Heidi Nordkvelde, Biskop Jan Otto Myrseth, Linn S. Hummelvoll, Brooke Bakken.

Del I: LEDERS BERETNING

2020 har i stor grad vært et annerledes år preget av covid-19 pandemien, og da regjeringen stengte ned samfunnet i midten av mars 2020 kom det et alvor over oss som enkeltmennesker, familier, lokalsamfunn og som kirke. Kirkens ulike aktivitetstilbud ble redusert og i periodevis helt avlyst, og ansatte ble henvist til å jobbe på hjemmekontor. Opplevelsen av en ukontrollert smitte skapte uro, og helsemyndighetene var usikre hvordan denne pandemien ville utvikle seg. Livets sårbarhet kom brått nærmere, og det rammet oss alle.

Det er bred enighet om at pandemien kom brått på, og at det til tider har vært svært vanskelig å sortere ut og tolke skiftende smittevernregler, forskrifter og tiltak. Situasjonen har skapt frustrasjon og tidvis forvirring over alt som måtte endres eller avlyses. Mye tyder på at pandemien ikke så lett slipper taket, og nå merkes det en slitasje på menigheter og medarbeidere som er viktig å følge med på virkningen av fremover.

Statistikk tallene for 2020 viser tydelig konsekvensene av reduksjoner og avlysninger av aktiviteter og tilbud. Ingen er overrasket over det i seg selv, men det som kanskje er mer overraskende er at det faktisk har skjedd veldig mange endringer på kort tid. Vi kan nevne et par eksempler. Kirken har vært underveis for å finne nye arbeidsformer de siste årene, og etter 01.01.2017 har kirken jobbet langsiktig med organisering vel vitende om at endring kan ta tid. Nå fortelles det om store endringer og nye former for samhandling både lokalt og regionalt.

Et annet område som mange i 2019 nevnte som viktig for kirken fremover var behovet for økt digitalisering, men også her med et langsiktig mål. Ved utgangen av «korona-året» 2020 hadde mange menigheter og medarbeidere gjort kvantesprang fremover innen digitalisering, og samarbeidet mellom ledere i begge arbeidsgiverlinjer har mange steder blitt enhetlig og nært. Krisen har gjort det nødvendig å samhandle, og den kirkelige organisasjonen har blitt mer tydelig.

Det er derfor viktig å legge merke til alt det som har skjedd med kirken dette året, og ikke minst se på de spennende og oppmuntrende endringene av positiv karakter. Ikke minst må vi legge merke til nytenkning og læring.

Samtidig er det veldig viktig å følge med på hvilke nye problemstillinger som de mest sårbare blant oss har fått, og hvordan kirken kan møte de nye utfordringene på en relevant måte.

Tunsberg bispedømme har mange dyktige medarbeidere som virkelig har fått vist sin kreativitet i møte med begrensningene. Det har skjedd nyskapende gudstjenestearbeid, alternative møteformer og møtesteder. «Minecraft»-gudstjenester, blåpannegudstjenester, drive-in gudstjenester, vandregudstjenester, friluftsgudstjenester på kirketrappa, ved lystenningssteder og julekrybber utendørs er eksempler på dette.

De små dåpsgudstjenestene med stor nærhet og sterke øyeblikk har berørt både dåpsfamilier og ansatte, og det er liten tvil om at de sentrale seremoniene i folkekirken fortsatt står sterkt og har betydning for folks liv.

På tross av at det har vært vanskelig å samle barn og unge i 2020 har menighetene fått konfirmasjonsoppleggene tilpasset og gjennomført på en måte som har fått veldig gode tilbakemeldinger både fra konfirmantene og familiene.

Trosopplæringen har hatt vanskelige kår. Likevel gir kateketer og trosopplærere uttrykk for et sterkt engasjement, og undervisningsrådgiver på bispedømmekontoret hører mange sterke fortellinger om kreativitet knyttet til samværsformer og gode samtaler om tro mellom voksne og barn.

«Fløffe» og Hilde fra Sandar menighet i Sandefjord fikk trosopplæringsprisen 2020 for sine videoer med fokus på å lære barn om høytidene sammen med foreldrene.

Da samfunnet stengte ned, uttrykte mange diakoner bekymring for de mest sårbare blant oss. Det har skjedd en styrking av den diakonale betjeningen i bispedømmet, og i 2020 fikk 10 nye menigheter diakonale ressurser. Det har vært imponerende å se hvordan diakonene har funnet nye måter å komme i kontakt med enkeltpersoner på, og det har enkelte steder vært en sterk økning i antall samtaler og sjelesorg. Tunsberg bispedømme har også satt stort fokus på psykisk helse, dialogarbeid (f.eks. «Ypsilonsamtaler») og forebygging av selvmord (f.eks. «Du er ikke alene»).

Kulturlivet har blitt hardt rammet under pandemien, og det har vært vanskelig for konsertvirksomhet og korarbeid. Men også her har kreativiteten blomstret og nye arbeidsformer har vokst frem. Den raske digitale utviklingen har gitt nye plattformer for å nå ut til folk. Vesterøy menighet laget f.eks. en digital adventskalender med 24 musikkinnslag. På Gol kombinerte de digital og trykket musikalsk adventskalender med QR-koder i menighetsbladet. Modum kreerte en egen juleproduksjon under tittelen «Snø, musikkstunder i kirkene» osv.

Mange av bispedømmets frivillige og ansatte har overrasket seg selv med en bratt digital læringskurve, og vi har sett hvor fort vi egentlig kan endre på ting når det er nødvendig. Vi må berømme medarbeiderne for den konstruktive måten de har møtt utfordringene på, og selv om det har vært mange tilbakeslag har både ledere og medarbeidere stått sammen i det.

Nedgang i aktivitetene har i 2020 frigjort midler som er omdisponert til blant annet digital satsning. Det har vært fokus på å bruke ressursene på riktig måte slik at de stimulerer de tiltakene som var viktig å få til.

Det har vært en god motivasjon for mange menigheter til å tenke nytt. Vi ser at det har vært en viss slitasje på medarbeidere under pandemien, men det meldes også om mye godt samarbeid, stor kreativitet, lavt sykefravær og mye læring. Det lover godt for fremtiden.

Tønsberg, 15. mars 2021

_____sign_____

Jan Otto Myrseth

Biskop

_____sign_____

Arild Mikkelsen

Bispedømmerådsleder

Del II: INTRODUKSJON TIL BISPEDØMMET OG HOVEDTALL

Bispedømmets organisering og formål

Tunsberg bispedømme, Den norske kirke er del av den verdensvide kirke, som på verdensbasis i 2020 bestod av ca. 2.5 milliarder mennesker. Inntil 1. januar 2017 var Tunsberg bispedømme en statlig virksomhet underordnet Kulturdepartementet. Fra 2017 har bispedømmet vært en del av rettssubjektet Den norske kirke. Det ble utskilt fra Oslo bispedømme i 1948, og er det største trossamfunnet i landsdelene Buskerud og Vestfold. Medlemmene utgjør 64,9 % av den totale befolkningen. Vårt samfunnsoppdrag er å være en folkekirke i samsvar med Grunnlovens § 16.

Bispedømmet blir ledet av biskopen og bispedømmerådet med felles administrasjon, bispedømmekontoret, i Tønsberg.

Myndighet og ansvarsområde for biskop og bispedømmerådet følger bl.a. av Kirkeloven, Gravferdsloven, Tjenesteordning for biskop, og tildelingsbrevet fra Kirkerådet.

Bispedømmerådet

Tunsberg bispedømmeråd har 10 medlemmer, som sammen med de andre bispedømmerådene utgjør Kirkemøtet. Hovedformålet for bispedømmerådets virke er etter Kirkeloven § 23f beskrevet slik: «*Bispedømmerådet skal ha sin oppmerksomhet henvendt på alt som kan gjøres for å vekke og nære det kristelige liv i menighetene, og det skal fremme samarbeidet mellom de enkelte menighetsråd og andre lokale arbeidsgrupper innen bispedømmet*».

Bispedømmerådets oppgaver er særlig knyttet til:

- kirkerettslig forvaltningsmyndighet.
- arbeidsgivermyndighet overfor prester.

- tiltaks- og samarbeidsorgan innen bispedømmet.
- service- og kompetanseorgan overfor menigheter og medlemmer.

Bispedømmerådet fordeler også statlige tilskudd til trosopplæring og særskilte stillinger innen kirkelig undervisning og diakoni. Bispedømmerådet kan opprette og nedlegge stillinger innenfor tildelt ressursramme. Bispedømmerådet tilsetter proster, prester i lokalmenighetene og fengselsprester. I tillegg er bispedømmerådet arbeidsgiver for de tilsatte på bispedømmekontoret. Tunsberg bispedømmeråd var i 2020 tillagt arbeidet med gravplassrådgivning på nasjonalt plan og var arbeidsgiver for den nasjonale gravplass-rådgiveren og juridisk rådgiver. Dette ble overført til Statsforvalteren 1.1.2021.

Biskopen

Biskopen har tilsynsmyndigheten for hele den kirkelige virksomheten i bispedømmet, er arbeidsgiver for prestene, og skal ta vare på kirkens lære og kirkens enhet.

Overordnede mål

Bispedømmerådet og biskopen har lagt til grunn de mål og føringer som er gitt av Kirkemøtet og Kirkerådet. Det overordnede mål for Tunsberg er å *legge til rette og inspirere menighetene i bispedømmet til å virke for «Mer himmel på jord - som menigheter i en bekjennende, åpen, tjenende, misjonerende folkekirke».*

Tunsberg bispedømmes årsplan/handlingsplan for virksomhet og aktiviteter, tar sitt utgangspunkt i gjeldende visjonsdokument for Den norske kirke.

Bispedømmets viktigste ressurser for å nå hovedmålene er våre ansatte og frivillige medarbeidere. Ut fra dette er det for bispedømmet avgjørende å legge til rette for at prestene, og andre vigslede grupper, kan utføre sin tjeneste på en god måte. Derfor er kompetanseutvikling og relasjonsbygging prioritert gjennom kursvirksomhet og rådgivning.

Oversikt over Tunsberg bispedømme

Bispedømmet var i 2020, etter de endringer som kom med kommunereformen, delt inn i 9 prostier, 23 fellesråd og 100 sokn. Geografisk omfatter dette landsdelene (tidl. fylker) Buskerud og Vestfold.

Antall innbyggere pr 31.12 2020 var i Vestfold: 248 348 personer, og i Buskerud: 260 926 personer. Antall medlemmer pr. 31.12.2020 var totalt 330 387 personer.

Antall sokn: 100

Gjennomsnittlig antall kirkemedlemmer pr. sokn: 3236

Gjennomsnittlig antall ikke-medlemmer pr sokn: 1789

Gjennomsnittlig antall kirkemedlemmer pr. fellesråd: 14 365

Inndeling

Følgende tabell gir en oversikt over de 9 prostiene, deres navn og geografiske utbredelse slik det var i 2020:

LANDSDEL (tidl. fylke)	Navn på prosti	Omfatter følgende kommuner
Buskerud	Hallingdal	Flå, Gol, Hemsedal, Hol, Nes og Ål kommuner
	Kongsberg	Flesberg, Kongsberg, Nore og Uvdal og Rollag kommuner
	Ringerike	Hole og Ringerike kommuner
	Eiker	Krødsherad, Modum, Sigdal og Øvre Eiker kommuner
	Drammen	Drammen og Lier kommuner
Vestfold	Nord-Jarlsberg	Holmestrand og Horten kommuner
	Domprostiet	Færder og Tønsberg kommuner
	Sandefjord	Sandefjord kommune
	Larvik	Larvik kommune

Tabell 1: Prostiene med tilhørende kommuner i 2020.

Medlemmer pr. prosti.

Tabell 2 viser antall sokn, fellesråd, medlemmer i Den norske kirke og den totale befolkningen i bispedømmet:

Prosti	Total befolkning pr 31.12. 2020	Antall sokn	Antall fellesråd	Medlemmer i Den norske kirke pr 31.12.2020*	Kirkemedlemmer i % av befolkn. 2017	Kirkemedlemmer i % av befolkn. 2018	Kirkemedlemmer i % av befolkn. 2019	Kirkemedlemmer i % av befolkn. 2020
Domprostiet	83 983	14	2	54 921	67,2 %	66,5 %	65,6 %	65,4%
Larvik prosti	47 499	12	1	32 841	71,2 %	70,6 %	69,9 %	69,1 %
Sandefjord prosti	64 345	10	1	41 058	68,5 %	65,4 %	64,5 %	63,8 %
Nord-Jarlsberg prosti	52 521	7	2	34 426	68,9 %	68,2 %	67,2 %	65,5 %
Ringerike prosti	37 646	11	2	26 147	72,5 %	71,3 %	70,3 %	69,5 %
Lier prosti	-----				65,8 %	64,9 %	63,7 %	-----
Drammen prosti	128 977	15	2	73 415	50,6 %	54,9 %	53,9 %	56,9 %
Eiker prosti	39 559	8	4	28 785	69,9 %	69,1 %	68,3 %	72,8 %
Kongsberg prosti	34 205	13	4	23 903	71,5 %	71,0 %	70,1 %	69,9 %
Hallingdal prosti	20 575	10	5	14 891	73,4 %	73,4 %	73,3 %	72,4 %
Sum	509 310	100	23	330 387	67,6 %	66,5 %	65,6 %	64,9 %

Tabell 2 (forrige side): Medlemmer i Den norske kirke fordelt pr prosti. * Tallene viser kun medlemmer og inkluderer ikke «tilhørig», dvs. barn som ikke er døpt, men hvor en eller begge av foreldrene tilhører Dnk. Oppganger i medlemsprosentandel for Drammen og Eiker prostier skyldes i hovedsak kommunereformen. Lier prosti opphørte fra og med 1.1.2020. De tidligere kommunene/fellesrådsområdene Hurum og Røyken ble fra 1.1.2020 flyttet til Asker prosti, Oslo bispedømme og soknene i Lier kommune ble flyttet til Drammen prosti. Nedre Eiker og Svelvik kommuner/fellesrådsområder ble også flyttet til Drammen prosti. Sande og Holmestrand kommune ble slått sammen til en kommune. Re som tidligere hørte innunder Nord-Jarlsberg ble flyttet til domprostiet.

Innmeldte/utmeldte 2020

Medlemsregisteret viser at det meldte seg inn 248 personer i 2020 og at 1125 meldte seg ut (Resultat 2019: 388 og 1755). Antallet utmeldte er markant færre enn de siste år. Hvorvidt dette tallet er resultat av en korona-effekt eller en begynnende trend, er for tidlig å si noe om.

Samarbeid

Bispedømmerådet, med biskop og bispedømmeadministrasjon, har nært samarbeid med menighetsrådene og fellesrådene. Det er etablert et godt samarbeid med kirkevergene gjennom Tunsberg arbeidsgiverforum (TAF), der samhandling og kommunikasjon mellom de to arbeidsgiverlinjene drøftes og utvikles. Det er også nært samarbeid med ulike organisasjoner (både kristelige og andre), institusjoner (f.eks. Universitetet i Sørøst-Norge og sykehusene), og andre kirkesamfunn. Bispedømmerådet har i 2020 hatt et formelt samarbeid med 6 misjonsorganisasjoner gjennom SMM (Samarbeidsråd menighet og misjon). Pga. den økonomiske situasjonen forårsaket av pandemien, fant misjonsorganisasjonene det nødvendig i mai 2020 å midlertidig trekke støtten til misjonsrådgiverstillingen for resten av året.

Omtale av organisasjonen

Ledelsesstruktur og lokalisering

Tunsberg biskop og Tunsberg bispedømmeråd har felles administrasjon lokalisert i Tønsberg by. Bispedømmerådet er tilsettingsorgan og økonomiforvalter. Biskopen leder preste-tjenesten.

I Tunsberg bispedømme er det ni prostier som hver for seg er tjenesteområde for prestene. Prestetjenesten ledes av prostene.

De øvrige kirkelige ansatte har i hovedsak fellesrådet som arbeidsgiver.

Bemanning

I Tunsberg bispedømme er det pr 31.12.20 totalt 119,05 årsverk knyttet til preste-tjenesten, og 13 stillinger i administrasjonen og 2 stillinger tilknyttet Den nasjonale gravplass-forvaltningen.

Antall prester: 9 proster 74 sokneprester 23 kapellaner 9 prostiprester 3seniorprester 4 spesialprester 12 vikarer (i ulike stillingsstørrelser)	Antall diakoner/diakoniarbeidere: 32 diakoner og 7 diakoniarbeidere (inkl 22 stillinger med statlig tilskudd). Antall kirkelige undervisere: 73 kateketer, trosopplærere/ menighetspedagoger, i ulike stillingsstørrelse. Av disse er 11 kateketstillinger med statlig tilskudd Antall kirkemusikere/kantorer: 101 i ulike stillingsstørrelser
--	---

Utvalgte volumtall for bispedømmet

Tabell 3 viser utvalgte volumtall for bispedømmet 2010-2020. Disse kommenteres i del III:

Volumtall for bispedømmet	2010	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Antall dåp	3 628	3 085	2 810	2 559	2 404	2 385*	1 944
Antall konfirmerte	3 898	3 523	3 456	3 195	3 100	3 115	2843**
Antall kirkelige vigslar	995	802	793	780	753	652	412
Antall kirkelige gravferder	4 061	4 016	3 856	3 953	3 713	3 663	3543
Antall gudstjenester totalt (søn- og helligdager)	4 582	4 404	4 336	4 213	4 202	4 177	3 269
Samlet antall gudstjenestedel takere (søn- og helligdager)	428 899	397 264	380 253	368 060	350 801	338 298	158 373
Gjennomsnittlig gudstjenestedel takelse (søn- og helligdager)	94	91	88	84	83	81	48

Tabell 3: Volumtall for bispedømmet 2010-2020. * Tall for dåp 2019 er de korrigerede tall, og avviker fra Statistikkheftet som har 2438). ** Det er diskrepans mellom det som er innrapportert via Planverktøy for trosopplæring (2795) og tall innrapportert fra menighetene, som er brukt her. Dette er kommentert under 2.3(oppslutning om konfirmasjon).

Nøkkeltall for årsregnskapet

Tabell 4 viser utvalgte nøkkeltall fra årsregnskapet for bispedømmet 2020. Disse kommenteres bl.a. i del VI:

Nøkkeltall for årsregnskapet	2018	2019	2020
Antall årsverk (uten ekst.fin.stillinger)	136,11	135,02	129,91
-herav prestetjeneste	122,61	123,42	116,91
Samlet tildeling budsjettgruppe 1A	107 134	107 421	103 960
Netto driftskostnader	108 077	108 148	104 182
Lønnsandel av driftskostnader	93,8 %	94,2 %	93,3 %
Andel lønn brukt i prestetjenesten	85,4 %	86,4 %	84,9 %
Lønnskostnader pr årsverk	744	754	748

Det er i 2020 foretatt en ny beregning av nøkkeltallene for 2018-2019 slik at tallene er mer sammenliknbare. Eksternt finansierte årsverk er trukket ut for 2018-2020. Lønnsandel og lønnskostnader inneholder personalkostnader. Gravplassrådgiver er holdt utenfor nøkkeltallberegningene.

Del III: ÅRETS AKTIVITETER OG RESULTATER

SAMLET VURDERING AV RESULTATER, MÅLOPPNÅELSE OG RESSURSBRUK

Tunsberg bispedømme ønsker å være en kirke som favner bredt og utfører sitt samfunnsoppdrag i samsvar med Grunnlovens § 16. Dette skjer gjennom det lokale kirkelige arbeid og ved at bispedømmet målrettet arbeider for å være til for kirkens brukere, dens menigheter, ansatte og frivillige. Som kirkesamfunn skal bispedømmet også legge til rette for trosutøvelse og åndelig felleskap.

Resultatene viser at Den norske Kirke i Tunsberg bispedømme fortsatt fremstår som en landsdekkende, lokalt forankret kirke der 64,9 % av befolkningen finner tilhørighet og en grunnleggende livstolkning gjennom medlemskap i Den norske kirke. Samtidig gir resultatene en grunn til alvorlig ettertanke, ettersom det over tid har vært en nedadgående tendens på flere felt.

Det har vært et veldig annerledes år i 2020 på grunn av covid-19 pandemien og mange kurver gjør en skarp og bratt kurve på grunn av mange reduksjoner og avviklinger av tilbud.

Det er likevel grunn til å tro at den svakt nedgående kurven også ville fortsatt i 2020 dersom det hadde vært et normalår.

Det er ikke lenger en selvfølge at de fleste nordmenn er medlem av Den norske kirke, og ungdommene i UBDR (Ungdommens Bispedømmeråd) påpeker at det ikke er så enkelt å kalle seg kristen. Trenden blant unge er at det gradvis blir mindre kjennskap til kirkens liv og aktivitet, og medlemsskap i kirken blir dermed mindre relevant.

Vi ser også en økning i den andel av befolkningen som ikke er medlem i noen form for tros- og livssynssamfunn (ca 20%). I tillegg viser medlemsundersøkelsene for Dnk både fra april 2019 og den ekstraordinære «koronaundersøkelsen» at en tydelig andel av medlemmene angir at de har liten eller ingen tro. Det er derfor naturlig at medlemstallet vil synke videre om kirken ikke gjør noen tydelige grep.

Måloppnåelse:

Totalt sett er vi tilfreds med at vi ikke ser noen dramatisk utvikling i negativ retning når det gjelder medlemstall.

Når det gjelder målsettingene for en god del områder, så er Covid 19 skyld i at mange av dem ikke er nådd. Det gledelige er at på mange områder har skjedd mye nytt, og det er skjedd mange store endringer i arbeidsform og kompetanse som kan gjøre det spennende å se utviklingen videre.

Vi har nådd målene om større diakonal betjening rundt om i bispedømmet, og det gjøres godt arbeid både innen integrering og religionsdialog.

Kirkens digitale synlighet er ikke så enkel å måle, men det har vært en formidabel økning både i antall SoMe kanaler og i bruken av dem. Det har vært en enorm vekst i kompetanse, ikke minst innen streaming, og produksjon av video vist på Facebook eller YouTube. Det har vært produsert musikkvideoer og podcaster, ressurser for trosopplæring og webinarer. Vi opplever derfor at vi har langt har oversteget ambisjonene og målene på dette området i 2020.

Kirkens synlighet på flere arenaer i det offentlige rom har et større potensiale, og her må det legges inn mer innsats.

Rekrutteringen til kirkelige tjenester er en utfordring, og her har vi et stykke opp til målsettingen. Også når det gjelder frivillighet, så har vi ikke nådd målet.

Generelt trives de kirkelige medarbeiderene i jobben, og medarbeiderundersøkelsene viser mange steder gode tall. Sykefraværet er ikke spesielt høyt, men likevel så vil vi sette ambisiøse mål videre for å holde høy motivasjon og gode arbeidsmiljø.

Det må ellers nevnes at det er ikke alt arbeid som er målbart i forhold til konkrete målsettinger, for mye arbeid i bispedømmet er også kvalitativt. Her er både målsetting og måloppnåelse krevende begrep for å måle kvalitet f.eks. på relasjonelt arbeid.

Ressursbruk:

Vi anser at bispedømmets ressursbruk har vært effektiv i 2020, både med tanke på utnyttelse av kapasiteten i presteskaper, arbeidsfordeling i administrasjonen og økonomiforvaltningen. Innsparinger som følge av lavere aktivitet er brukt som stimuleringsmidler til digitalisering og kreative tiltak.

Det gjøres et betydelig arbeid for å få ressursene til å strekke til både i administrasjon og i prostiene.

Konklusjon:

Tross de utfordringene som Covid-19 situasjonen har skapt for kirken, så ser vi med håp på hvor mye kreativitet og endring som medarbeidere og menigheter har vist i 2020. Nå er det viktig å finne gode strategier for å styrke de områder som er i vekst og videreutvikle en lærende organisasjon med basis i det som er skapt dette året av vekst og endring. Målet er at vi fortsatt kan være en viktig del av det norske samfunnet, og opprettholde en relevant, livsnær landsdekkende bekjennende, åpen, tjenende og misjonerende folkekirke, tro mot evangeliets utfordringer.

RESULTATER OG MÅLOPPNÅELSE 2020

Det vil i det følgende bli rapportert på følgende strategiske mål:

- 1. Gudstjenestelivet blomstrer.**
- 2. Flere søker dåp og trosopplæring.**
- 3. Kunst - og kulturuttrykk er en del av kirkelivet.**
- 4. Kirken engasjerer seg i samfunnet.**
- 5. Flere finner sin plass i kirkelig arbeid.**
- 6. Kirken har en demokratisk velfungerende organisasjon.**

Det rapporteres her i hovedsak kun på de strategiske mål, resultatmål og nøkkelindikatorer fastsatt av Kirkerådet for perioden 2019-2021.

Strategisk mål	Resultatmål	Nøkkelindikatorer	Resultat
Gudstjenestelivet blomstrer.	Vekst i antall deltakere pr. gudstjeneste	Gudstjenestedeltakelse/ gudstjenestefrekvens	Deltakelse: Nedgang fra 2019 på -53% Frekvens: 54% (nedgang på 4,8% fra 2019).
	Flere velger kirkelig vigsel	Antall vigsler	412 (Nedgang fra 2019 på -37%)
	Oppslutning om kirkelig gravferd holdes oppe	Antall kirkelige gravferder	86% andel (Oppgang på + 2,2%).
	Flere menigheter inkluderer samisk språk i gudstjenester	Antall menigheter som inkluderer samisk språk i lokal gudstjenesteordning	Gudstjenester med samisk innslag: 2. Inkl. i lokal grunnordning:0
Flere søker dåp og trosopplæring.	Oppslutningen om dåp holdes oppe	Andel døypte barn	Oppslutning fra fjoråret: 80% (2019: 99,2 %), Av dåpskullet: 44% (nedgang – 6 prosentpoeng)
	Oppslutningen om trosopplæringstiltakene er stabil	Deltakerandel i utvalgte, landsomfattende tiltak	Gjennomsnitt 42% (Oppgang på 6 % fra 2019)
	Oppslutningen om konfirmasjon holdes oppe	Konfirmerte av døypte 15-åringer	73 % av døypte 15 åringer (oppgang fra 2019 på 3 %)
Kunst - og kulturuttrykk er en del av kirkelivet	Vekst i antall deltakere på konserter og kulturarrangementer	Antall deltakere på konserter/kulturarrangement i kirkene	Nedgang fra 2019 på -70 % (nedgang i antall konserter/arr-50 %)
	Flere åpne kirker	Antall åpne kirker	Nedgang på 26 % av antall sokn som har dette tilbudet (sammenliknet med 2019).
Kirken engasjerer seg i samfunnet	Flere menigheter med diakonal betjening	Antall menigheter med diakonal betjening	71 sokn, økning på + 10 sokn fra 2019
	Flere menigheter tilbyr felleskap til nye i Norge	Antall menigheter med tilbud ifm. Integreringsarbeid	21 sokn (nedgang på - 9 siden 2019)
	Arbeid med religionsdialog styrkes	Antall fora for religionsdialog	1 forum ifølge ny, presisert definisjon

	Kirkens digitale nærvær øker	Antall SoMe-kanaler. Antall følgere pr kanal og poster pr. uke pr. kanal	Totalt 26 128 følgere pr 31.12.2020 kirkens Facebooksider i bispedømmet (Bispedømmeråd, fellesråd, menigheter)
	Kirken er synlig på flere arenaer i det offentlige rom	Antall artikler treff på 'Dnk' i radio, TV, print, nettaviser. Antall frokostseminarer/annet	<i>Biskop: 294 treff Tunsberg bispedømme: 5050 treff</i>
	Samarbeidet kirke/skole styrkes	Antall barnehager - og skolegudstjenester	31 barnehagegudstjenester (nedgang på - 66% fra 2019). 78 skolegudstjenester (nedgang på -72% fra 2019).
Flere finner sin plass i kirkelig arbeid	Rekruttering til vigslede stillinger styrkes	Antall vigslinger	3 (8 stk. i 2019)
	Flere engasjeres i frivillig tjeneste i kirken	Antall frivillige	6009 (nedgang på - 20 % personer fra 2019)
	Kirkelige medarbeidere trives i jobben	Medarbeiderundersøkelser/ sykefravær	1 (covid-19 undersøkelsen) Sykefravær: alle ansatte 4,90 % (presteskap 5,41%)
	Tilbud for unge i menighetene styrkes	Antall deltakere på tilbud for 13-17 år/ 18-30 år	13-17år: 96 delt. (Nedgang på 94,8 % fra 2019) 18-30 år: 24 deltakere. (Nedgang på 93,8% fra 2019)
Kirken har en demokratisk og velfungerende organisasjon	Oppslutning om kirkevalg opprettholdes	Valgdeltakelse	Det har ikke vært holdt kirkevalg i 2020
	Reduksjon i administrative kostnader	Administrative kostnader	Innsparing av tildelt beløp: Det har ikke vært innsparing i år grunnet noen uforutsette utgifter.

Tabell 5: Bispedømmets resultat etter Kirkerådets resultatmål og indikatorer for 2020.

1. GUDSTJENESTELIVET BLOMSTRER

Resultatmål:

- Vekst i antall deltakere pr. gudstjeneste.
- Flere velger kirkelig vigsel.
- Oppslutning om kirkelig gravferd holdes oppe.
- Flere menigheter inkluderer samisk språk i gudstjenester.

1. 1. GUDSTJENESTELIV

Resultatmål:

- Vekst i antall deltakere pr. gudstjeneste

Nøkkelindikatorer:

- Gudstjenestedeltakelse
- Gudstjenestefrekvens

Gudstjenestedeltakelse søn- og helligdager

Vurdering av resultat og måloppnåelse

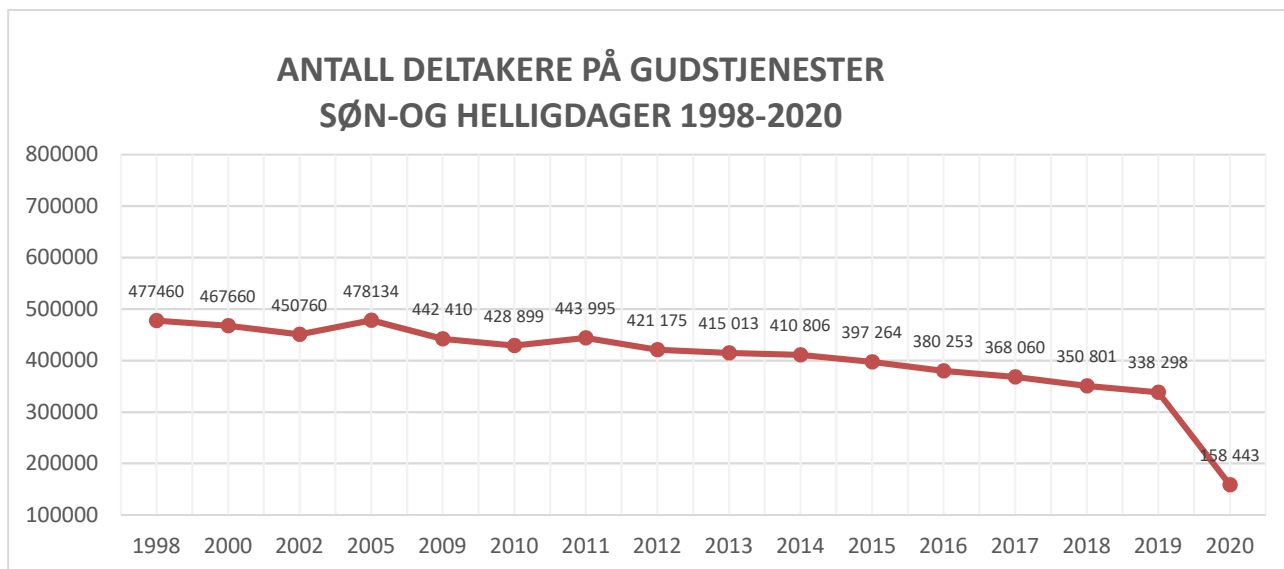
- Mål ikke nådd

Resultat og utvikling

Resultatene som er innrapportert fra menighetene viser at det ble feiret 3 269 fysiske gudstjenester på søn- og helligdager i 2020. Tallene viser et snitt på gudstjenestedeltakelse i 2020 på 48,5 deltakere pr. gudstjeneste. Det utgjør, sammenlignet med fjoråret, en stor nedgang i snitt på 32,5 deltakere. Denne drastiske nedgangen skyldes korona-pandemien. Fra første halvdel av mars til tiden etter påske var kirkene nedstengt som resultat av strenge smittevernstiltak. Resten av året var preget av de til hver tid gjeldende smittevernregler med begrensinger om tillatt antall deltakere mm.

Ser vi på resultat for inneværende strategiperiode og perioden fra 1998 til 2020 viser denne en nedadgående utvikling over tid.

Det er flere måter å måle gudstjenestedeltakelsen på: En kan måle antall besøk i forhold til antall gudstjenester, antall besøk per medlem eller se på antall gudstjenestebesøk total Uansett målemetode viser tallene for Tunsberg at gudstjenestedeltakelsen sett over tid er nedadgående. Selv med store negative tall for 2020 som har en god plausibel forklaring i restriksjoner på antall tillatte deltakere pga. pandemien, viser dog tallene sett over tidsrommet 1998-2020 en negativ utvikling av gudstjenestedeltakelsen på søn- og helligdager som det ikke har lyktes å snu. Grafen nedenfor viser denne utviklingen:

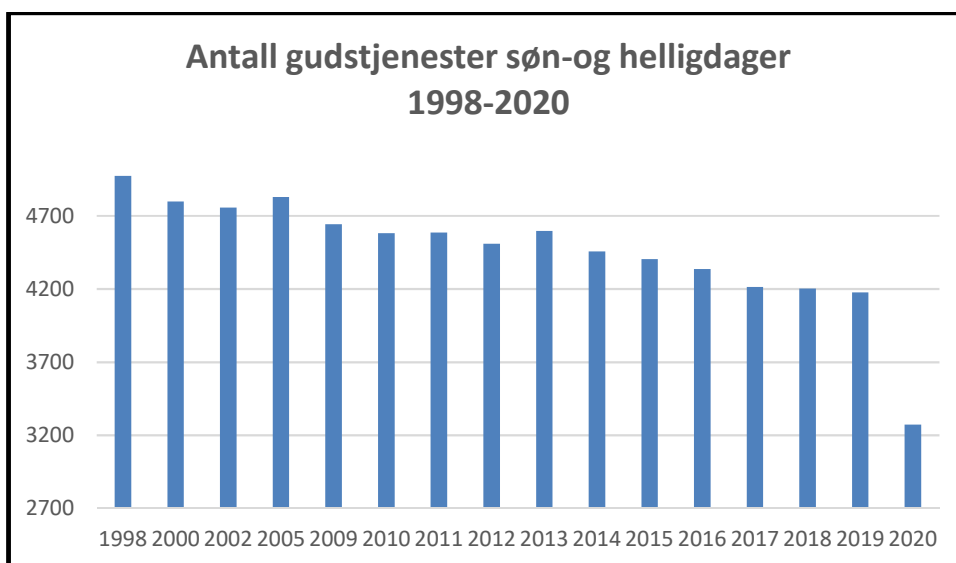

Tabell 6 viser de faktiske tall på antall gudstjenester samt gudstjenestedeltakelse i Tunsberg bispedømme samme periode:

	2010	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Gudstjenester	4 582	4 350	4 336	4 213	4202	4177	3 269
Deltakere	428 899	397 264	380 253	368 060	350 801	338 298	158 443
Snitt	93,6	91,3	87,7	87,4	83,5	81,0	48,5

Tabell 6: Antall gudstjenester og gudstjenestedeltakelse i Tunsberg 2010-2020.

Antallet gudstjenester har også over tid gått ned, slik grafen nedenfor viser:

Reduksjon i antall gudstjenester over tid er et resultat av styrt utvikling og tilpasning til tilgjengelige ressurser, og en konsekvens av arbeidstidsavtalen for prestene. Reduksjonen i antall gudstjenester for året 2020 skyldes restriksjoner under pandemien.

Ser vi på utviklingen over tid i hvert prosti, ser vi den samme utviklingen i tabell 7. Tallene fra 2020 viser en tilnærmet halvering av antallet gudstjenestedeltakere for alle prostiene sammenlignet med 2019. Hvilken effekt vil pandemien ha på sikt er vanskelig å si noe om på nåværende tidspunkt.

Prosti	2014		2016		2017		2018		2019		2020	
	Antall gudstjenester	Deltakere	Antall gudstjenester	Deltakere	Antall gudstjenester	Deltakere	Antall gudstjenester	Deltakere	Antall gudstjenester	Deltakere	Antall gudstjenester	Deltakere
Kongsberg	372	32 899	366	29476	342	26 920	376	27 996	374	27 542	273	12 909
Drammen	435	43 268	405	35728	382	33 175	363	30 486	400	33 791	534	25 588
Ringerike	326	25 592	303	21686	308	25 392	308	24 328	316	24 374	249	10 894
Hallingdal	357	32 619	346	28049	339	28 889	343	27 458	315	24 647	244	10 662
Eiker	553	51 096	507	49400	492	43 637	494	41 308	482	40 302	303	15 829
Lier	388	33 439	373	30992	374	27 778	347	28 800	357	24 740	x	x
Nord-Jarlsberg	586	49 136	590	45887	560	46 187	498	43 632	575	39 974	396	15 233
Domprostiet	511	56 629	491	54 302	495	52 803	524	52 406	498	49 284	511	28 411
Sandefjord	402	42 864	398	41 125	376	40 598	359	35 317	344	35 133	323	19 732
Larvik	535	43 264	531	43 608	557	42 681	533	38 809	506	36 855	439	19 183

Tabell 7: Antall gudstjenester, søn- og helligdag 2014-2020, oppstilt prostivis. For Sandefjord prosti og domprostiet er tall fra de sokn prostiene består av i dag.

Som et tillegg til de fysiske gudstjenester viser menighetenes årsstatistikk i 2020 at det var til sammen 201 digitale strømmede gudstjenester i periodene med tilsammen 59 588 registrerte seere. Dette gir et snitt på 296 deltakere pr sending. Tallet tilsvarer 18,4% av den totale medlemsmassen forutsatt at en person så kun en sending en gang. Her har en talt de som fulgte sendingen, men ikke nødvendigvis var med hele sendetiden. Tallene kan også skjule at det var flere som så sammen. I dette tallet inngår også kortere gudstjenester og gudstjenester som ble feiret utenom søn- og helligdager. Isolert sett gir ikke tallene grunnlag for å si at det var mange som fulgte de digitale gudstjenestene, men peker mer mot det motsatte. I tillegg til de fysiske gudstjenestene ble det gjennomført en rekke digitale gudstjenestelige aktiviteter i perioden 15.03-31.12 (se nedenfor under digitale aktiviteter). Rambøllundersøkelsene, som har en svarprosent på 69-70% viser at det var 1886 aktiviteter og 461 360 personer var innom disse. Det gir et gjennomsnittlig deltakersnitt på 244. Sammenligner en dette tallet med gjennomsnittstallet for gudstjenestedeltakelse på søn- og helligdager i 2019 representerer dette en økning på + 201%. Nå er imidlertid ikke disse tall helt sammenlignbare, men de peker på at digitale og alternative gudstjenestelige aktiviteter i 2020 kom i berøring med en større gruppe mennesker enn de tradisjonelle fysiske gudstjenestene.

Koronaen lærte menigheten til å gå ut. Konnerud menighet utenfor Meny på Konnerudsenteret hvor de reklamerte for Utekirke og Åpen kirke (foto M-T Halle).

Gjennomsnittlig antall personer pr. gudstjeneste, søn -og helligdager

Tabell 8 nedenfor gir en sammenligning av årets resultat med resultat fra 2013-2019, sett prostivis:

	Kongsberg	Drammen	Ringerike	Hallingdal	Eiker	Nord-Jarlsberg	Domprostiet	Sandefjord	Larvik
2013	84	88	80	83	89	88	138	105	83
2014	88	99	79	91	92	84	111	107	81
2015	89	86	79	94	95	84	107	114	77
2016	81	88	72	81	97	78	111	115	82
2017	79	97	82	85	89	82	93	109	95
2018	74	84	79	80	84	82	100	98	73
2019	73	85	77	78	84	70	99	102	73
2020	47	48	44	44	52	38	56	61	44

Tabell 8: Gjennomsnittlig gudstjeneste deltakere, søn- og helligdag 2013-2019, oppstilt prostivis

Den nedadgående tendensen over tid og et år med pandemi preget også tallene for prostiene. De kirkene i hvert prosti som har hatt størst deltakerantall på fysiske gudstjenester i 2020 er de kirkene som har hatt flest ressurser og er de største.

Gjennomsnittlig gudstjenestefrekvens på søn- og helligdager

Den gjennomsnittlige **gudstjenestefrekvensen** (= hvor mange søndager og helligdager det gjennomsnittlig er gudstjenester pr. sokn) er beregnet utfra 61 søn- og helligdager i 2020, og er på 54 %. Til sammenligning var den på 62 % i 2018, og 58,8 % i 2019, altså en nedgang siden forrige år (uten korona) på 4,8% poeng.

Konklusjon

Året 2020 har vært et unormalt år og er ikke sammenlignbar med de foregående. Men selv

om vi tar bort faktorer som er forårsaket av pandemien, viser resultat over tid den samme negative utviklingstrend for deltakelse på søn- og helligdager som i de foregående år, og er en del av den sammensatte problemstillingen knyttet til gudstjenesteantall (forordning), samfunnsendringer og arbeidstidsavtaler som vi har drøftet i tidligere årsrapporter.

Gudstjenesteoppslutning utenom søn- og helligdager

Vurdering av resultat og måloppnåelse

- Mål ikke oppnådd

Resultat/utvikling

Det er i tillegg til 3 269 fysiske gudstjenester på søn- og helligdager feiret 826 andre gudstjenester. Antall deltakere for disse gudstjenestene var 26 207, og med en gjennomsnittsdeltakelse på 32 deltakere pr. gudstjeneste. Sammenlignet med tall fra de foregående år ser vi at deltakerantallet er redusert til ¼ av fjorårets. Denne reduksjonen både i antall fysiske gudstjenester og deltakerandel er en effekt av pandemien.

	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Gudstjenester	1 189	1 183	1 085	1 215	1 370	1 272	1 291	1 370	826
Deltakere	94 578	91 060	84 491	89 024	97 738	95 637	98 919	107 943	26 207
Snitt	80	77	78	73	71	75	77	79	32

Tabell 9: Antall gudstjenester utenom søn- og helligdager 2012-2020. *Tallet avviker for Statistikkheftet og er basert på justerte tall fra menighetene som kom inn etter at tabell i Statistikkheftet ble laget.

Digitale aktiviteter under koronapandemien

Tallene vitner ikke om økt gudstjenestedeltakelse, men gudstjenestelivet kan allikevel sies å ha blomstret også i koronatid. I tillegg til de fysiske gudstjenestene ble det som nevnt ovenfor gjennomført en rekke digitale gudstjenestelige aktiviteter i perioden 15.03-31.12. Disse er i tillegg til strømmede hele gudstjenester via Facebook, men også publisering av korte livegudstjenester, andakter, hilsen o.l. Det rapporteres fra menighetene en stor arbeidsvilje og kreativitet mht. til alternative og digitale måter feire gudstjenester på. Drive-in gudstjenester, åpen kirke, ute-gudstjeneste, bruk av fotballstadion og andre alternative steder er noen av de utprøvde alternativene. Vi ser at en mange steder har fått til en ikke planlagt innovasjon der flere har våget å prøve noe nytt og utfordret det bestående. Læringskurven har vært bratt, men som effekt en har flere steder fått til en kulturendring der prøving og feiling nå er tillatt i større grad enn tidligere. Tallene vitner ikke om økt gudstjenestedeltakelse, men gudstjenestelivet kan allikevel si å ha blomstret også i koronatid. Vi tenker og håper at de mange digitale og utenfor kirkerom- aktivitetene kan ha vært med på å vise folk hva kirken er og står for, og på den måten ha vært med på å bygge ned terskler. Vi har også lært at det ikke er lett å kopiere søndagens gudstjeneste og liturgi til et digitalt format ved strømming av live-gudstjenester. Det som synes å ha hatt størst

virkning lokalt sett er å tenke annerledes og kontekstuel, ved å lage kortere digitale sendinger, mindre å strøkke hele gudstjenester.

Oppslutning av gudstjenester totalt

Det har i 2020 blitt feiret totalt **4098** fysiske gudstjenester (2019: 5489) som samlet 184 580 deltakere (2018: 440 709). Tallene viser at pandemien førte til at antallet gudstjenester falt med – 25 % og at disse samlet -58% færre deltakere enn i 2019. I tillegg ble det strømmet 201 gudstjenester som samlet 59 588 deltakere. Samlet utgjør dette 244 168 deltakere. De gudstjenestelige digitale aktivitetene i Rambøll er ikke tatt med her. Sektordiagrammet nedenfor viser forholdet mellom deltakere på de fysiske søn- og helligdager, gudstjenester på andre dagene og strømmede gudstjenester i 2020 (basert på menighetenes årsstatistikk).

Hvilke typer gudstjenester samlet flest folk i 2020? (tall fra 2019, 2018 i parantes):

	Antall gudstjenester	Antall deltakere	Gjennomsnittlig deltakelse pr. gudstjeneste
Strømmede gudstjenester (menighetens årsstatistikk)	201	59 588	296

Digitale gudstjenester o.l. ifølge Rambøll I og II (mars-des 2020, 70 sokn)	320	106 019	331
Gudstjenester på alternative lokasjoner ifølge Rambøll I og II (mars-juni 2020, 69 sokn)	18	1314	73
Hovedgudstjeneste tilrettelagt for barn (Familie- og barnegudstjenester)	227 (533,498)	15 259 (47 536, 46 487)	67 (89, 93)
Konfirmasjons-gudstjenester	361 (291, 280)	32 835 (67 393, 68 459)	186 (232, 244)
Gudstjenester for skolebarn	78 (275, 278)	3572 (55 415,49 127)	46 (202, 176)
Økumeniske gudstjenester	11 (21, 31)	1110 (1948, 2213)	101 (93,71)
Julaftensgudstjenester	204 (238, 235)	11 771 (53 298, 51 749)	58 (224, 220)
Gudstjenester for ungdom	120 (195, 150)	8098 (21 817, 18 201)	67 (112, 121)
Påskedagsgudstjenester	21 (303,327)	2276 (15 015,17 971)	108 (55, 55)
Gudstjenester for barnehagebarn	31 (91,96)	936 (7 286, 6 916)	21 (80, 72)
Gudstjenester med skriftemål	5 (10, 7)	138 (352, 260)	27 (37, 21)
Temagudstjenester med fokus på internasjonal diakoni/ misjon	54 (66, 65)	2810 (5104, 4 390)	52 (68, 90)
Gudstjenester med dåp	1277 (1367, 1524)	65 282 (121 582, 123 221)	51 (81, 89)

Tabell 10: Antall ulike typer gudstjenester og deltakelsen på disse i Tunsberg 2020.

Julaftensgudstjenester

Julen 2020 ble preget av smittevernstiltak med begrensinger på maksimalt 50 personer som kunne delta på hver gudstjeneste innendørs, og 200 hvis den holdes utendørs. Resultatet ble at antallet deltakere bare var 1/4 av fjorårets. Det var en utfordring flere steder at en måtte booke seg på nett på forhånd for å sikre seg plass. Noen steder erfarte en at ikke alle påmeldte møtte opp. Tross restriksjoner og utfordringer ble markeringen av julen løst med en innsatsvilje og kreativitet vi er stolte over, og som mange steder ble lagt merke til lokalt. Utegudstjenester, kirkevandringer, åpne kirker og digitale hilsener fra lokalkirken til

institusjonene: Her er noen få eksempler: I Mjøndalen brukte en det lokale stadion og samlet 546 på julaften. På Ustaoset samlet en utegudstjeneste 200 personer. I Sandar ble julen markert med «Jul på kirkebakken» med stall og krybbe. Det siste ble såpass vellykket at en vurderer å la dette bli en fast strategi fremover også post korona. I Øvre Eiker var det og satt opp en Julekrybbe og feiret julegudstjeneste ute på kirkebakken.

Julegudstjeneste ved julekrybba, Haug kirke

Her er en lenke til et eksempel fra Nedre Eiker på hvordan en inviterte til julaften-gudstjeneste ute: (De samlet til sammen 70 stk.)

<https://www.facebook.com/383954081674873/videos/663573417644264>

Dette ble julen da de fleste medlemmer holdt seg hjemme. Hva vil skje når pandemien er over? Vil deltakerantallet julaften øke, synke eller gå tilbake til 2019 nivå?

Refleksjon og analyse

Selv med restriksjoner og usikkerhet i møte med en ny situasjon, har menighetene gjennom året klart å invitere til et variert gudstjenestetilbud. Ser vi på den innsats og kreativitet som ansatte har lagt ned for gudstjenesten i 2020, så må vi konkludere med at gudstjenestelivet blomstrer i Tunsberg. Men vi ser også at verken gudstjenestereform eller økt fokus på aktivitet eller kvalitet så langt har ført til den ønskede økningen mht til gudstjenestedeltakelse. Årsakene til at folk ikke velger å gå til gudstjeneste er komplekse og mangefasettete. Det er liten tvil om at noe av nedgangen har sammenheng med en gjennomgående sekulariseringsprosess som har pågått over lengre tid i vårt samfunn. Det moderne samfunnet er også preget av en autonom individualisme der mange har en anti-autoritær holdning. Det er og en tydelig konsumpreget kultur preget av endrede familiemønstre, og vi har et mer mangfoldig samfunn både kulturelt og religiøst enn tidligere.

Statistikk og sosiologiske undersøkelser viser også til at at befolkningen i Norge i likhet med de nordiske land er blant de minst deltagende i organisert religion på verdensbasis. Deltakelse på gudstjeneste er ikke avgjørende for den kirkelig identitet til flertallet av våre

medlemmer. Vi er, som en av prostene uttalte det, for mange medlemmer en «av-og til-kirke».

Vi har tidligere i det pågående strategiarbeidet i bispedømmet identifisert at medvirkning og involvering av frivillige i gudstjenestene er viktige nøkkelfaktorer i menigheter med økende gudstjenestedeltakelse. Et godt tverrfaglig samarbeid styrker også gudstjenestearbeidet og kvalitetene på gudstjenestene. En utfordring er eksisterende holdninger og kultur med økt profesjonalisering i menighetene. Her har vi et potensiale for utvikling.

Det behov for en grundig gjennomgang og revisjon av gudstjenesteforordningene i alle prostiene. Mange av de eksisterende er gamle og ikke oppdatert mht. til endringer i demografi, ressurser, menighetens behov og lokalsamfunn.

Å invitere inn til felleskapet omkring ord og sakrament er en viktig del av vår identitet som kirke. Men den store veksten i deltakelse har uteblitt. Pandemien har lært oss til igjen å stille spørsmålet: Hvordan være kirke? Hvordan være en relevant kirke for nordmenn anno 2020? Et spørsmål som vi har stilt oss i møte med gudstjenestestatistikken er: Er vi så opptatt med å få folk til å komme til oss at vi også glemmer det å være kirke midt i hverdagslivet til folk? Alt det kirken gjør lokalt henger sammen. De kirkelige handlingene og trosopplæringen gir lokalkirken gode muligheter til å skape nye relasjoner og gi dem et positivt møte med kirka. Vi ønsker fremover å søke å arbeide mer målbevisst og helhetlig omkring hvordan en i lokalmenighetene kan utvikle gode lokale strategier for å bygge en sterkere sammenheng mellom gudstjenesten og alt det menigheten ellers gjør, mellom folks hverdag og søndagsgudstjenesten.

Konklusjon, utfordringer og veien videre

Tiden for en grundig gjennomgang og revisjon av eksisterende gudstjenesteforordninger i alle prostier synes å være moden. De gjeldende forordninger er mange steder ikke endret siden 1950-tallet, og mye har skjedd siden den gang. Rammebetingelsene for gudstjenestelivet er endret blant annet gjennom utviklingen av arbeidstidsbestemmelser. Nye befolkningsmønstre, utbyggings-områder, diakonale utfordringer og trosopplæring på tvers av soknegrensene gjør at det kan være klokt å se nærmere på hvor og når det avholdes gudstjenester. Det er en viktig del av arbeidet med å få gudstjenestelivet til å blomstre.

Pinsedag 2021 har menighetene etter planen fått på plass sin justerte lokale grunnordning for hovedgudstjenesten og valg av liturgisk musikk. Da fortsetter arbeidet med inspirasjon og videre utvikling av gudstjenestelivet i menighetene. Det vil særlig være aktuelt å arbeide videre med å utforske mulighetsrommet innenfor nåværende ordning for å utvikle gode modeller for gudstjenester for barn og unge. Det er også behov for mange steder å styrke det tverrfaglige samarbeidet rundt gudstjenestene.

1. 2. OPPSLUTNING OM VIGSLER

Resultatmål:

Flere velger kirkelig vigsel.

Vurdering av resultat og måloppnåelse

- Mål er ikke nådd

Resultat/utvikling

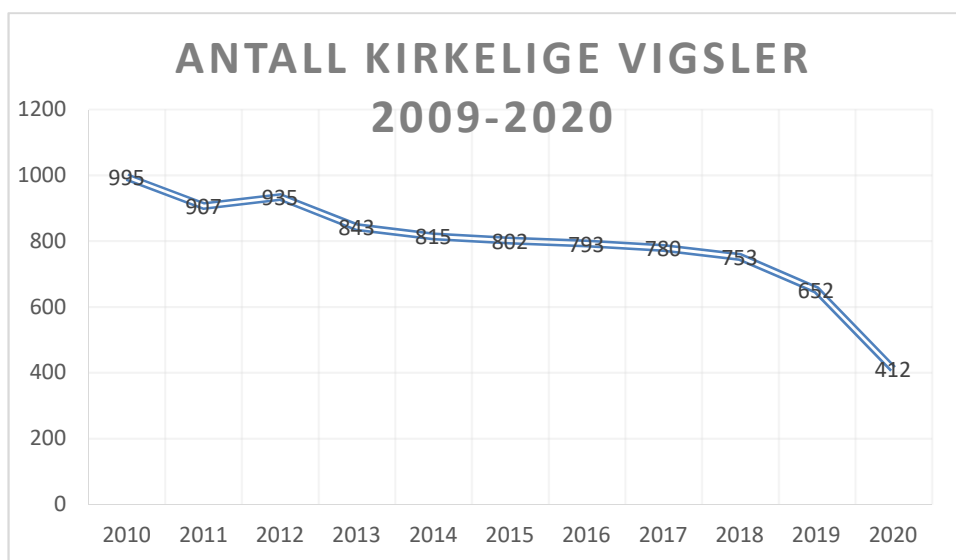
Det har totalt funnet sted 412 kirkelige vigslar i 2020, som samlet 14 751 deltakere. Antallet kirkelige vigslar viser en nedgang fra 2019 på -37%. I 2020 fant det sted, ifølge SSB sin statistikk, 1418 vigslar totalt i kommunene i bispedømmet. Menighetene teller antall vigslar som har funnet sted i soknet, mens tall fra SSB registrerer antall vigslar etter mannens bostedskommune. Dersom vi sammenligner disse tallene, utgjør de kirkelige vigslar 29% av samtlige vigslar inngått i Buskerud og Vestfold. En mulig feilkilde er at en i tallene fra menighetene ikke har skjelnnet mellom om det er brud eller brudgom som hører til i soknet eller om den vigsel som finner sted er utensokns. Med dette forbeholdet kan vi allikevel konkludere med at resultatet for 2020 peker i samme tendens som tidligere: antall kirkelige inngåtte ekteskap sett i forhold til det totale antall inngåtte vigslar går fortsatt nedover.

Tabell 11 viser de faktiske tall for kirkelige vigslar i Tunsberg i perioden 2010-2020:

Vigslar 2009 - 2019	2010	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Kirkelig vigsel Tunsberg	995	935	843	815	802	793	780	753	652	412
Inngått ekteskap Vestfold og Buskerud	2 201	2 239	2 135	2 128	2 142	2 171	2 050	2 047	1868	1408
Prosentvis oppslutning	45%	42%	39 %	38 %	37 %	37%	38%	37%	35 %	29%

Tabell 11: Faktiske tall for kirkelige vigslar i Tunsberg 2009-2020. Kilde: Menighetens årsstatistikk og SSB

En grafisk fremstilling av de samme tallene vist i tabell 11 ovenfor ser slik ut: (se neste side)

Refleksjon og analyse

Antallet kirkelige vigslar har vært synkende siden 2009. En hovedårsak er at det generelt er færre par som gifter seg i Norge. Vi har også observert at siden kommunene tok over retten til borgerlig vigsel fra 1. 1 2018 har andelen kirkelige vigslar vist en synkende tendens. Årets resultat med et svært lavt antall inngåtte vigslar har sin forklaring i pandemiens restriksjoner. I Larvik prosti var det planlagt totalt 85 vigslar, men pandemien førte til avlysning og utsettelse. Det ble likevel gjennomført 48 vigslar. Dette tallet er kun 6 færre enn i fjor. En har særlig arbeidet med å gi god informasjon om vigsel i Larvik.

Det er ulike faktorer som påvirker antall kirkelige vigslar. Gjennomsnittsalderen for de som gifter seg for første gang er økende i Norge. I 2019 var gjennomsnittsalderen 35,5 år for menn og 33,1 år for kvinner. Endrede familiestrukturer og kompliserte relasjoner kan også være et hinder for det å gifte seg. Menighetene rapporterer at mange opplever at det er en stor kostnad knyttet til å gifte seg, og at par velger bort kirkelig vigsel av økonomiske årsaker. De som gifter seg i kirken vil gjerne ha hvit brudekjole, stort selskap og en pyntet og vakker vielse, mens en tenker seg borgerlig vigsel som noe enklere. Dette er et dilemma og en utfordring for oss som kirke. Det har også vært praktisert flere steder at brudepar har blitt fakturert for prestatjenesten dersom begge brudefolkene bor utenfor soknet eller prostiet. Det er ikke heldig at det er praktisert noe ulik praksis i prostiene.

Konklusjon, utfordringer og veien videre

Siden det telles og defineres ulikt mellom menighetenes og SSB sin statistikk, er det ikke lett å si noe eksakt om hvor stor andelen vigslar som faktisk skjer i kirken er. Det som er sikkert er at antallet kirkelige vigslar går nedover. Det kunne vært interessant fremover å se nærmere på vigslene som finner sted hos oss og hvor brudeparet hører hjemme.

At brudepar velger bort å gifte seg i kirken av økonomiske årsaker er en ikke ønskelig situasjon. Hvis vi har en praksis og ordning som gjør at vigsel i kirken blir dyrere og dermed velges bort, bør vi revurdere disse praksisene. Praksis med fakturering for presten ved utensokns vielser vil bli gjennomgått og drøftet på prostemøtene i 2021. Det er også en seiglivet myte at det ikke går an å ha en enkel vielse også i kirkehuset. Hvilke tekster og bildevalg bruker vi når vi omtaler vielse i kirken i menighetenes nettsider og menighetsblad. Her har vi en kommunikasjonsutfordring om å få frem at det både mulig og fint å ha en enkel vielse i kirken.

Enkelte henvendelser til bispedømmekontoret kan tyde på at informasjonen vedrørende vigsel i kirken ikke er like optimal alle steder. Her er det store forbedringsmuligheter ved å stille spørsmål om kirkens folk er lette å få kontakt med og om man blir møtt på en måte som gir kirken et positivt omdømme? Er informasjon som gis av god kvalitet, positivt inviterende, saksvarende og tilpasset de behov som finnes?

Haug kirke, Ringerike. Foto:KEL

1.3. OPPSLUTNING OM GRAVFERD

Resultatmål:

Oppslutningen om kirkelig gravferd holdes oppe.

Vurdering av resultat og måloppnåelse

- Mål er ikke oppnådd

Resultat/utvikling

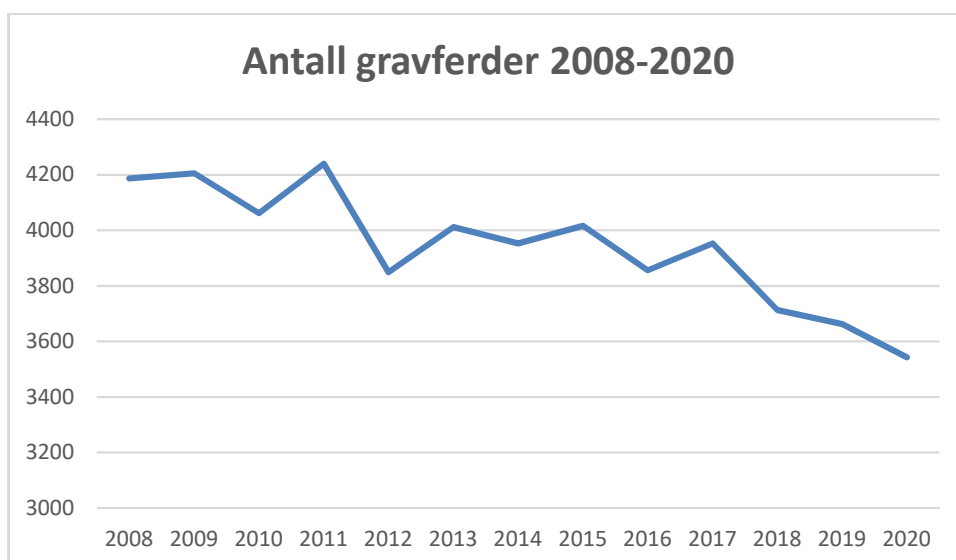
Det fant sted totalt 3543 kirkelige gravferder i Tunsberg i 2020. Det tilsvarer 86% andel av døde. Dette er en økning på + 2,2 % fra fjoråret. En sammenstilling over oppslutning om gravferd i perioden 2010-2020 sees i tabell 12 med påfølgende graf:

	2010	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Antall kirkelig gravferd	4061	3849	4012	3953	4016	3856	3953	3713	3663	3543
% andel av antall døde	92,5 %	87,4 %	92,2 %	88,2 %	90,7 %	83,6 %	87,9 %	83,5 %	83,8%	86%

Tabell 12: Antall kirkelige gravferd og jordpåkastelser 2010-2020. Kilde: Menighetens årsstatistikk og SSB. NB tallene for SSB er foreløpige. Se grafisk fremstilling nedenfor.

Årets resultat viser en nedgang i antall kirkelige gravferder på -120 sammenlignet med 2019. Norske medier kunne i august 2020 rapportere at tallet på antall døde i 2020 viser en nedgang sammenlignet med de fem foregående år. Årsaken antar man er en effekt av smitteverntiltakene under pandemien.

Andelen av kirkelig gravferd viser derimot en positiv oppgang på + 2,2 % i 2020 sammenlignet med fjoråret. Det er vanskelig si noe sikkert om årsaken her. Men kan pandemikrisen ha bevirket at flere har valgt kirkelig gravferd i 2020?

Refleksjon og analyse

Vi ser at i tidsrommet 2010-2019 er kirkelige gravferder redusert *i antall* med ca. ti prosent. Nedgangen henger delvis sammen med at flere av innbyggerne har annen kulturell og religiøs bakgrunn enn tidligere.

Endelige SSB-tall for 2019, som ikke forelå ved årsrapporten 2019, viser dog en liten oppgang *i prosentandel* på + 0,3%. Også tallene for 2020 viser en liten oppgang av kirkelig gravferd i prosent av det totale antall gravferder som har funnet sted i bispedømmet. Det vil være spennende å se om denne oppgangen vil vedvare fremover, eller om det bare var et blaff. Selv om denne oppgangen er positiv, er det viktig at vi fortsatt arbeider med hvorledes oppslutningen om kirkelig gravferd kan holdes oppe.

Enkelte begravelsesbyråer i byene melder også om et økende antall som ikke ønsker noen seremoni i det hele tatt. Det er og kommet frem ønsker om enklere liturgiske ordninger for gravferd, og kirken vil oppleve å bli stadig mer utfordret av pårørende som gjerne vil «sy sammen» sin egen seremoni. Man ser ikke de samme tendensene ennå på landsbygda, der kirkelige seremonier fremdeles står veldig sterkt. Noen begravelsesbyråer i byene bygger også egne seremonirom og utdanner egne seremoniledere.

Konklusjon, utfordringer og veien videre

Biskop Jan Otto har på bakgrunn av arbeidet i Tunsberg nylig publisert en artikkel i Luthersk Kirketidende (nr 3 2/21) der han legger frem 9 utfordringer som vi som kirke bør ta på alvor mht. til kirkelig gravferd fremover:

1. Planlegge og gjennomføre gravferda slik at det blir tydeleg at alle menneske er like verdifulle overfor Gud og i vårt kyrkjelege felleskap, uavhengig av kva vi har oppnådd og prestert i livet.
2. Bidra til å rydde bort den falske motsetnaden mellom ei personleg og ei kyrkjeleg gravferd. Saman med dei pårørende må prest og kyrkjemusikar legge til rette for at gravferda blir ein god avskjed med avdøde, og ikkje i realiteten eit nei til sjølve gravferdas «sak», som er avskjeden med eit konkret menneske (jfr. sokneprest Ingeborg Sommer si Olavstipend-studie frå 2019).
3. Legge til rette for at dei pårørende får prege gravferda, utan at prest og kantor går på akkord med det kyrkjelege, teologiske og musikkfaglege innhaldet.
4. Gi rom for breidda i musikalske uttrykk. Det må leggest til rette for at prest og kyrkjemusikar saman kan vere gode rådgjevarar og støttespelarar for dei pårørende, og ikkje ende opp som dommarar over deira smak og ønskje.
5. Gjennom arbeidsplanar og ressursdisponering vise at gravferd er eit prioritert område for kyrkjeleg tilsette.
6. Organisere prestenesta slik at presten har høve til å få kontakt med dei pårørende så tidleg som muleg, for å kunne vere ein medvandrar i sorgas landskap, og slik at planlegginga av gravferda kjem inn i eit godt spor frå starten av. Kjem presten for seint inn, går det utover kvaliteten av det sjelesørgeriske arbeidet, og presten endar lett opp i ei uheldig rolle som godkjenningsinstans i staden for rådgjevar.
7. Styrke samarbeidet mellom gravferdsbyrå og kyrkja, slik at dette blir prega av gjensidig tillit, ei klar forståing av kva som høyrer til hos presten, og kva som høyrer til hos gravferdskonsulenten, og eit ønskje om å gjere kvarandre gode.

8. Auke medvitet om at gravferd ikkje berre er ei teneste kyrkja leverer, men er ei gudstenesteleg samling, der kyrkja framtrer som eit sakramentalt teikn på Guds nærvær i verda, og at den krossfeste og oppstandne Kristus møter menneske ved alle livets krossveggar.
9. Då blir også gravferda ein sentral del av det kyrkjelydsbyggande og- utviklande arbeidet.

1.4. INKLUDERING AV SAMISK SPRÅK

Resultatmål:

Flere menigheter inkluderer samisk språk i gudstjenesten.

Nøkkellindikatorer:

Antall menigheter inkluderer samisk språk i lokal gudstjenesteordning.

Vurdering av resultat og måloppnåelse

- Mål ikke nådd.

Resultat/utvikling

Siden i fjor har nøkkellindikator blitt endret fra å inkludere samisk språk «i gudstjenesten» til «i lokal gudstjenesteordning». Menighetene i Tunsberg har i 2020 startet prosessen med å justere den lokale grunnordningen. Fristen var først satt til første søndag i advent 2020, men pga. koronautbruddet ble fristen for å ferdigstille arbeidet utsatt til pinsedag 2021. Ved årsskiftet hadde ingen av menighetene dette på plass, slik at vi ikke kan rapportere om hvor mange som har gjort vedtak om å bruke samisk. To menigheter har feiret en gudstjeneste som har inkludert samisk språk (samisk innslag) i 2020, de samlet totalt 315 personer. Dette representerer en økning på + 100% siden 2019.

Refleksjon og analyse

I siste halvår av 2019 foretok vi en kartlegging for å finne ut mer om hvor mange samer som bor blant oss. Denne ble en bevisstgjøring for oss, men pga. koronautbruddet har vi ikke fulgt opp vår intensjon med å arbeide mer målbevisst om å bevirke til at flere menigheter inkluderer samisk språk i gudstjenesten. Det var i 2019 registrert 313 personer i Sametingets valgmanntall. Det reelle antallet samisk befolkning er adskillig høyere. Barn er heller ikke regnet med i valgmanntallet. Det er samisk befolkning i 21 av de 30 kommunene i bispedømmet, og Drammen og Sandefjord kommuner har flest.

Faksimile fra Facebooksiden til Tønsberg Domkirke 29 jan. 2020

Konklusjon, utfordringer og veien videre

Vi bør arbeide videre med målsettingen om å bidra til økt bevissthet om bruk av samiske elementer i gudstjenestelivet, og kirkelig markering av samiske merkedager.

2. FLERE SØKER DÅP OG TROSOPPLÆRING

Resultatmål:

- Oppslutningen om dåp holdes oppe.
- Oppslutning om trosopplæringstiltakene er stabil.
- Oppslutningen om konfirmasjon holdes oppe.

2.1. OPPSLUTNING OM DÅP

Resultatmål:

- Oppslutningen om dåp holdes oppe.

Nøkkellindikatorer:

- Antall døpte barn

Vurdering av resultat og måloppnåelse

- Mål ikke oppnådd.

Resultat/utvikling

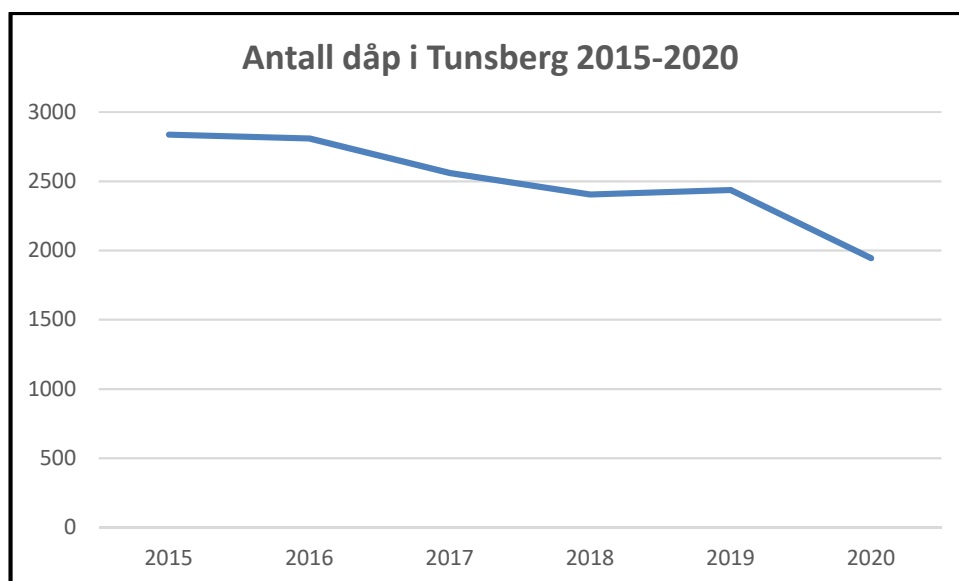
Tallet for antall døde i koronaåret 2020 er 1944, og tilsvarer 50% av dåpskullet. Dette utgjør en endring på -6 % fra fjoråret. Antall døde barn under 14 år er 1826. Det er registrert 115 dåp av personer fra 14-15 år. Det er en økning på + 3 personer fra fjoråret. 2 personer i alderen 65 til 70 år ble døpt som resultat av drop-in dåp.

Tabell 13 viser de faktiske tall for antall døde i perioden 2016-2020, fordelt på prostiene

Prosti	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Domprostiet	426	437	344	344	315	361
Larvik	246	271	258	222	239	202
N-Jarlsberg	387	391	339	287	285	170
Drammen	292	286	272	248	258	385
Eiker	393	375	331	316	349	221
Kongsberg	217	207	168	158	138	148
Ringerike	179	170	165	147	176	146
Hallingdal	123	106	103	94	107	72
Sandefjord	265	266	301	306	265	239
Lier	309	312	266	282	253	---
Totalt bispedømmet	2837	2821	2547	2404	2438	1944

Tabell 13 Antall døde i Tunsberg bispedømme 2016-2020. Tall fra 2019 er korrigerte 2019 tall og avviker fra statistikkheftet (som har 2438). De store forskjeller i resultat for 2020 sammenlignet med 2019 for Drammen i og Nord-Jarlsberg prostier har en hovedårsak i kommunesammenslåing.

Tallene viser generelt et nedadgående antall døde. Utviklingen følger den samme nedadgående tendensen vi har sett ved registreringene av antallet dåp målt i perioden 2007-2020. Grafen nedenfor viser denne tendensen. Det er gjort et arbeid fra sentralt hold for å kvalitetssikre dåpstallene de siste årene, slik at tall fra bl.a. fjoråret nå er korrigert. Det faktisk totale antall døde i 2019 var 2438, og viser således en liten oppgang fra 2018 tallene. Koronasituasjonen i 2020 har nok bevirket at flere utsatte dåp. Vi vet derfor ikke om den lille oppgangen som er registrert for 2019 ville ha fortsatt i samme retning i 2020, dersom det hadde vært et normalt år.

Fordelt pr prosti ser dåpstallene slik ut:

Ser vi på en samlet oversikt over døpte i prosent av antall fødte kommunevis i perioden 2015-2020 (tabell 14), ser vi at det er stor variasjon i prosentandelen i de ulike kommunene. Noen steder er det også mange flere dåpshandlinger enn det som er totalt dåpskull, og det skyldes at mange ønsker å døpe barnet sitt et annet sted enn der de bor. Tall som viser merkbar nedgang fra resultat i fjor, har delvis sin årsaksforklaring i bemanningssituasjon (f.eks. Hallingdal) eller kommuneendringer (f.eks. Lier). Økning i Holmestrand har også med kommunesammenslåing å gjøre.

Døpte i prosent av antall fødte (prosent) pr kommune							
Kommune	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2020*
Drammen (gml)	38,8	37,6	36,2	34,9	36,0	-	-
Nye Drammen	-	-	-	-	-	30,8	30,7
Kongsberg	60,2	62,3	50,8	47,7	41,9	49,6	49,2
Ringerike	59,2	52,2	54,2	43,6	53,6	52,1	54,7
Hole	81,2	65,5	50,0	55,6	47,3	34,3	35,4
Flå	212,5	83,3	100,0	63,6	44,4	28,6	40,0
Nes	70,6	48,3	100,0	78,6	90,5	39,1	50,0
Gol	62,8	65,8	50,0	73,2	82,4	52,8	54,3
Hemsedal	79,2	36,8	32,0	33,3	36,0	40,0	34,3
Ål	88,4	81,3	61,4	38,9	75,8	36,6	32,6
Hol	92,3	74,4	56,8	52,6	50,0	42,9	45,5
Sigdal	100,0	84,2	63,3	96,2	77,3	90,0	93,1
Krødsherad	73,3	121,4	57,7	58,3	77,3	61,5	57,1
Modum	85,8	90,7	62,5	58,7	81,1	73,0	64,8
Øvre Eiker	64,5	60,8	51,0	57,2	56,5	54,0	52,5
Nedre Eiker (gml)	52,2	53,4	45,7	37,2	36,4	-	-
Lier	60,2	58,0	51,8	56,2	52,2	35,3	35,3
Røyken	48,3	49,0	47,5	43,9	38,3	-	-
Hurum	72,5	63,2	43,8	42,5	44,1	-	-

Flesberg	81,5	53,8	38,7	64,5	92,3	57,1	61,5
Rollag	120,0	90,0	68,4	78,6	55,6	88,9	72,7
Nore og Uvdal	188,9	89,5	66,7	66,7	100,0	61,5	57,1
Horten	60,4	50,2	49,6	44,2	37,6	36,9	37,5
Holmestrand gml	78,4	67,3	81,8	-	-	-	-
Tønsberg gml	47,7	49,0	49,1	48,2	-	-	-
Sandefjord gml	59,1	54,2	-	-	-	-	-
Larvik gml	65,0	64,8	60,0	55,9	-	-	-
Sandefjord	-	-	50,2	51,1	45,0	44,1	45,0
Svelvik	55,2	48,1	65,2	60,4	55,6	-	-
Larvik	.	.	.	.	54,7	55,6	52,3
Sande	60,9	64,0	55,8	50,5	56,8	-	-
Hof	108,3	59,3	40,0	.	.	-	-
Holmestrand	.	.	.	38,1	65,8	42,0	41,7
Re	62,6	76,4	61,5	70,2	60,9	-	-
Andebu	70,1	51,3	-	-	-	-	-
Stokke	56,2	68,8	-	-	-	-	-
Nøtterøy	59,7	63,2	60,1	.	-	-	-
Tjøme	65,9	48,7	53,3	.	-	-	-
Lardal	70,8	50,0	118,8	.	-	-	-
Færder	.	.	.	51,4	52,3	38,7	39,2

Tabell 14: Døpte i antall prosent av fødte, fordelt kommunevis 2015-2020. Kommuner med »gml» bak seg er kommuner som ikke eksisterer lenger, men er slått sammen med andre i løpet av perioden. * Viser samme tall for året 2020 utfra dåpskullet basert på antall døpte i kvartal 4 2019 og til og med kvartal 3 2020. De andre i tabellen har tall basert på antall fødte i det gjeldende år. Kilde SSBs kvartalstetistikk og medlemsregisteret.

Resultat i andel av døpte tilhørige 1-10 år

Tabell 15 nedenfor viser andel av døpte tilhørige, 1-10 år, for perioden 2015-2020 basert på tall fra medlemsregisteret i Dnk.

	0-år	1-år	2-år	3-år	4-år	5-år	6-år	7-år	8-år	9-år	10-år
2015	51,0 %	74,0 %	75,0 %	77,0 %	78,0 %	78,0 %	83,0 %	81,0 %	81,0 %	84,0 %	86,0 %
2016	56,0 %	77,0 %	76,0 %	77,0 %	78,0 %	79,0 %	80,0 %	84,0 %	82,0 %	82,0 %	84,0 %
2017	51,9 %	75,0 %	77,1 %	75,8 %	77,3 %	78,0 %	79,2 %	79,7 %	84,2 %	81,9 %	82,4 %
2018	52,2 %	73,3 %	74,7 %	77,4 %	76,0 %	77,3 %	78,3 %	79,5 %	79,9 %	84,1 %	82,0 %
2019	50%*	74,8 %	74,3 %	75,3 %	78,2 %	77,0 %	78,1 %	79,1 %	79,8 %	80,2 %	84,6 %
2020	44%*	94,0 %	79,0 %	75,9 %	76,5 %	79,3 %	78,7 %	79,9 %	81,2 %	80,7 %	81,7 %

Tabell 15: Andel av døpte av medlemmer og tilhørige, 1-10 år for 2015-2020. Andelen døpte beregnes slik: Antall medlemmer /summen av tilhørige og medlemmer. Kilde: Medlemsregisteret Dnk, Etatsstatistikk 2015 og 2016, Statistikkhefte 2017, 2018. *= Tallet for 2019 og 2020 er andel av fødte totalt, da ny regnemåte er innført for 0 år.

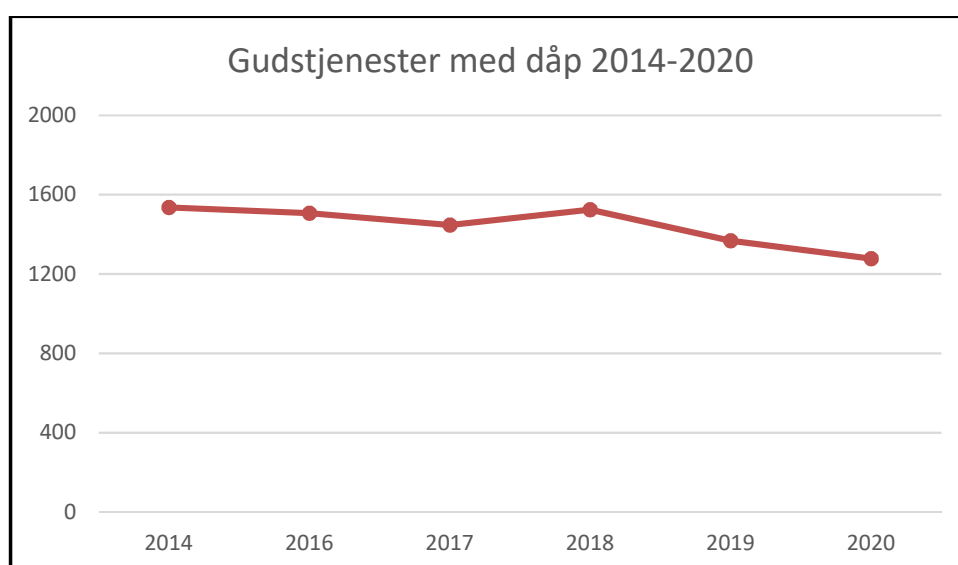
Refleksjon og analyse

Tendensen viser at antall medlemmer som døper sine barn fortsatt er synkende. Vi antar at det fremdeles er mennesker vi ikke når med invitasjon til dåp i og med at menighetene ikke lenger kan sende informasjon direkte til hjemmene. Pandemien er også en direkte årsak til lavere dåpstall for 2020, flere menigheter melder om betydelig lavere dåpstall sammenliknet med året før. Det er spennende å følge med om dette etterslepet blir tatt igjen i 2021.

Larvik prosti melder om en liten økning i dåp: «Tall fra 2019 viste 59,2 % døde (267 av 451 fødte). I 2020 har vi faktisk 60 % døde (222 av 372 fødte)».

Det har i Larvik prosti vært en satsning på og bevisstgjøring omkring viktighet av informasjon. Tallet har også noe med at under første nedstenging ble det tidlig strømmet fra en dåpsgudstjeneste fra Stavern og dette var nok også med på å synliggjøre at dåp var mulig også inn i koronatid.

Menighetene rapporterer at det har blitt holdt totalt 1277 gudstjenester med dåp som samlet 65 282 til sammen deltakere i 2020. Til sammenligning var antallet i 2019 1364 gudstjenester som samlet 121 582 personer.

På tross av en nedgang i antall dåp, kjenner vi til at det det var mange gode og tilrettelagte dåpshandlinger i Tunsberg bispedømme i 2020. Tradisjonelt er dåp knyttet opp til gudstjenesten som en del av menighetsfellesskapet, men på grunn av covid-19 har mange menigheter tilbudt dåp utenfor gudstjenestene. Denne fleksibiliteten har fått gode tilbakemeldinger med nære møter mellom prest og dåpsfamilier der både smittevern og høytid har blitt ivaretatt.

Fra Nord-Jarlsberg prosti meldes det f.eks. at «I løpet av 2020 har vi gjennomført mange dåpsgudstjenester med ett dåpsbarn og bare nære familiemedlemmer og venner til stede.

Tilbakemeldingene på disse dåpshandlingene er svært gode. Flere gir uttrykk at de har opplevd mer nærhet og kjent seg mer vel ved disse gudstjenestene enn da de sist hadde dåp i menighetens hovedgudstjeneste. Ved disse små enkle samlingene blomstrer gudstjenestelivet i kirken og dåpen får større fokus som en viktig hendelse i den døptes liv». Det har vært mindre fokus på såkalt «drop-in»-dåp enn planlagt i 2020, men altså mer fokus på tilrettelagte dåpshandlinger lokalt.

Konklusjon, utfordringer og veien videre

Mange småbarnsfamilier bor i nye boligstrøk. Samtidig ser vi at det er svært få menigheter som har utviklet en strategi hvordan en kan inkludere og komme i møte nye tilflyttere. Dette er en blindflekk, som vi bør se nærmere på i bispedømmets strategiarbeid fremover.

Det er viktig å fortsette både med kartlegging og analyse av trender og utviklingstrekk i samfunnet som påvirker dåpstallene, og å følge opp strategiske grep som «drop-in»-dåp videre. I kontakten med potensielle dåpsforeldre vil det særlig være viktig å vise til muligheter for dåp for barn som er over spedbarnsalder.

Vi må fortsette i 2021 med god informasjon på nettsidene og styrke stabene på at det å invitere til dåp er hele menighetens anliggende. Vi trenger å jobbe mer med tilgjengelighet, kvalitet og mye mer med kommunikasjon knyttet til dåp og dåpspraksis. I Tunsberg bispedømme vil det i løpet av våren 2021, som et ledd i denne satsningen, rulles ut egne ressursider om dåp utarbeidet av Modum menighet.

Prostemøtet har vedtatt at alle prosti i Tunsberg bispedømme vil ha et utadrettet dåpstiltak i løpet av 2021.

2.2. OPPSLUTNING OM TROSOPPLÆRINGSTILTAKENE

Resultatmål:

- Oppslutning om trosopplæringstiltakene er stabil

Nøkkelindikatorer:

- Deltakerandel i utvalgte, landsomfattende tiltak

Vurdering av resultat og måloppnåelse:

- Mål delvis nådd.

Resultat/utvikling

		2020	2019	2018	2017	2016	2015	2013
	Deltagere (sum) 2020	Andel av målgruppen	Andel av målgruppen	Andel av målgruppen	Andel av målgruppen	Andel av målgruppen	Andel av målgruppen	Andel av målgruppen
Dåpssamtalen	1 881	98 %	94 %	98 %	102 %	101 %	97 %	100 %
4-årsbok	801	33 %	32 %	35 %	36 %	36 %	40 %	38 %
Lys Våken	124	10 %	13 %	15 %	15 %	15 %	17 %	29 %
Breddetiltak rettet mot 6 år	461	24 %	22 %	21 %	20 %	21 %	23 %	24 %
Tårnagent-helg	483	20 %	18 %	19 %	17 %	19 %	21 %	22 %
Konfirmasjon	2 795	73 %	76 %	75 %	78 %	80 %	80 %	-----
Året etter konfirmasjon	340	12 %	13 %	13 %	10 %	11 %	12 %	18 %

Tabell 16: Gjennomsnittlig deltakelse ved et utvalg trosopplæringstilbud i menighetene og andel deltakere av mål-gruppen. Kilde: Etatsstatikk/Statistikkheftet 2013-2020.

Refleksjon og analyse

Trosopplæringstiltakene i 2020 bærer preg av tilrettelagte arrangement og opplegg som kunne gjennomføres innenfor koronabegrensningene. De undervisningsansatte har utvist både kreativitet og villighet til å strekke seg langt for å finne mulige løsninger i en vanskelig tid. Det har også vært krevende å stadig måtte justere planene i møte med endrede forhold. Noen undervisningsansatte har med tatt i bruk nye digitale verktøy, mens andre har vegret seg for å bruke digitale verktøy på grunn av mangel på egne digitale ferdigheter eller ut fra ønske om ikke å bidra til enda mer skjermtid for barn og unge.

Tiltaksrapportene for trosopplæringen forteller om mange endringer eller avlyste tiltak pga. koronasituasjonen. Særlig har dette rammet punkttiltaket «Lys Våken» der ingen menigheter i år har tilbudt overnatting.

Positivt har 2020 vært preget av at kirken har gått nye veier. Nye møtepunkter har gitt nye relasjoner og nye samtaler. Mange menigheter forteller om en utadrettet virksomhet med arrangement på uteområdene til lokalkirken. Et eksempel er Konnerud menighet der uteområdene rundt kirka har blitt brukt aktivt som møtested gjennom hele uka uansett vær. Blant annet har en rullende utstilling i glassmontere på kirkebakken vært brukt i samarbeid med nærliggende skoler og barnehager.

Videre har mange undervisningsansatte vært aktive med utdeling av aktivitetspakker og bøker i postkasser eller på døra for de ulike alderstrinnene. Her er det blitt utvist mye kreativitet og omtanke for å formidle trosopplæringstiltak til hjemmene.

Den digitale satsningen ga blant annet utslag i produksjonen «Hilde og Fløffe», utviklet i Sandar menighet. Dette var i utgangspunktet et tilbud utviklet internt for denne menigheten, men har inspirert og vært sett av andre både lokalt og nasjonalt. Sandar menighet fikk trosopplæringsprisen 2020 for denne innsatsen!

Fra adventserien «Fløffe og Hilde venter på Jul»

Et annet eksempel er interaktiv ungdomsgudstjeneste med påfølgende «kirkekaffe» på chat i Larvik menighet. Gode erfaringer fra opplegg som dette vil videreføres inn i fremtiden.

Det har vært utfordrende å bygge nærhet og relasjoner i en tid der vi skal holde avstand. Samtidig har aktivitet i små grupper og på digitale plattformer åpnet for en annen nærhet til den enkelte deltaker. Gjennom koronaåret har det blitt oppdaget nye arbeidsmåter som vil fortsette også i en normal hverdag. Det er ellers gledelig at det er god stabilitet i stillingene med undervisningsansatte i bispedømmet.

Konklusjon, utfordringer og veien videre

2020 har vært en krevende, men også et lærerikt år for trosopplæringstiltakene. I fortsettelsen vil de fysiske møtepunktene og kvaliteten på tiltakene være viktige i konkurransen med andre tilbud som barn og unge har i nærmiljøet. Det vil også være naturlig å videreføre og utvikle videre bruk av digitale plattformer i trosopplæringen. Fokus på god informasjon og varierte arbeidsformer, fysiske som digitale, vil være sentralt i den videre satsningen.

2.3. OPPSLUTNING OM KONFIRMASJON

Resultatmål:

- Oppslutningen om konfirmasjon holdes oppe.

Nøkkelindikatorer:

- Konfirmerte av døpte 15-åringer

Vurdering av resultat og måloppnåelse

- Mål er delvis oppnådd.

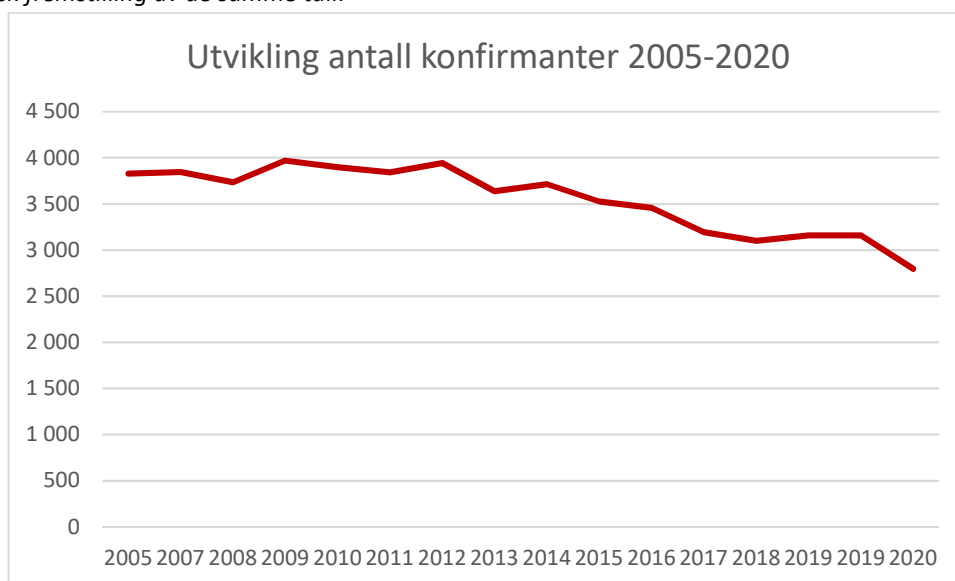
Antallet konfirmanter i Tunsberg var i 2020 totalt på 2795 personer (tall rapportert inn i Planverktøy for trosopplæring). Det tilsvarer 73 % av andelen døpte 15-åringer samme år. Oppslutning om konfirmasjon har altså hatt en liten nedgang på 3%-andel fra forrige år. Samtidig så rapporterer menighetene i sin årsstatistikk at 2843 personer deltok i forbønnshandlingen (konfirmasjonen). Dvs. at det her er en diskrepans på 48 personer mellom det som meldes inn i planverktøyet og det menighetene melder inn. Ut fra stikkprøver antar vi at noe av spriket skyldes ulik rapportering fra prest og undervisningsansatt (TOL rapportering).

Tabell 19 nedenfor viser de faktiske tall for antallet konfirmanter fra 2005 og til 2019:

2005	2007	2008	2009	2010	2011	2012
3 829	3 844	3 733	3 969	3 898	3 843	3 941
2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
3 639	3 715	3 525	3 456	3 193	3 100	3 159
2020						
2795						

Tabell 17: Faktiske tall antall konfirmanter 2005-2020, Tunsberg bispedømme.

En grafisk fremstilling av de samme tall:

Grafen og tabellen ovenfor viser endringer i antallet konfirmanter over tid. Antallet konfirmanter har blitt redusert med 1034 siden 2005. Resultat for 2019 viste en liten økning, mens resultat fra 2020 er en nedgang. 2020 var et unormalt år og det er vanskelig å si om trenden har snudd. Det totale bildet over tid tegner en generell nedadgående tendens som tidligere. Tallene påvirkes av de enkelte års fødselskull.

Refleksjon og analyse

Året 2020 har vært preget av alternative konfirmasjonsopplegg som har vært tilpasset pandemi-situasjonen. Det har vært utvist stor fleksibilitet for gjennomføring både av selve undervisningen og selve konfirmasjonsdagen. Konfirmasjonsundervisningen har delvis vært tilrettelagt i mindre grupper med samme kohorter som ungdommene har hatt på skolen. Nettbasert undervisning har vært nødvendig i perioder for gjennomføringen. Leirkonfirmanter har fått sitt opplegg gjennom bo-hjemme leirer. Flere konfirmantledere melder om fine opplevelser med samtaler i mindre grupper og gode spørsmål som stilles i chatrommet. Det har vært utstrakt bruk av Facebook, Zoom, Messenger og Snapchat som plattformer for kommunikasjon og undervisningsopplegg. Selve konfirmasjonen har flere steder blitt flyttet fra vår til høst og gjennomført med færre konfirmanter pr. gudstjeneste. Med unntak av 2019 viser konfirmasjonstallene en nedadgående tendens. For første gang er konfirmasjonstallene godt under 3000. Dette er også en nasjonal tendens som nok har mange sammensatte årsaker: Familier og ungdommer er mindre opptatt av å følge tradisjoner samtidig som befolkningen stadig beveger seg mot et mer sekularisert samfunn. Det er også færre menigheter som tilbyr ungdomsarbeid og det rammer også oppslutningen om konfirmantarbeidet.

Vi må imidlertid jobbe med å kvalitetssikre rapporteringstallene for fremtiden, slik at vi forholder oss til reelle tall for konfirmantdeltakelsen.

Konklusjon, utfordringer og veien videre

Dette året er det blitt gjort mange erfaringer i menighetene med alternative konfirmantopplegg, ikke minst digitalt. Det har på mange måter også vært en sunn prosess å bli tvunget til å tenke nytt om konfirmanttilbudet. Konfirmantarbeid er fremdeles et område hvor vi bør ha stort fokus og støtte menighetene i å skape et gode, varierte og relevante tilbud.

3. KUNST- OG KULTURUTTRYKK ER EN DEL AV KIRKELIVET

Resultatmål:

- Vekst i antall deltakere på konserter og kulturarrangementer.
- Flere åpne kirker

3.1. OPPSLUTNING OM KONSERTER OG KULTURARRANGEMENTER

Resultatmål:

- Vekst i antall deltakere på konserter og kulturarrangementer.

Vurdering av resultat og måloppnåelse

- Mål er delvis oppnådd

Resultat/utvikling

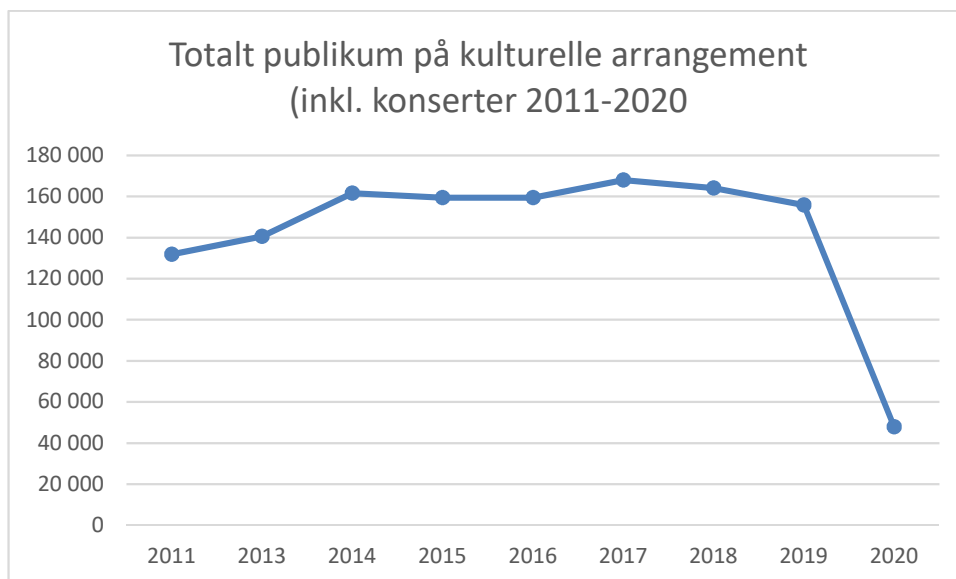
Det er avholdt totalt fysiske 733 konserter og kulturarrangementer i 2020. Antallet deltakere totalt var 47 833. Resultatet viser nedgang i antall fysiske arrangementer på -50 % og i antall deltakere på 70% i forhold til fjoråret. Tabell 18 nedenfor viser i tall nedslaget av kirkelig kulturvirksomhet fra 2011 og til og med 2020:

Arrangement	2011	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Konserter i regi av menigheten	692	734	761	693	733	839	768	444
Antall deltakere/publikum	76 151	79 741	82 611	71604	89 490	87 534	80 253	32 189
Konserter i regi av andre	260	264	277	351	364	349	374	122
Antall deltakere/publikum	39 858	45 534	46 428	67881	55 496	56 975	55 411	8534
Antall kulturarrang. i regi av menigheten	154	264	265	248	246	224	218	100
Antall deltakere/publikum	12 270	29 191	29 061	17448	19 459	15 210	15 675	4648
Antall kulturarrang. i regi av andre	39	59	59	39	42	49	72	67
Antall deltakere/publikum	3 636	7 205	1 362	2 446	3 580	4 402	4 581	2462
Totalt antall kulturelle arrangement (inkl. konserter)	1 145	1 321	1 362	1 331	1 385	1 461	1 432	733
Totalt publikum på kulturelle arrangement	131 915	161 671	159 462	159 379	168 025	164 121	155 920	47 833

Tabell 18: Antall konserter og kulturarrangementer i menighetens regi og i andres regi 2011-2020

Ser vi på hva slags kulturarrangementer som det var størst oppslutning om arrangert av menighetene i 2020, var dette tradisjonsrike juletreffester, kulturkvelder, foredrag, men også fotoutstilling og salmekvelder. Av arrangementer i regi av andre er det konserter som har hatt størst deltakerantall. Dette varierte fra 450 til 20. Begrensninger som har vært gjeldende som følge av smittevernreglene, har bevirket at antall arrangement og konserter, både i egen regi og utleiearrangement har hatt marginale tall sammenliknet med de foregående års

resultat. Det har vært gjennomført noen ordinære publikumsåpne arrangement med begrensninger i publikumsantall.

Grafen ovenfor illustrerer utviklingen over tid (2011-2020) mht. til ordinære, fysiske kulturarrangement. Denne gir dog ikke det totale bildet av aktivitetene i 2020. Koronasituasjon skapte også en mulighet til digitale arrangementer. I flg. Rambøll undersøkelsene I og II (69 og 70 svarprosent) ble det også arrangert 186 digitale kulturelle aktiviteter i menighetene. Antall deltakere (dvs. de som så innslaget i lengre enn 3 sekunder) var totalt 159 991. Dette er i hovedsak konserter og kortere innslag av musikkandakter, men også mere kreative produksjoner som sketsjer og digitale julekalendre.

Fra "Kræsjkurs i kneling for konfirmanter"

Vesterøy menighet laget f.eks. en digital adventskalender med 24 musikkinnslag. På Gol kombinerte de digital og trykket musikalsk adventskalender med QR-koder i menighetsbladet. I Kongsberg ble det laget kreative videosnutter av sketsjliknende karakter, f.eks. «kræsjkurs i kneling for konfirmanter».

Modum kreerte en egen juleproduksjon under tittelen «Snø, musikkstunder i kirkene» osv. Flere menigheter i Tunsberg bidro til «Lørdagskonsertene», som var en nasjonal satsing delfinansiert av kirkerådet. Sett i forhold til det som tidligere er målt i antall deltakere på fysiske arrangementer siden 2011, er antallet deltakere på de digitale tiltakene rapportert for 2020 relativt høyt. Tallene er ikke direkte sammenlignbare, siden vi ikke vet hvor lenge

seerne av de digitale produksjonene faktisk så på disse. Men de viser at produksjonene skapte såpass nysgjerrighet at de tiltrakk seg 159 991 deltakere.

Refleksjon og analyse

De negative tall for 2020 har sin årsak i et annerledes år. Når man ikke kan samle koret sitt til øvinger og opptredener, når konserter, kulturkvelder og festivaler ikke kan finne sted, vil også tallene påvirkes. Tallene viser over tid en økende vekst mht. til antall deltakere frem til 2017. Fra 2018 viser grafen en noe nedadgående tendens. Hva som er årsakene til dette er noe vi ønsker å finne mer ut av fremover. Tross dette viser det totale deltakerantallet relativt gode tall sett i forhold til totaliteten av det kirkelige arbeidet, og som noe vi er stolte av i Tunsberg.

Konklusjon, utfordringer og veien videre

Besøkstallene og oppslutningen for kor, konserter og kulturarrangement har de to siste årene vist en liten nedgang, men er likevel et av de områdene innenfor kirken som bidrar mest til at kirkebyggene tas i bruk og fylles med mennesker. De fortellinger om folks erfaringer og opplevelser vi har hørt, gir et bilde av at mange medlemmer, fra alle segmenteringsgruppene (rød, gul og grønn), opplever at terskelen inn til kirkerommet er lavere ved kulturarrangementer enn til gudstjenester.

Kirkebyggene er lokalsamfunnets felleseie, og bruk fremmer eierskap og ivaretagelse. Kulturarrangementer er sentrale i dette fordi de samler en større bredde av mennesker i soknet enn ofte gudstjenester gjør. Dette ser vi fortsatt er et bærende element i våre prostier i hele bispedømmet.

Mange menigheter har i 2020 utvist stor omstillingsevne. Det er strømmet, gjort opptak av eller laget podkaster av konserter, gudstjenester, musikalske adventskalendere, babysang på nett, barneprogram med drama mm. Et raskt sveip på YouTube, Instagram og Facebook viser at kulturproduksjonene i bispedømmet ligger langt fremme både hva angår form, teknikk og innhold. Det er imponerende å se alt menighetene har fått til. Likevel – med kun et kommentarfelt til å kommunisere i for deltakere, blir man henvist til å se på, mer enn å være deltager. Og i dette ligger utfordringen fremover.

Ordet forkynnes gjennom litteratur, dans, musikk, scenekunst og liturgiske handlinger og vi har lært oss å nå ut på en annerledes og for mange på en ny måte. Det store spørsmålet er knyttet til balansen mellom fysiske og digitale arrangementer videre når vi etter hvert nærmer oss en mer normalisert hverdag.

3. 2. Salmer og dåp

Resultatmål:

- Økt bruk av salmer i de døptes hverdagsliv
- Bidra til fornyelse av sang- og salmerepertoaret

Vurdering av resultat og måloppnåelse

- Mål er oppnådd

Resultat og refleksjon

Ut fra målet om å bidra til fornyelse av salmerepertoaret inviterte vi til en salmeskriverkonkurranse i 2020. Dette var også et tiltak i forbindelse med satsningen på dåp i bispedømmets overordnede strategi. Ikke alle som blir døpt i kirken i dag blir båret. Mange går selv frem. Salmene vi tradisjonelt bruker gjenspeiler det nye livet som er blitt til og barnet som bæres frem. Vi inviterte derfor til å skrive en ny salme om dåp med særlig fokus på unge mennesker og konfirmanter som velger å døpe seg i unge år. Vi ønsket å få frem dåpssalmer som kan være med å fortelle om dåpens gave for ungdom, med en melodi som kan fungere like godt med band som med orgel. Responsen var overveldende. Sammen med Lyche musikkforlag og en jury mottok vi hele 81 forslag til nye dåpssalmer. Av disse ble tre valgt ut som de beste forslagene. Disse er nå gitt ut, spilt inn og arrangert for kor, solister og band og orgel, og blir nå aktivt benyttet i mange menigheter. Av de tre finalister, ble det til slutt Karin Okkenhaug Seim (43) som stakk av med seieren med hennes salme «Kjære Gud i dine hender».

**NY DÅPSSALME
FOR UNGDOM?**

Tunsberg bispedømme og Lyche Musikkforlag forlag inviterer til salmekonkurranse hvor målet er å få nye dåpssalmer beregnet for ungdom og unge voksne.

Ikke alle blir døpt som små barn, noen går selv til døpefonten når de blir større. Salmene våre gjenspeiler i stor grad det nye livet, og det lille barnet som blir båret fram. Dette bildet ønsker vi å utfylle med denne konkurransen.

Vil du bidra?
Bidragene må inneholde tekst, noter og besifring, gjerne med en enkel innspilling.

Juryen består av:
Jan Stefan Bengtsson, kantor og musikkforlegger
Øystein Lund Olafsen, kantor og musiker
Ellen Marie Carlsen, kapellmester og pianist/lektor

Juryen vil gi
1. pris kr 15.000,-
2. pris kr 3.000,-
3. pris kr 2.000,-

Første pris, vinnerens bidrag, vil også bli innspilt.

Lyche Musikkforlag vil publisere alle tre prisvinnerne i en samling, og det forutsettes at vinnerne inngår musikkforlagsavtale med Lyche Musikkforlag. Forlaget vil også få alle tre verk arrangert for ulike korbesetninger.

Flyer invitasjon til salmeskriverkonkurranse

Vi arrangerte også en **salmeworkshop** for 10 nye forfattere og komponister i forbindelse med Landstadsjubileet i Sandefjord i august. Alle bidragene ble lagt ut på YouTube & Facebook og enkelte bidrag er blitt lastet ned over 10.000 ganger. Vi håper at dette kunne bidra til økt bruk av salmer i hverdagslivet til flere av kirkens medlemmer.

Sammen med et generelt fokus på salmer gjennom året erfarer vi at noe av essensen i dette arbeidet handler om å inspirere komponister og tekstforfattere til å skape nye ting. Så vel utenfor som innenfor kirkens indre krets.

3.3. PILEGRIMSARBEIDET

Resultatmål:

- Utvikle pilegrimsarbeidet i Tunsberg.
  - Bidra til fokus på middelalderkirker langs leden
  - Forberede ledens ferdigstilling

Vurdering av resultat og måloppnåelse

- Mål er oppnådd

Refleksjon og analyse

Pilegrimsleden gjennom Vestfold, Tunsbergleden, ble åpnet i 2019. Denne begivenheten samt den nasjonale pilegrimskonferansen som fant sted i Tønsberg høsten samme år gav oss store forventninger til pilegrimsarbeidet. Koronapandemien gav oss imidlertid et tilbakeslag også på dette området. To egne vandringer var planlagt for ulike målgrupper samt en større PR-offensiv knyttet til middelalderfestivalen var planlagt men måtte avlyses. Men – det er nå utviklet et eget pilegrimspass og stempel, vi har fått et nytt sammenhengende kart med Olavsleden hvor Tunsbergleden også inngår, og ikke minst har all omtalen av denne leden gitt mange stor nysgjerrighet til å legge ut på kortere vandringer.

Konklusjon, utfordringer og veien videre

Generelt kan vi slå fast at det langsiktige arbeidet som i de siste 10 årene er gjort med å legge til rette for Tunsbergleden nå sakte, men sikkert bærer frukt. Menighetene tar i bruk leden mer og mer inn i sine tiltak ved å arrangere konfirmantvandringer, kveldsvandringer og ulike temavandringer.

Utfordringen de neste årene blir å legge til rette for langvandrere med en god infrastruktur (overnatting/ informasjon på nett på flere språk osv.) og at kirkene langs leden enten er, eller kan være åpne også for vandrere. Tunsberg bispedømme har forsøkt å stimulere frem en bevissthet om verdien av å ha åpne kirker langs leden. Både i byene, som en del av kirkens tjeneste, samt for turister og andre med særlig vekt på pilegrimsvandrere i vår- og sommersesongene.

For å lykkes på dette feltet kreves det et utstrakt samarbeid mellom kirkeverge, menighetsråd og lokale frivillige. Dessuten må praktiske og brukervennlige løsninger utvikles.

Et seminar under tittelen «Åpne kirkens dører» var planlagt høsten 2020, men måtte avlyses pga. pandemien. Seminaret vil bli forsøkt etablert på ny i løpet av 2022.

Noen menigheter har lagt til rette for at kirkehuset er åpent før eller etter konserter og gudstjenester. I byene rapporteres det at det stort sett kommer noen innom når dørene er åpne, men også andre steder i bispedømmet rapporterer om at folk er interessert i å besøke kirkene.

Refleksjon omkring området kultursatsning, utfordringer og veien videre

Kultursatsingen i Tunsberg bispedømmeråd er definitivt et riktig grep. Etterspørselen fra menigheter, kunstnere og kunst & kulturscenen viser dette. Kompetansebehovet er økende, og det er arbeides løpende med å finne gode strukturer for kunnskapsdeling, både aktørene imellom, men også mellom institusjoner til kirker og menigheter.

Kirkemusikken er kirkens kanskje viktigste kommunikasjonsmiddel i vår tid. Musikken er allmenn og kirkelig, og den taler til alle. Den er tro, den leder til tro og den skaper tro. Kirkemusikerne er sentrale kulturarbeidere i menighetene og korvirksomhet er og blir en viktig del av kirkens liv og arbeid.

3.4. FLERE ÅPNE KIRKER

Resultatmål:

- Antall åpne kirker.

Nøkkellindikator:

- Antall åpne kirker

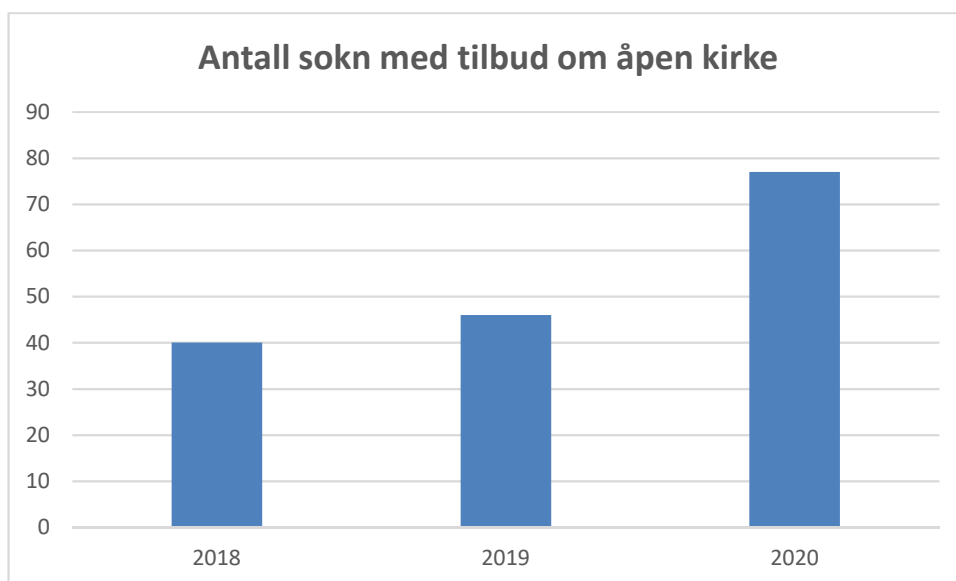
Vurdering av resultat og måloppnåelse

- Mål er oppnådd

Resultat/utvikling

I 2020 hadde 77 sokn tilbud om åpen kirke, disse var til sammen åpne i 2085 dager (snitt 27 dager pr. sokn). Årets resultat viser en økning på 67 % av antall sokn som har dette tilbudet sammenlignet med fjorårets.

Refleksjon og analyse

Årets resultat viser at det var kun 23 av soknene som ikke hadde et tilbud om åpen kirke under korona-pandemien i 2020. De sokn som ikke hadde dette tilbudet er i hovedsak små menigheter med få ressurser.

Noen har hatt åpen kirke som erstatning for gudstjenester, andre har åpnet kirkerommet for mulighet til stillhet og å tenne lys under pandemien. Flere menigheter har fått nye erfaringer med å ha åpne kirker. En av dem, Mjøndalen menighet, forteller at de har hatt åpen kirke fast en dag i uken i hele november og desember. De gjorde den erfaring at det til å begynne med ikke kom så mange, men etter hvert som kjennskapen til muligheten ble kjent, økte antallet deltakere jevnt. Rammen ut fra smitteverntreglene har vært maks 10 mennesker tilstede pluss de som tjenestegjorde. Dette har lært dem at skal en satse på noe krever det tid, tålmodighet og god informasjon.

Konklusjon, utfordringer og veien videre

Resultatet for 2020 skyldes at noen kirker – innenfor smitteverntreglene i koronatiden - åpnet opp sine kirker. Selv om antall personer som benyttet seg av dette tilbudet sannsynligvis er få sett i forhold til medlemstallet lokalt har kirken lokalt vært synlig tilgjengelig for personer som kjente på isolasjon og ensomhet i en tid hvor faste møteplasser/fellesskapsarenaer ble avlyst. Eksemplet fra Mjøndalen peker også på at et nytt tilbud krever tid for å bli kjent. Hva skulle til? Var det fordi færre ressurser ble brukt på gudstjenester pga. koronasituasjonen at en fikk dette til? Eller var det fordi en var villig til å prøve noe nytt? Det er utfordrende for oss som kirke at mange mennesker ser i filmer og TV-serier at kirker utenlands er åpne og at mennesker som oppsøker disse får hjelp, mens de fleste møter stengte dører i Norge. Å holde kirker åpne krever ressurser med tanke på både personell (frivillige og ansatte), tid og

økonomi. Vi ønsker fremover å arbeide videre med å identifiser de utfordringer som må løses for at det skal være mulig å ha flere dager med åpne kirker flere steder i bispedømmet.

4. KIRKEN ENGASJERER SEG I SAMFUNNET

Resultatmål:

- Flere menigheter med diakonal betjening.
- Flere menigheter tilbyr felleskap til nye i Norge.
- Arbeid med religionsdialog styrkes.
- Kirkens digitale nærvær øker.
- Kirken er synlig på flere arenaer i det offentlige rom.
- Samarbeidet kirke/skole styrkes.

4.1. DIAKONAL BETJENING

Resultatmål:

- Flere menigheter med diakonal betjening.

Nøkkellindikatorer:

- Antall menigheter med diakonal betjening.

Vurdering av resultat og måloppnåelse

- Mål er oppnådd

Resultat/utvikling

71 sokn har pr 31.12.2020 diakonal betjening. Dette representerer en økning på + 1,8% fra 2019 (61 sokn). Økningen skyldes to faktorer: Reorganiseringer ved at en diakon kan ha fått utvidet sitt arbeidsområde til flere sokn, og nye stillinger.

Refleksjon og analyse

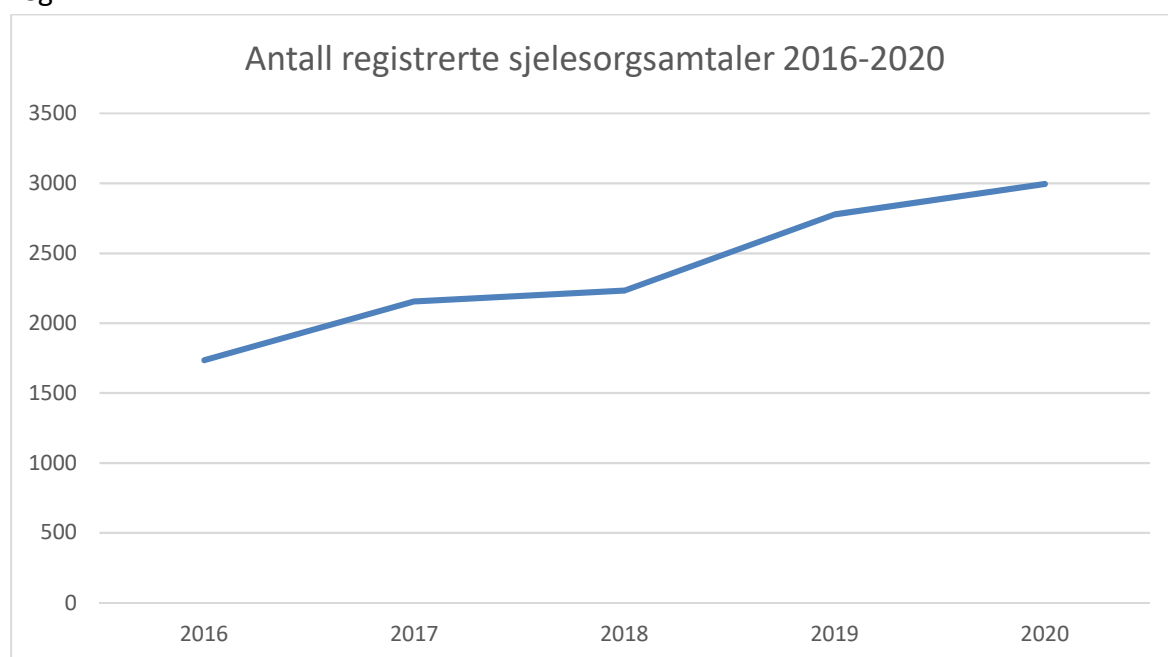
Tunsberg bispedømme fikk i 2020 tildelt 1.003.000 millioner til opprettelse av 2,5 nye diakon-stillinger. Dette ble utlyst som faste lønnsmidler som alle fellesråd/kirkeverger kunne søke på under forutsetning av det var en annen finansieringskilde til 50% av stillingen utenom fellesrådet. Stillinger som hadde fokus på ungdomsdiakoni ble prioritert . De som fikk tildelt midler til nye stillinger var: Stavern menighet/Larvik kirkelige fellesråd, Lier kirkelige fellesråd, Kongsberg kirkelige fellesråd og Sandefjord kirkelige fellesråd. Denne muligheten til å styrke den diakonifaglige ressursen i menighetene i bispedømmet har hatt stor betydning. Desto større har skuffelsen vært for de søknader som ikke nådde frem i denne omgang.

Diakonien i møte med pandemien

Diakonene som har møte med mennesker som en naturlig del av sin arbeidsdag, fikk plutselig en helt annen og ny hverdag. Avtaler og aktivitetstilbud ble avlyst, og diakonjobben skulle gjennomføres fra hjemmekontoret. Det ble en tid med mange ulike følelser av både frustrasjon og usikkerhet når det de er best på – direkte møte med mennesker - ikke lenger kunne gjøres slik en var vant med. Mange brukte derfor telefonen til å systematisk kontakte frivillige medarbeidere, eldre som bodde alene, og gav tilbud om digitale samtaler eller å gå på tur sammen. Telefonsamtaler ble igjen en enkel metode for å vise medmenneskelig omsorg i en krevende tid. I flere menigheter (Fjell, Konnerud, Modum) ble også Facebook brukt aktivt. En inviterte til at de som ønsket at et lys skulle bli tent for dem i kirkene kunne sende en sms eller melding til diakonen.

Sjelesorgsamtaler

Menighetenes årsstatistikk begynte å registrere antall sjelesorgsamtaler i menighetene fra og med 2016. Tall fra 2020 viser en økning på + 76, 6 % fra 2016. Grafen nedenfor viser utviklingen siden 2016. Det ble i 2020 registrert 2995 sjelesorgsamtaler i menighetens regi.

Ved siden av en økende bevissthet på dette feltet, har også korona-tiden ført til at flere av de kirkelige ansatte har måtte finne andre måter å arbeide på. Tilbakemeldingene fra flere diakoner og prester er at dette har vært svært positivt. Flere fellesråd med diakoner i spissen utviklet digitale samtaletilbud eller tilbud om gå-turer til folk som var særlig utsatt i møte med koronasituasjonen. Der den kirkelige medarbeider har brukt lang tid på å bygge gode relasjoner, ser en særlig god frukt av krisetiden. Det er den langsiktige relasjonelle tilnærmingen som er grunnleggende i kirkens diakonale vesen og som gir resultat.

Konklusjon, utfordringer og veien videre

Vi har nå 32 diakoner og 7 diakoniarbeidere i Tunsberg, og dette er en svært god styrking av diakonal fagkompetanse, personlig livserfaring/ressurser, og tidligere yrkeserfaring. Ikke minst er det gledelig at flere av de nye tilsatte er menn. Det å ha en faggruppe med jevnere fordeling av menn og kvinner er en stor styrke og skaper både bredde og romslighet, ikke minst i profileringen og rekrutteringen av unge mennesker til diakonyrket.

4.2. FELLESKAP TIL NYE I NORGE

Resultatmål:

- Flere menigheter tilbyr felleskap til nye i Norge

Nøkkelindikatorer:

- Antall menigheter med tilbud i forbindelse med integreringsarbeid

Vurdering av resultat og måloppnåelse

- Mål er oppnådd

Resultat/utvikling

21 menigheter hadde i 2020 tilbud og tiltak i forbindelse med integreringsarbeid, rettet mot innvandrere, asylsøkere og flyktninger. Resultatet viser en nedgang på antall menigheter med tilbud på - 8 fra fjorårets. I Statistikkheftet er det dessverre innrapportert feil tall (11).

Refleksjon og analyse

I Tunsberg bispedømme har det skjedd et nybrottsarbeid/utviklingsarbeid som skaper deltagelse, inkludering og tilhørighet. To unike kafe-tilbud. Kafé TID på Ål og Kafé Global i Svelvik. Begge kaféene har tilbud om arbeidstrening som en del av driften i samarbeid med NAV og psykisk helse, og mennesker fra ulike kulturer får her mulighet til å få arbeidstrening, språktrening og teamarbeid/samspill/samarbeid med andre mennesker. Målet har vært å skape rause arbeids- og møteplasser basert på diakonale verdier som nestekjærlighet, omsorg, inkluderende fellesskap, vern om skaperverket og kamp for rettferdighet.

Kafeene er gode eksempler på samskapingsprosjekter mellom næringsliv, frivillig og offentlig sektor og den lokale menighet. Ikke minst viser den lokalsamfunnet at kirken ønsker å være en medspiller ved å skape gode møteplasser som kan bety noe verdifullt inn i menneskers liv.

Konklusjon, utfordringer og veien videre

En tydelig utfordring er å bidra til å styrke integrering enda flere steder i bispedømmet, og etablere gode tiltak som kan bidra til flere møter mellom mennesker. Det trenges initiativ til flere gode møteplasser, og gjerne kafétilbud slik det ble beskrevet ovenfor. Nøkkelen i disse tilbudene er det relasjonsbyggende arbeidet, der verdiene nestekjærlighet/omsorg, bekreftelse, deltagelse, myndiggjøring og tillit synliggjøres i tiltakene.

I 2019 rapporterte vi at det også er behov for nettverksbygging og brobygging mellom kommunale og frivillige aktører på det flerkulturelle feltet. Dette er fortsatt gjeldende. Vi fikk i 1.1.2020 en ny introduksjonslov, og denne åpner for mer bruk av praksisplasser og kan gi nye muligheter for frivillige aktører. Veien videre handler om å fortsette arbeidet med å skape rause, åpne og inkluderende møteplasser som gir rom og tilhørighet for ulike mennesker.

4.3. ARBEID MED RELIGIONSIALOG

Resultatmål:

- Arbeid med religionsdialog styrkes

Nøkkelindikatorer:

- Antall for fora for religionsdialog

Vurdering av resultat og måloppnåelse

- Mål er ikke oppnådd

Bilde hentet fra Kirkelig Dialogsenterets nettsider. <https://kirkeligdialogsenter.no/drammen/>

Resultat/utvikling

Kirkerådet definerer «dialogforum» som en gruppe med minst fire medlemmer, og som har jevnlig møter der tros- og livssynstilhørighet ligger til grunn for deltagelse i gruppen og for gruppens møteaktivitet og/eller arbeid. Vi har i Tunsberg foreløpig kun 1 dialogforum, Drammen og omegn tros- og livssynsforum (DOTL). Gjennom Kirkelig Dialogsenter Drammen er det opprettet andre typer fora for religionsdialog, forstått som et offentlig sted eller forsamling der det føres religionsdialog. Dette er alt fra organiserte fora som resultat av

Dialogsenterets arbeid (Sacred Music Festival, Gjestebud, Ypsilonsamtaler) og til mer uformelle i kaféarbeid som Kafé Global i Svelvik og Kafé TID på Ål.

Refleksjon og analyse

Sett i forhold til nøkkelindikator er ikke målet nådd. Men arbeidet med religionsdialog har blitt styrket i 2020, tross pandemien. Det er særlig gjennom Kirkelig Dialogsenter Drammen (KDD), som ble opprettet i 2018, dette har skjedd. Våren 2020 lanserte KDD, bl.a. med støtte

fra kommunale IMDi-midler, podkasten *Ypsilonsamtaler*. Det er et ukentlig program med en times samtale, og hvor kulturmøter, brobygging og samfunnsliv er tema.

Det ble i 2020 publisert 43 episoder. Alle samtalepartnere er presentert i en kort videofilm og en tekst på nettstedet www.ypsilonsamtaler.no som peker direkte til den delen av KDDs nettsider, www.ypsilonsamtaler.no. Det er lastet ned ca. 7.000 episoder og statistikken viser at folk

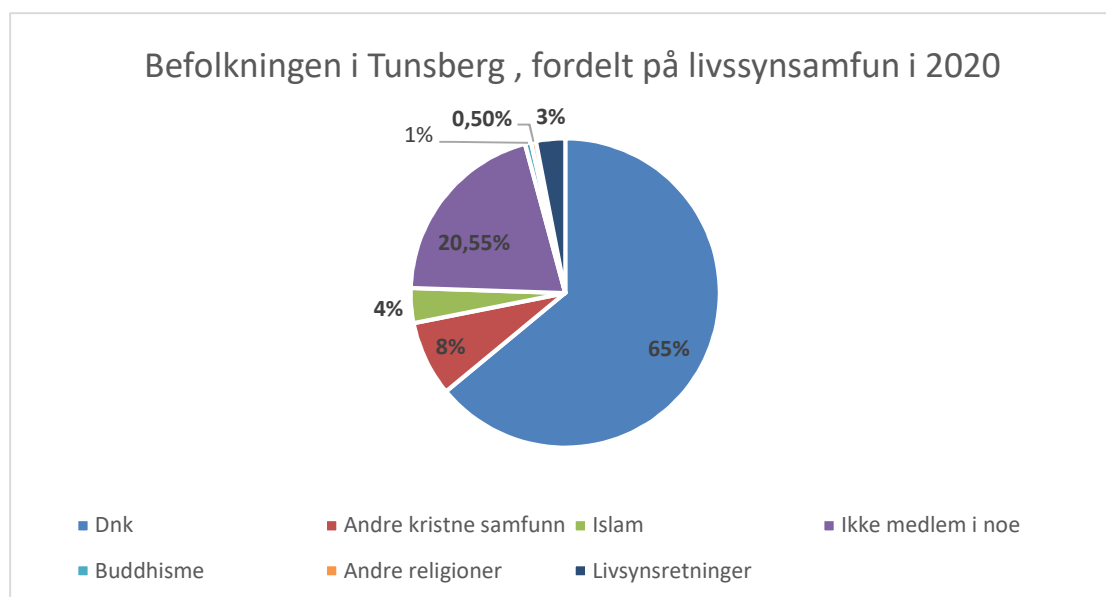
i over 40 land har lyttet til podkastene. Til sammen 41 episoder er planlagt for 2021.

Som en del av bispedømmets strategi har det planlagt samlinger prostivis der en satte fokus på religionsdialog og mulighetene for å få til lokale dialogfora. Målet for disse samlingene har vært å stimulere til lokale strategier. En fikk holdt samlinger i Larvik, Kongsberg og Hallingdal prostier før koronasmitten satte stopper for effektiv innsats lokalt. Et digitalt møte ble gjennomført med domprostiet i Tønsberg. I oktober ble det åpnet for et møte i Sandefjord prosti.

Konklusjon, utfordringer og veien videre

Religionsdialog handler for oss om hvordan vi kan leve sammen med og møte mennesker med annen religiøs tilhørighet. Det er mye god vilje og intensjon om dette i våre menigheter, men mye av energien og ressursene blir brukt på de tradisjonelle aktivitetene i menighetene.

En grafisk fremstilling av den religiøse situasjonen i Vestfold og Buskerud pr. des 2020 viser følgende: (Statistikk er basert på antall medlemmer i tros- og livssynssamfunn som tar imot offentlig stønad).

Gruppen som ikke er medlem i noe tros- og livssynssamfunn har økt i 2020 med 0,4 % (fra 20.08 til 20,5. En utfordring fremover blir også å sette fokus på denne gruppen.

4.4. KIRKENS DIGITALE NÆRVÆR

Resultatmål:

- Kirkens digitale nærvær øker.

Nøkkelindikatorer:

- Antall SoMe-kanaler.
- Antall følgere pr kanal og poster pr uke pr kanal

Vurdering av resultat og måloppnåelse

- Mål er oppnådd

Resultat/utvikling

Antall følgere på menighetenes, fellesrådene og bispedømmets Facebooksider totalt er 26 128. Menighetenes Facebooksider økte med 6300 i løpet av 2020, noe som utgjør nesten 35% økning siden status 31.12.2019.

Tunsberg bispedømme har 2 SoMe-sider: Biskop Jan Otto Myrseths Facebook-side har fått 71 nye følgere i løpet av 2020 (fra 1305 til 1376).

Tunsberg bispedømmes Facebook-side har hatt en økning fra 477 til 646, dvs. en har fått 169 nye følgere gjennom året. Det er under 10 YouTube-følgere på bispedømmets kanal.

Refleksjon og analyse

Økningen i antall følgere på menighetenes sider er en del av det store bildet knyttet til kirke på nett under korona-epidemien. Mange har brukt betraktelig mer tid på nett enn normalt, og samlet sett har vi nådd mange mennesker. Det er interessant å observere at den økte aktiviteten ikke står i et én-til-én-forhold med økt antall følgere. Med utgangspunkt i dette kan man si at veksten har vært moderat.

Konklusjon, utfordringer og veien videre

Tunsberg bispedømmes følgerantall har økt i takt med menighetenes, noe som antyder at de samme årsakene ligger bak økningen. Men i motsetning til de fleste menigheters Facebooksider, har bispedømmets Facebookside ikke hatt spesielt økt aktivitetsnivå, men litt forenklet kan vi si at «mer interessant aktivitet kan omsettes i flere følgere». Ved nærmere ettersyn viser tall fra Facebooks analyseverktøy at antall følgere på Tunsbergs Facebook-side økte mest i forbindelse med dåpssalme-konkurransen tidlig på høsten, og i forbindelse med adventskalenderen i desember. Begge disse hendelsene knyttet til seg en rekke eksterne og nye aktører som vi i etterkant kunne invitere til å følge siden.

Biskopens Facebook-side har hatt en marginal vekst. Dette kommer antageligvis av at denne siden ofte brukes til å gjenspeile biskopens eksterne aktivitet hvor aktiv bruk av tagging og lignende ofte bidrar til nye følgere. Antallet aktiviteter har vært redusert pga. pandemien siden mars 2020.

4.4.1. Kirken på nett

Et målene i bispedømmets kirke på nett-satsning har vært å bidra til at menighetene blir fortrolig med bruk av digitale verktøy og får oppdaterte nettsider. Dette er forsøk gjort ved:

a) Tverrfaglig samling om dåp og kommunikasjon

En heldagssamling i februar som samlet 110 kirkelig ansatte fra begge arbeidsgiverlinjer til en dag for inspirasjon og faglig påfyll, og med god balanse av teori og praksis. Under tverrfaglig samling om dåp og kommunikasjon gjennomførte vi «praksishjelpen» - tre 20 minutter lange foredrag med forbedret praksis i fokus. De tre praksishjelpforedragene hadde tema: «Sosiale medier,» «Synliggjøring av dåp på nett» og «Grafisk design på nett,» og var alle ment som en hjelp for menighetene til å styrke arbeidet med nettsider og bli mer fortrolige med digitale verktøy. En evaluering av samlingen viste at nesten 60% oppgir at de «i stor grad» lærte noe nytt. 75% oppgir at de ble inspirert «i stor grad.» Øvrige respondenter ble inspirert «I svært stor grad» (17%) og «I liten grad» (8%). Nesten 84% oppgir at de i stor grad tar med seg noe de kan bruke i arbeidshverdagen.

B) Visitas

Under biskopens visitas på Ringerike var menighetenes arbeid med sosiale medier og nettsider et sentralt tema i forarbeidet, selve visitasen og i visitasrapporten.

c) Digitale samlinger og kontakt med menighetene

Etter koronapandemiens utbrudd har bispedømmet hatt en økt digital kontakt med medarbeidere i menighetene, både gjennom faggruppesamlinger på nett, nettmøter, e-post og på telefon. I store deler av denne kommunikasjonen har nettsider og sosiale medier vært tematisert.

Flere menigheter har vært prøvekaniner for betaversjon av «Skjer i kirken» (<https://skjerikirken.no/>). Dette er et nettverktøy som gjør det enkelt for brukere å oppdage/finne arrangementer i kirkens regi i hele landet). Gjennom rådgiver har bispedømmet vært involvert i prosessen, og hjulpet flere fellesråd inn som tidlige brukere. Dette er et tidlig ledd i en prosess som vil bidra til en mer enhetlig kommunikasjon fra kirken (på alle nivå).

d) Tunsberg satser på nett

For å styrke *Kirken på nett*, delte Tunsberg bispedømmeråd ut 700 000 kroner i desember 2020 fordelt på 34 enheter (menigheter og fellesråd) etter søknad. Tilskuddet fordelte seg slik: 31 av mottakerne mottok støtte til å utvikle lokalkirkens film- og strømmetilbud gjennom innkjøp av bedre utstyr og/eller kompetanseheving. Én menighet fikk støtte til å utvikle podkast. Ett fellesråd mottok støtte til strategisk og konkret utvikling av nettsider og sosiale medie-kanaler. Én menighet mottok støtte til 3D-scanning av kirken.

Det er fortsatt for tidlig å se full effekt av denne satsningen, men foreløpige samtaler og dialog tyder på at mottakerne har fått et godt løft og motivasjon til å satse.

Bispedømmerådets administrasjon følger opp tilskuddsmottakerne med erfarings- og idémøter, kurs og kompetanseutvikling, og vil gjøre en foreløpig kartlegging av fremdrift i løpet av våren 2021.

--

Et annet mål har vært å satse på og utvikle arbeidsmåtene til kommunikasjonsmedarbeider på bispedømmekontoret. Det er i 2020 arbeidet med å gi kommunikasjonsrådgiver en tydeligere rolle som medspiller i biskopens kommunikasjonsarbeid, bl.a. har han nå blitt en del av de utvidede ledermøtene.

4.5. KIRKENS SYNLIGHET I DET OFFENTLIGE ROM

Resultatmål:

- Kirken er synlig på flere arenaer i det offentlige rom

Nøkkelindikatorer:

- Antall artikkeltreff på 'Dnk' i radio, TV, print, nettaviser.
- Antall frokostseminarer/annet

Vurdering av resultat og måloppnåelse

- Mål er oppnådd

Resultat/utvikling

Presseklipp: Biskop Jan Otto har til sammen 294 treff totalt. 182 artikkeltreff på digitale nettaviser og 112 treff på papirutgaver. Fordelingen mellom klippene er: 25% av treffene gjelder mediaklipp fra Vestfold, 32% fra Buskerud, 10% fra riksaviser og 32% i kategorien annet. Tilsammen utgjør dette 4 257 990 potensielle eksponeringer i 2020. Resultatet i 2019 var 328 totalt.

Når det gjelder treff på Tunsberg bispedømme, viser årets resultat 5050 treff mot 6117 treff telt i 2019.

Det har ikke vært arrangert frokostseminarer el.l i 2020, men det er planlagt og forberedt en serie podkaster «Tune in Tunsberg- med biskop Jan Otto» i 2021.

Refleksjon og analyse

Årsakene til den moderate nedgangen i treff kan være flere, men aller mest henger det sammen med mindre utadrettet aktivitet i 2020 - som igjen gir mindre for oss å pushe ut og mindre for pressen å ta tak i. Nedgangen i utadrettet aktivitet har vært langt større enn nedgangen i presseklipp-treff, noe som viser at biskopen og bispedømmet tross alt har vært synlige. Særlig har det vært knyttet endel oppmerksomhet til dåpsalmekonkurransen, biskopens engasjement for flyktninger og naturligvis saker knyttet til koronapandemien.

4.6. SAMARBEID KIRKE/SKOLE

Resultatmål:

- Samarbeidet kirke/skole styrkes

Nøkkellindikatorer:

- Antall barne-hage- og skolegudstjenester.

Vurdering av resultat og måloppnåelse

- Mål er delvis oppnådd

Resultat/utvikling

936 barnehagebarn deltok på 31 gudstjenester for barnehagebarn i 2020. Dette er det laveste tallet målt siden 2017. Tabellen nedenfor viser utviklingen i perioden 2017-2020.

	Antall gudstjenester	Antall deltakere	Gjennomsnittlig deltakelse pr gudstjeneste
2017	97	7840	78
2018	96	6916	72
2019	91	7286	80
2020	31	936	30

Tabell 18: Utviklingen av antall gudstjenester for barnehagebarn i Tunsberg 2017-2020.

41 menigheter fikk i tillegg til gudstjenestene 145 besøk av totalt 173 avdelinger med barnehagebarn.

Menighetenes innrapportering viser også at det ble lagt til rette for 78 gudstjenester for 3572 skolebarn. Dette utgjør en reduksjon fra fjoråret på – 72 %, noe som har sin forklaring i pandemien. I tillegg fikk 41 menigheter 286 besøk av totalt 92 skoleklasser i forbindelse med besøk i kirken.

	Antall gudstjenester	Antall deltakere	Snitt
2017	324	47 827	146
2018	280	49 944	178
2019	275	55 415	202
2020	78	3572	46

Tabell 19: Utviklingen av antall gudstjenester for skolebarn i Tunsberg 2017-2020.

Refleksjon og analyse

Koronarestriksjonene har påvirket muligheten for kirkebesøk for skoleklasser og barnehager i forbindelse med påsken og julen 2020. Når det er sagt har det vært utvist mye kreativitet og et ønske fra begge sider om å få til et samarbeid utfra de gjeldende smittevernregler. De stedene som har hatt et godt samarbeid mellom skole/barnehage og kirke før 2020 har strukket seg langt for å tilrettelegge for påske- og julevandring i små grupper, gjerne på kirkas uteområder.

Konklusjon, utfordringer og veien videre

Samarbeidet mellom kirken og skoler/barnehager er et arbeid som krever gode relasjoner og praktiske tilrettelegginger. I 2021 vil vi bruke en av fagdagene for de undervisningsansatte til å fokusere på samarbeidets innhold utfra Kunnskapsløftet 2020.

4.7. SAMARBEID KIRKE OG SAMFUNN-SPESEIELLE TILTAK I TUNSBURG

Strategisk delmål (KM):

- Kirken samarbeider med styresmakter, livssynssamfunn og ulike organisasjoner.

Bispedømmets delmål:

- Skape etisk refleksjon/bevissthet samt faglig påfyll til helse- og omsorgsarbeidere i deres møte med eldre
- Videreutvikle og styrke det selvmords-forebyggende arbeidet.

Vurdering av resultat og måloppnåelse

- Målet er oppnådd.

4.7.1. Selvmordsforebyggende arbeid

Et stort samfunnsproblem er antallet selvmord, og er en stor utfordring som også angår oss som kirke. I 2018 var det 674 mennesker i Norge som tok sitt eget liv, og det er flest menn; 465 personer og 32,8 % er i gruppen **unge voksne menn mellom 20-39 år**. De fleste selvmord skjer blant mennesker som ikke er i psykiatrisk behandling, og samfunnsmessige forhold er hovedårsak til at tallene er forholdsvis stabile og ikke går ned.

Hva kan vi som Kirke gjøre her? Å snakke sant om livet - slik livet er. Gi mennesker livskompetanse til livets ulike livsutfordringer. Har vi et potensiale vi kunne utnyttet bedre? Etablere møteplasser for menn?

Vi gjennomførte også i år støttemarkeringen **Du er ikke alene** for etterlatte og berørte av selvmord i Sandefjord kirke. Det ble et verdig og flott arrangement som samlet mange etterlatte, og ikke minst er det et bredt tverrfaglig samarbeid av mange samfunnsaktører: Sør-Øst politidistrikt, Vestfold og Telemark fylkeskommune, Vestfold Brann og redning, Ambulansetjenesten ved Sykehuset i Vestfold, Sandefjord kommune, Sandefjord prosti, LEVE Vestfold, Ung Sorg Vestfold, Kirkens SOS TUN og Tunsberg bispedømme. Arbeidsgruppen ledes av Tunsberg bispedømme.

Det ble tent 72 lys som symboliserte at det var **72 mennesker** som valgte å ta sitt eget liv i Vestfold og Telemark i 2018. Markeringen er livssynsåpen, og musikk og poesi var en del av innholdet i markeringen.

Du er ikke alene
Samling for etterlatte og berørte etter selvmord.

Du inviteres av...

Vestfold og Telemark fylkeskommune, Sandefjord kommune, Politiet, Kirkens SOS, Den norske kirke Tunsberg bispedømme, Sykehuset i Vestfold, LEVE

Velkommen til Sandefjord kirke 20. september
Årlig tar rundt 600 mennesker sitt eget liv i Norge. Selvmord som dødsårsak er et sjokkerende og voldsomt tap som kan etterlate familie, venner og andre berørte med et stort spekter av følelser og ubesvarte spørsmål.

Faksimile av invitasjon/program til markering for etterlatte og berørte etter selvmord: «*Du er ikke alene!*»

4.7.2. Godt liv hele livet- som webinarer

Hvert år arrangeres det i samarbeid med Anders Jahres stiftelse et kurstilbud for ansatte i helse-omsorgsetat og de som er engasjert i diakonalt arbeid i lokalmenighetene. Ettersom koronapandemien satte sine begrensninger på å få til dette, valgte vi dette året å arrangere kurstilbudet som tre webinarer med hovedtemaet: «Kan **JEG** snakke om **DET**?». De handler om hvordan en kan få frimodighet til meningsfylte og eksistensielle samtaler med eldre om temaer om livet, mening, døden, tro og livssyn på en god måte. Dette ble sendt til postmottak i alle kommuner i vårt bispedømme, og tanken var at dette kunne være et godt innspill til lunsjpraten hos de ansatte som arbeidet på ulike institusjoner eller i hjemmebasert omsorg. Totalt har 359 personer sett webinarene på YouTube, og i tillegg ligger dette ute som podkast også -slik at vi tror vi har nådd ut på en god måte, men erfarer at å utvikle digitale tilbud tar tid, bratt læringskurve og vi må jobbe bedre for å markedsføre et annet år.

5. FLERE FINNER SIN Plass I KIRKELIG ARBEID

Resultatmål:

- Rekruttering til vigslede stillinger styrkes.
- Flere engasjeres til frivillig tjeneste i kirken.
- Kirkelige medarbeidere trives i jobben.
- Tilbud for unge i menighetenes styrkes.

5. 1. REKRUTTERING TIL VIGSLEDE STILLINGER

Resultatmål:

- Rekruttering til vigslede stillinger styrkes

Nøkkelindikatorer:

- Antall vigslinger.

Vurdering av resultat og måloppnåelse

- Mål er oppnådd

Resultat/utvikling

Tunsberg biskop har vigslet totalt 5 personer – 3 kvinner og 3 menn i 2020, to til preste-tjeneste, to til kantortjeneste og en til katekettjeneste (tallet innrapportert til Statistikk-heftet var dessverre unøyaktig)

Tunsberg biskop har i 2020 søkt Kirkerådets evalueringsnemnd om godkjenning av en kandidat etter § 6.

	2020		2019		2018		2017		2016	
	Antall vigslinger totalt	herav prest er	Antall vigslinger totalt	herav prest er	Antall vigslinger totalt	herav prest er	Antall vigslinger totalt	herav prest er	Antall vigslinger totalt	herav prester
Tunsberg	5	2	8	8	10	3	2	2	12	7
Den norske kirke	68	?	67	42	69	39	52	36	52	37

Tabell 20: Antall vigslinger i Tunsberg bispedømme 2016-2020 sammenlignet med total antall vigslinger i landet.

Refleksjon og analyse

Å vigsle noen til tjeneste i kirken oppleves som svært meningsfullt. Alle vigslingene har funnet sted lokalt, enten i sendermenighet eller mottakermenighet. Å legge vigslingene til kirkene lokalt er et strategisk valg, og tilbakemeldingene fra menighetene er udelt positive på dette. Vi har også håp om at dette kan virke rekrutterende.

Konklusjon, utfordringer og veien videre

Vi opplever at det er behov for å følge den enkelte student enda tettere enn vi gjør i dag. Det er spennende å se hvordan mennesker med forskjellig bakgrunn søker seg inn til prestatjeneste. Vi opplever at den relasjonen som biskopen og rådgiver får med studentene på «Veien til prestatjeneste» bidrar til rekruttering til bispedømmet.

5. 2. FRIVILLIG TJENESTE I KIRKEN**Resultatmål:**

- Flere engasjeres til frivillig tjeneste i kirken

Nøkkelindikatorer:

- Antall frivillige.

Vurdering av resultat og måloppnåelse

- Mål er delvis oppnådd

Resultat/utvikling

6009 personer var innrapportert som frivillige i menighetene i 2020. Det utgjør, sammenlignet med 2019, en reduksjon i antall på 1538 personer. Tabellen nedenfor viser utviklingen over tid (2015-2020) samt en fordeling av noen av områdene i menighetens arbeid som disse frivillige medarbeider engasjerer seg i.

	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Antall frivillige totalt	6 626	7 040	6 687	7 492	7 547	6009
Antall engasjert i planlegging og gjennomføring av gudstjenestene	2 692	2 710	2 457	2 845	2 856	2465
Antall frivillige barnearbeid/trosopplæringstiltak	1 398	1 330	1 242	1 343	1 446	833
Antall frivillige ungdomsarbeid/trosopplæringstiltak	1 074	1 107	1 165	974	1 092	584
Antall frivillige i menighetens kultur- og konsertarrangementer	1 343	1 239	1 143	1 393	1 430	855
Antall frivillige menighetens diakonale arbeid	1 642	1 513	1 496	1 419	1 468	1219

Tabell 21: Antall frivillige i menighetene fordelt på ulike områder 2015-2020

Refleksjon og analyse

Resultat viser at antallet frivillige har falt på de fleste områder i 2020, noe som nok har en årsak i pandemien. Resultatet gir et snitt på 60 personer pr sokn. Dette tallet representerer et engasjement for lokalkirken som er uvurderlig. Men det er viktig for å sikre god oppslutning og aktivitet også i fremtiden, at det arbeides fremover med å opprettholde og styrke frivilligheten i lokalmenighetene.

Konklusjon, utfordringer og veien videre

De frivillige utgjør en viktig ressurs, som mange steder fortsatt er et ubrukt potensial. Menighetene er ulike og har utviklet ulike kulturer for involvering og frivillighet. Spør vi etter en helhetlig tenkning og strategi på hvordan en rekrutterer, tar vare på og forvalter frivillighet er denne generelt svakt utviklet i menigheten. Vi ser derfor frem til å arbeide fremover med en kirkelig frivillighetsstrategi og handlingsplan for «Frivillighet i Den norske kirke».

Vår erfaring er at, selv om det ikke alltid er intendert, handler mye av vår praksis og arbeidsmåte omkring frivillige at disse blir et instrument for å utføre oppgaver som de ansatte definerer. Det lages lister med forhåndsdefinerte oppgaver, som en forsøker å fylle.

Satt på spissen: De frivillige blir de ansattes hjelpere. Sammenligner vi med mange av våre søsterkirker, der frivillighet fungerer bedre og det er stort rom for deltakelse og medvirkning, ser vi at nøkkelen til suksess er en mer organisk tilnærming til frivillighet, der en ikke starter med oppgavene, men tar utgangspunkt i de menneskene som finnes, deres ønsker, motivasjon og ressurser.

Handlingsplan for «Frivillighet i Den norske kirke» åpner et mulighetsrom til nytenkning omkring frivillighet. Hvordan bygge attraktive frivillighetsmiljøer i våre sokn, der frivillige får lyst til å engasjere seg? Hvordan legge til rette for at flere kan finne sin naturlige plass i et godt medarbeiderfelleskap?

5.3. TRIVSEL I JOBBEN

Resultatmål:

- Kirkelige medarbeidere trives i jobben

Nøkkelindikatorer:

- Medarbeiderundersøkelser / sykefravær.

Vurdering av resultat og måloppnåelse

- Mål er oppnådd

Resultat/utvikling

Resultatene fra medarbeiderundersøkelsen blant de ansatte i rDnk i Tunsberg bispedømme i 2019 viser at utsagn som «Jeg er stolt over å være ansatt i Den norske kirke» og «Jeg føler at den jobben jeg gjør er meningsfull» gir høy score på linje med resten av de ansatte i rDnk. Utsagnene «Jeg er alt i alt godt tilfreds med jobben min» og «Jeg kan anbefale andre å søke jobb i Den norske kirke» scorer marginalt (0,2 og 0,1) under gjennomsnittet i rDnk totalt.

Covid 19-undersøkelsen som ble gjennomført i 2020 viser at de fleste ansatte har tilpasset seg de endrede arbeidsforhold greit. Undersøkelsen viser ikke store negative utslag når det gjelder trivsel

Når det gjelder sykefraværstatistikken er vi fortsatt innenfor det mål som vi har hatt tidligere år i IA-avtalen, 5 %.

Refleksjon og analyse

Medarbeiderundersøkelsen 2019 (se under IV Arbeidsmiljø) har vært til behandling i prostiene og på bispedømmekontoret i 2020. Av ulike årsaker forelå ikke alle rapportene fra prostiene før seint på høsten. De tiltak som regionalt arbeidsmiljøutvalg (RAMU-Tunsberg) har anbefalt at det arbeides videre med i virksomheten, kan være med på å øke trivselen blant de ansatte.

Konklusjon, utfordringer og veien videre

På grunnlag av resultatene i Medarbeiderundersøkelsen 2019 har det blitt vedtatt tiltaksplaner i alle prostiene og på bispedømmekontoret. Prost/stiftsdirektør og verneombud har ansvar for at tiltaksplanene følges opp.

Ungdommens bispedømmeråd 2020

5. 4. TILBUD TIL UNGE I MENIGHETENE

Resultatmål:

- Tilbud for unge i menighetene styrkes

Nøkkelindikatorer:

- Antall deltakere på tilbud for 13-17 år/18-30 år.

Vurdering av resultat og måloppnåelse

- Mål er oppnådd

Resultat/utvikling

Oppslutning på tilbudene i 2020 viser:

- I aldersgruppen 13-17 år: Totalt 39 kontinuerlige tilbud, og 10 enkelttiltak med henholdsvis 591 og 61 deltakere, totalt 652. Reduksjon på -64,7% siden 2019
- I aldersgruppen 18-30 år: totalt 19 kontinuerlige tiltak som samlet 216. Reduksjon på -44,3% siden 2019.

Refleksjon og analyse

Årsaken til den store reduksjonen i antall deltakere er hovedsakelig relatert til pandemien. Vi ser at nedgangen i fysiske samlinger til en viss grad har blitt erstattet med digital aktivitet. Dette har naturligvis variert fra menighet til menighet, men kreativiteten har vært stor, og ansatte i undervisningen har satt i gang slik som quiz, ungdomsgudstjenester, sporleker, samtalegrupper og andaktsformidling på nett. Ansatte forteller at de i større grad enn før har kunnet snakke med ungdom om deres utfordringer og problemer fordi man har kunnet dele ungdommene inn i mindre grupper, og fordi digitale samtaler har en annen dynamikk enn andre. Samtidig ser vi at det digitale ikke kan erstatte det organiske, men at det vil være et nyttig supplement i ungdomsarbeidet fremover, også etter at pandemien er over. Vi vil fortsette å bidra i utviklingen gjennom reflektert praksis og fokus på digitale muligheter fremover. Vi håper at det kommer mer forskning som kan gi oss enda mer innsikt i det digitale som en signifikant arena for felleskap og tro og hjelpe oss til å utvikle praksisen ytterligere.

6. BEMANNING -PRESTESKAP OG ADMINISTRASJON

Den norske kirke har som oppgave å være en landsdekkende lokalt forankret folkekirke. For at vi skal klare denne store oppgaven, er vi avhengige av å sammen arbeide for at flere kan finne sin plass som medarbeidere i kirken.

6.1. Totalt antall årsverk i bispedømmet. Andel presteårsverk

Det totale antallet årsverk i Tunsberg bispedømme var pr. 31.12.20 på 134,05. Dette tallet inkluderer 119,05 presteårsverk inkludert biskopen, 13 stillinger i administrasjonen og 2 stillinger i Den nasjonale gravplassforvaltningen. Det er også 2,04 eksternt finansierte stillinger. (Innrapporteringen fra bispedømmet inneholder feil tall). I 2020 ble det på grunn av grenseregulering flyttet 5 prester fra Tunsberg til Oslo bispedømme.

	Administrasjon	Prest	Total	% adm.	%prest	% nasjonal gravplassforvaltning
Tunsberg	13	119,05	134,05	10	89	1

Tabell 22: Totalt årsverk i Tunsberg 2020. Kilde: Statistikkhefte s.27.Tall i årsverk

I 2020 var den prosentvise andelen årsverk brukt på administrasjon 10%. I forhold til tallene fra landsgjennomsnittet i 2019 på 15,6% ligger Tunsberg lavt på andelen årsverk som benyttes til administrasjon. Den nasjonale gravplassforvaltningen som betjener hele landet er tatt med i beregningen, noe som gjør at det vanskelig å sammenligne tallene med de andre bispedømmene. Gravplassforvaltningen er overdratt Statsforvalteren gjeldende fra 01.01.21.

Andel prestearbeid i Tunsberg

Stillingskategorier 2020 i årsverk	
1	Biskop
9	Proster
64,2	Sokneprester
21	Kapellaner
8.3	Prostiprester
3	Seniorprester
4	Spesialprester

Tabell 23: Andel årsverk i Tunsberg 2020. Kilde: Statistikkhefte 2020 s. 40.

Resultat og utvikling

De fleste prestestillingene i Tunsberg er sokneprester, men vi har hatt en reduksjon i soknepreststillinger og en økning i kapellanstillinger. Grunnen til denne endringen er omorganiseringer i sokn og prostier. I Tunsberg har vi samarbeidsavtaler med fellesråd og andre institusjoner. Disse samarbeidsavtalene har blant annet gjort det mulig å ha 20 % sykehuspresttjeneste på Ringerike sykehus, studentprest på Universitetet i Sør-Øst Norge USN, som er et samarbeid mellom Tunsberg bispedømme, USN og Agder og Telemark bispedømme og være arbeidsgiver for dialogprest ved Kirkelig dialogsentral Drammen. I tillegg har vi samarbeid med flere fellesråd om stillinger knyttet til konfirmantarbeid og trosopplæring. Vi har fire spesialprester - tre fengselsprester og en studentprest. I 2020 har en av fengselsprestene hatt delvis permisjon for å gjøre prestetjeneste i Sør-Hålogaland bispedømme.

Refleksjon og analyse

Samarbeidsprosjektene som er beskrevet ovenfor har gjort det mulig å etablere strategisk viktige stillinger. Den fleksibiliteten som vi opplever i samarbeid med fellesrådene er av stor betydning både for bispedømmet og for prostiene særlig i perioder med presteskifte og vakanser.

I tilsettingsarbeidet har vi sett at de ønsker og forventninger enkelte menighet har til nye søkere ikke alltid matcher de kvalifikasjoner som søkerne har. For en nyutdannet «second career»-prest er det ikke like lett å søke en soknepreststilling med mye ansvar. Det er heller ikke så enkelt å søke en kapellanstilling med fokus på arbeid blant barn og unge. Vi ønsker å løfte frem disse utfordringene i samtaler med de tillitsvalgte i kontaktmøte.

6.2. Antall kirkemedlemmer pr faste presteårsverk

Vi opplever en stadig økning i antall innbyggere i mange av soknene i Tunsberg. I bykommunene i Vestfold og Buskerud er det fremdeles forventet en økt vekst. I noen av de mindre av kommunene ser vi at SSB forventer en stagnasjon i befolkningsutviklingen

	Medlemmer og tilhørige	Medlemmer	Prester inkl. biskop	Medlemmer og tilhørige per prest	Medlemmer per prest
TUNSBERG	340 649	330 387	119,05	2 861	2 775
DNK - bosatt	3 652 199	3 546 761	1 315	2 777	2 697

Tabell 24: Antall kirkemedlemmer pr. pr prest. Kilde: Statistikkhefte 2020 s. 29

Resultat og utvikling

I forbindelse med at soknene i Røyken og Hurum ble en del av Oslo bispedømme, ble flere sokn med høy befolkningsandel overført til Oslo i 2020. Dette betyr at Tunsberg nå ligger litt over snittet på landsbasis i antall medlemmer og tilhørige per prest.

Refleksjon og analyse

Når antall medlemmer og tilhørige per prest fortsetter å øke i mange av soknene i Tunsberg vil det få konsekvenser for prestedtjenesten. Tunsberg ligger fremdeles noe over landsgjennomsnittet i forhold til andre bispedømmer. Det er fremdeles viktig at vi fortsetter å ha fokus på denne utviklingen og at prestene bidrar til å fordele ansvar og arbeidsoppgaver mellom prestene på den god måte.

6.3. Vikarbruk, pensjonister (lønn, årsverk)

Ved ledighet i stillinger, sykdom og permisjoner er det behov for å hente inn vikarer. Svært mange av vikarbehovene ble dekket av pensjonister. I 2020 utførte pensjonistene i Tunsberg arbeid som tilsvarer 5,61 årsverk.

2020	Timer med pensjonistlønn 2019	"Årsverk" 2019	Timer med pensjonistlønn 2020	"Årsverk» 2020
Tunsberg	8441	4,56	8690	5,31

Tabell 25: Vikarbruk i Tunsberg 2020. Kilde : Statistikkhefte 2020 s. 32, Lønssystemet Aditro

Resultat og utvikling

I 2020 ble det skrevet 21 vikaravtaler med vikarer som gikk inn i vikariater opp mot 6 måneder. 9 av disse avtalene var med pensjonister. I tillegg hadde vi våren 2020 tre studenter i stiftspraksis. For å bidra til økt rekruttering valgte vi også i 2020 å engasjere fem studenter i sommervikartjeneste. Erfaringene fra dette er gode, og vi planlegger å gjøre det samme i 2021. Stillingsstørrelsen på avtalene med pensjonistene varierer fra 20 – 100 %.

Refleksjon og analyse

De pensjonerte prestene er en viktig ressurs for Den norske kirke. Uten deres arbeidsinnsats ville det vært vanskelig å få til en forsvarlig betjening i mange sokn i Tunsberg. For å holde god kontakt med de pensjonerte prestene arrangerer vi en årlig fagdag for alle pensjonerte prester med ektefeller. Vi opplever at mange av de pensjonerte prestene har et stort engasjement for kirken, og at de ved sin tjeneste ønsker å bidra til at kirken fortsatt skal ha en viktig plass i menneskers liv i Norge.

Vi ser også at det er et positivt å legge til rette for at studenter får kjennskap til prestedtjenesten gjennom sommervikartjeneste. Vi har fått veldig gode tilbakemeldinger fra studentene på at de opplever dette som svært positivt å få lov til å prøve seg i prestedtjeneste.

6.4. Ekstratjenester (gudstjenester, gravferd, vigsel)

I tabell 26 nedenfor finner vi følgende oversikt over ekstratjenester som er utført av andre enn de fast tilsatte prestene. Tabellen på neste side er basert på Statistikkheftet 2020:

2020	Gravferd ved andre	Gravferd ved prest	Gudstjeneste ved andre	Gudstjeneste ved prest	Vigsel
Tunsberg	3	2	6	24	4

Tabell 26: Oversikt over ekstratjenester i 2020. Kilde: Statistikkhefte 2020 s. 31

Bispedømmet har ikke lenger tilgang til å kontrollere at disse tallene stemmer. Vi antar at antallet gravferder utført som enkelttjenester er en god del høyere enn det som er registrert her.

6.5. Kirkelige handlinger pr. faste presteårsverk

I statistikkheftet for 2020 er det satt inn en oversikt over antall konfirmasjon, vigslar, gravferder og dåpshandlinger pr prest i alle bispedømmene. Vi har i tillegg laget en oversikt over antall gudstjenester pr faste presteårsverk. Disse tallene er gjennomsnittstall, og antall tjenester er fordelt på alle prestene inkludert biskopen.

	Prester inkl. biskop	Konfirmasjoner		Vigslar		Gravferder		Dåpshandlinger	
		Antall	Per prest	Antall	Per prest	Antall	Per prest	Antall	Per prest
TUNSBERG	119,05	2 843	23,9	412	3,5	3543	29,8	2028	17
Den norske kirke	1 314,95	32 978	25,1	4361	3,3	34486	26,2	23500	17,9

Tabell 27: Kirkelige handlinger pr presteårsverk i Tunsberg 2020. Kilde: Statistikkhefte 2020 s. 30

Gudstjenester pr. faste presteårsverk i Tunsberg bispedømme

2020	Prester inkl. biskop	Antall gudstjenester på søn- og helligdager	Per prest	Totalt antall gudstjenester	Per prest
TUNSBERG	119,05	3269	27	4098	34

Tabell 28: gudstjenester pr presteårsverk i Tunsberg 2020. Kilde Statistikkhefte 2020 s. 4

Resultat og utvikling

Antallet vigslers pr prest har gått ned fra 4 til 3,5 og dåpshandlinger ned fra 19 til 17. Ellers er tallene for de andre kirkelige handlinger på samme nivå som tidligere.

I en undersøkelse over ressursfordelingen mellom prostiene som ble gjennomførte i i 2016, så vi følgende: Prester som arbeider i byene og områder med høy befolkningstetthet utfører langt flere kirkelige tjenester enn prestene i distriktene. For prester som arbeider utenfor byene, er antall gudstjenester høyere enn for byprestene.

Refleksjon og analyse

Tallene forteller mye om hva prestene utfører av presteoppgaver i volum. Hver prest i Tunsberg underviser i gjennomsnitt 24 konfirmanter, har 4 vigslers, forretter 29 gravferder og døper 17 personer hver. Hver prest forretter 27 gudstjenester hver. Når vi vet at i det totale antallet prester også er inkludert 3 fengselsprester, 1 studentprest, 1 dialogprest og 1 biskop som utfører andre oppgaver, betyr det at tallene for den enkelte prest som er i menighetsprestetjeneste er høyere.

6.6. Utlysninger, søknader og tilsetninger av prestestillinger

I 2020 ble det utlyst 18 stillinger med tilsetning i 16 stillinger. 3 av stillingene ble lyst ut flere ganger.

2020	Utlyste stillinger	Antall søknader	Søknader per stilling	Stillinger lyst ut flere ganger	Antall tilsetninger
Tunsberg	18	85	4,7	3	16
Den norske kirke	229	673	2,9	59	180

Tabell 29: Antall utlysninger 2020. Kilde Egen statistikk.

Tabell 30 nedenfor viser vi oversikten over antall søknader og antall utlyste stillinger i Tunsberg de siste 10 årene.

Tunsberg	Antall søknader til prestestilling	Søknader pr. utlysning	Stillinger utlyst flere ganger	Tilsetninger
2020	85	4,7	3	16
2019	55	4,2	2	11
2018	52	3,7	1	11
2017	52	6,5	0	8

2016	63	5,7	1	11
2015	62	5,6	1	11
2014	54	3,6	3	14
2013	88	4,4	3	20
2012	30	10	0	3
2011	62	7,8	0	8

Tabell 30. Antall søknader og tilsetninger 2011-2020. Kilde: Tunsberg bispedømmes arkiv

Resultat og utvikling

I 2020 har det vært en klar økning av antall søkere til prestestillinger. Tunsberg må helt tilbake til 2013 for å komme til de samme tallene.

Refleksjon og analyse

Vi merker at tilgangen på kvalifiserte søkere går ned, samtidig som det er en økning i antall prester i overgangen til AFP eller AAP. Tunsberg bispedømme opplever vi at i mange tilsetninger er det kun en eller to kvalifiserte søkere til hver stilling. Det er en krevende situasjon for menighetene når vi ikke får tilsatt prester i ledige stillinger.

6.7. Aldersfordeling i presteskaper

Ansatte pr 31.12.2020	39 år og yngre	Andel i prosent	40-49	Andel i prosent	50-59	Andel i prosent	60 +	Andel i prosent	Totalt
Tunsberg	21	18,58	24	21,24	40	35,4	28	24,78	113
Total i Dnk	221	17,64	298	23,78	382	30,49	352	28,09	1253

Tabell 31 Aldersfordeling i presteskaper 2020: Kilde: Statistikkhefte 2020 s. 38

Resultat og utvikling

Alderssammensetningen i presteskaper i Tunsberg har vært relativt jevn de siste årene.

Refleksjon og analyse

Vi skulle gjerne sett at andelen yngre prester var enda høyere. Mange menigheter ønsker seg yngre prester som kan gå aktivt inn i barne- og ungdomsarbeidet. Vi opplever at mange er engasjert i å rekruttere til ungdommer til kirkelig tjeneste.

Vurdering av rekrutteringssituasjonen i Tunsberg bispedømme

Utfordringene mht. rekrutteringssituasjonen er at det utdannes for få prester i forhold til det antallet som går ut av tjeneste ved oppnådd pensjonsalder. Det er også noen

områder/prostier i bispedømmet der det er vanskeligere å rekruttere søkere til prestestillingene; f.eks. Hallingdal og Numedal.

I de områdene er det også ofte en medvirkende årsak at det ikke er en tjenestebolig til disposisjon. Det er krevende for en som nettopp er ferdig med utdanningen å skaffe seg egen bolig. Når det gjelder bolig-spørsmålet må vi noen ganger søke støtte hos kommunen for å få til en løsning på dette.

7. KIRKEN HAR EN DEMOKRATISK OG VELFUNGERENDE ORGANISASJON

Resultatmål:

- Oppslutning om kirkevalg opprettholdes.
- Reduksjon i administrative kostnader.

7. 1. OPPSLUTNING OM KIRKEVALG

Resultatmål:

- Oppslutning om kirkevalg opprettholdes

Nøkkelindikatorer:

- Valgdeltakelse.

Vurdering av resultat og måloppnåelse

- Mål er ikke oppnådd

Resultat/utvikling

Den totale valgdeltakelsen ved Kirkevalget i 2019 var lavere i Tunsberg bispedømme enn i 2015. Valgdeltakelsen var på 12,15 %.

Refleksjon og analyse

Det er vårt inntrykk at menighetsråd og fellesråd i Tunsberg bispedømme fungerer godt i de fleste steder. I forbindelse med bispevisitasene er arbeidet i menighetsrådene et fokusområde. Vi har også fokus på at det noen steder kan være grunnlag for felles menighetsråd for to eller flere mindre sokn som sliter med rekrutteringen av folk til å stille til menighetsrådsvalg. Noen steder er det også grunnlag for å slå sammen to eller flere sokn. Vi bistår fra bispedømmerådet med råd og veiledning, men er opptatt av at initiativet må være lokalt forankret. Det er vår erfaring at det er viktig å være ute i god tid før nytt valg med slike prosesser.

I bispedømmerådet er det representanter fra alle de tre valglistene og representanter for lek kirkelige tilsatte og prestene. Det er Åpen folkekirke som har flertall i rådet. Med flere nye

representanter i rådet har det vært en grundig runde med opplæring. To av bispedømmerådets medlemmer ble valgt inn i Kirkerådet i 2020.

Bispedømmerådet har avgitt høringsuttalelse i flere høringer om endringer i valgreglene for valg av bispedømmeråd.

I Tunsberg bispedømme har vi formalisert samarbeidet med fellesrådene i Tunsberg arbeidsgiverforum (TAF) som behandler saker av felles interesse.

7.2. REDUKSJON I ADMINISTRATIVE KOSTNADER

Resultatmål:

- Reduksjon i administrative kostnader

Nøkkelindikatorer:

- Administrative kostnader.

Vurdering av resultat og måloppnåelse

- Mål ikke oppnådd

Resultat/utvikling

Resultatet viser et lite merforbruk på administrasjon

Refleksjon og analyse

Det har vært god styring med administrative kostnader i 2020. Det er tatt ut mange gevinster av effektiviseringsprosessene.

Grunnen til at det likevel blir et lite merforbruk er bortfall av tilskuddet på 50% av stillingen til rådgiver for misjon og menighetsutvikling. I tillegg har det vært noen kostnadskrevende rekrutteringsprosesser knyttet til tilsetninger i administrasjonen.

Konklusjon, utfordringer og veien videre

Det har vært gode prosesser med rekruttering av nye administrative medarbeidere, og vi ser frem til alle er på plass. Vi har satt fokus på kompetanseheving og god utnyttelse av fellesressurser, og vi har stor tro på at administrasjonen nå er godt rustet til å møte de utfordringene som ligger foran på en effektiv og profesjonell måte.

C. BISKOPENS VIRKSOMHET

Biskopen gjennomførte godt og vel fem visitasuker i 2020.

Biskop Per Arne Dahl innførte en modell for visitas av alle menigheter innen et prosti med en tidsramme på to uker, med sikte på å korte ned visitasfrekvensen for det enkelte sokn til fem år. I 2017-2018 ble det gjennomført en evaluering av denne modellen. Evalueringen understreker det positive i at menighetene får oftere besøk av biskopen og at det gir rom for større fokus på samhandling over soknegrensene og helhetssituasjonen i prostiet. Ulempen er at biskopen ikke får sett like mye av det faste menighetsarbeidet, og at prioriteringen av møte med yrkesgrupper og staber går på bekostning av kontakten med den enkelte medarbeider. Modellen vektlegger inspirasjon framfor grundig og kritisk evaluering av menighetens arbeid. Tilbakemeldingene fra menighetene peker på at det kunne vært en fordel å dele prostiet i to og gitt mer tid til hvert sokn, og at alle prestene bør ha enkeltsamtaler med biskopen. En av prostene melder at ordningen med prostivisitas blir både «en maraton og en festreise», og at «både lokalmenigheter og lokalmiljø vil få større utbytte av en visitas hvis vi ikke tar hele prostiet under ett».

Nåværende biskop har sammen med prostene og medarbeiderne på kontoret brukt god tid på å utvikle en ny modell for visitas med utgangspunkt i denne evalueringen. I 2020 var det planlagt til sammen 8 visitasuker fordelt på de tre gjenværende prostiene som forgjengeren ikke rakk å visitere. På grunn av koronasituasjonen måtte tre av disse ukene utsettes.

De to første var lagt til Sandefjord prosti og omfattet til sammen 14 dager med program. Visitasen ble innledet med en gudstjeneste søndag 19. januar i Bugården kirke, og så var det satt av to dager i påfølgende uke til samtaler med medarbeidere i begge arbeidsgiverlinjer i de fire bymenighetene. I uka etter var det lagt opp et stramt visitasprogram fra tirsdag til torsdag pluss den avsluttende visitasgudstjenesten søndag 2. februar i Sandefjord kirke med påfølgende visitasforedrag.

Her er et utvalg av biskopens utfordringer til bymenighetene:

- Jeg oppfordrer fellesrådet til i samarbeid med menighetsrådene, prostene og stabene å gjennomgå organiseringen og tilretteleggingen av ledelse i menighetsstabene
- Vurder å nedsette et **felles trosopplæringsutvalg**, der man kan drøfte mulighetene for et utvidet samarbeid på dette feltet.
- Vurder å nedsette et **felles diakoniutvalg**, der en blant annet kan
  - drøfte om kirken faktisk når ut til de som trenger det aller mest, og
  - lete etter urealisert samarbeidspotensiale
- Vurder å opprette et **fellesforum for kommunikasjon**. Flere av menighetene har meldt om behovet for å styrke informasjons- og kommunikasjonsarbeidet sitt, og jeg vil oppfordre til at menighetene ser på mulighetene for samarbeid også her.

- Bruk tid i stabene på å gjennomgå **FNs bærekraftsmål**. Den såkalte Bærekraftsboka kan være en god hjelp til å oppdage hvordan menighetenes innsats kan målrettes i tråd med kommunens satsingsområder, og oppdage ubenyttede muligheter for samskaping
- I tråd med den nasjonale **satsingen på dåp** vil jeg utfordre stabene til å arbeide videre med tilrettelegging av informasjon og rutiner som kan bidra til at flere velger dåp.

I uke 9 fortsatte visitasen i Sandefjord prosti med samtaler over to dager med de ansatte i menighetene i Andebu og Stokke og gudstjeneste påfølgende søndag i Andebu kirke.

I uke 10 var det visitasprogram tirsdag, onsdag og torsdag i disse menighetene og avsluttende visitasgudstjeneste med visitasforedrag søndag 8. mars.

Disse menighetene ble også utfordret på noen av de samme områder som bymenighetene, men i tillegg fikk de en påminning om å særlig prioritere **gudstjenester som er tilrettelagt for familier og barn**. De ble også utfordret på å **styrke det diakonale arbeidet rettet mot ungdom**.

Så stengte landet ned,

og de planlagte visitasukene i Kongsberg prosti i mars og mai (før og etter påske), først i Sandsvær og Kongsberg og deretter i Numedalsmenighetene, måtte utsettes.

Høsten 2020 var det planlagt godt og vel 3 uker med visitas i Ringerike prosti, med til sammen 16 dager med visitasprogram.

I uke 39 ble visitasen i Ringerike innledet med en samling for alle medarbeidere i Ringeriksmenighetene, som en markering av oppstarten av visitasukene, før visitasprogrammet de videre dagene særlig var rettet inn mot Hønefoss menighet.

Biskopen utfordret denne menigheten til å fortsette satsingen på å gjøre **kirken synlig på nett**, med bakgrunn i de gode erfaringene som er gjort i koronatiden.

Menigheten ble også utfordret på bedre koordinering av **stabens, menighetsrådets og de frivilliges virksomhet**, med tydelige arbeidsbeskrivelser og opplærings- og innføringsprogrammer for nyansatte, og å utvikle et tjenlig og oversiktlig årshjul for aktiviteter og arrangementer.

Ved alle visitasene understreker biskopen viktigheten av en bevisst satsing på å tilrettelegge informasjon og rutiner som kan bidra til at flere velger dåp, og at stab og menighetsråd bruker tid på å gjennomgå FNs bærekraftsmål for å oppdage ubenyttede muligheter for samskaping.

Biskopen minnet menigheten i Hønefoss om å arbeide videre for å realisere visjonen om Hønefoss kirke som en **åpen kirke midt i byen**, som flest mulig skal ha enkel tilgang til og oppleve tilhørighet og eierskap til.

Ringeriksvitasen fortsatte i uke 44 med fem dagers besøk i menighetene i Ådal, Ullerål og Haug. Den avsluttende visitasgudstjenesten var lagt til Ullerål kirke, og i tillegg til noen av de allerede nevnte utfordringene ble menighetene i Ådal utfordret til å **styrke samarbeidet over**

soknegrensene, med sikte på å eliminere unødvendig dobbeltarbeid både for råd og stab, og sikre at ressursene i størst mulig grad går til byggende menighetsarbeid. Biskopen ba om at menighetene drøfter hvilke fellesoppgaver som best kan løses i samarbeid over soknegrensene, og at de vurderer å **slå sammen** to eller tre av soknene, **eller prøve ut muligheten for felles menighetsråd**.

Haug og Ullerål menigheter ble også utfordret på å styrke samarbeidet både innen diakoni, administrasjon og frivillighet.

Den tredje visitasuka i Ringerike prosti var planlagt innledet med gudstjenester i to av kirkene søndag 8. november (Veme og Lunder), men på grunn av innstramming i smittevernbestemmelsene valgte vi å utsette de mest utadrettede programpostene den uka, blant annet begge disse gudstjenestene og den avsluttende visitasgudstjenesten i Norderhov kirke påfølgende søndag, den 15. november. Men samtalene med de kirkelige medarbeiderne ble gjennomført, likeså møter med staber og menighetsråd i alle menigheter (Veme, Lunder, Tyristrand, Hole og Norderhov og Ask).

Det resterende programmet var planlagt gjennomført i mars 2021, men må utsettes nok en gang på grunn av smittevernsituasjonen.

Refleksjon

Selv om planene for gjennomføring av visitaser i 2020 ble noe forstyrret av koronasituasjonen, er vår vurdering at den nye, tilpassede og utvidede prostivisitasmodellen på en god måte ivaretar de hensyn som evalueringen brakte fram. Vakanser og stedfortrederløsninger har gjort at flere av medarbeiderne på kontoret har vært mer involvert i og hatt andre oppgaver knyttet til forberedelser og gjennomføring av visitasene dette året. I fortsettelsen vil vi arbeide videre med å systematisere erfaringer og rutiner og ikke minst få på plass en langtidsplan for visitasene for kommende år.

Ordinasjoner og vigslinger i 2020

Dato	Kirke	Navn	Stilling
12. januar	Tanum	Bente Engen Andersen	Kateket i Tanum
19. januar	Tjølling	Anastasiya Bazhenova	Kantor i Tjølling
6. september	Tjølling	Morten Mathisen Meidell-Pritzier	Vikarprest i Larvik prosti
20. september	Bragernes	Jon Martin Høie	Kantor i Bragernes
18. oktober	Hillestad	Marie Skarrebo Jørgensen	Kapellan i Lommedalen

Del IV: STYRING OG KONTROLL I VIRKSOMHETEN

A. HMS/Arbeidsmiljø

2020 har vært preget av at Covid-19-pandemien har satt en del begrensninger på arbeidet for alle ansatte. Det har ikke vært en ny medarbeiderundersøkelse, men det ble gjennomført en Covid-19-undersøkelse for å belyse de ansattes arbeidsforhold. Resultatene av denne undersøkelsen viser at de fleste har taklet greit de endrede arbeidsforholdene i forhold til utstrakt bruk av hjemmekontor og digitale arbeidsverktøy. Smittevernveileder og ROS-analyser har blitt en naturlig del av det arbeid som vernetjenesten har måtte forholde seg til og gjennomføre i virksomheten.

Vernetjenesten har rapportert at til tross for de endrede arbeidsforholdene her det ikke vært noen økning i antall saker som har blitt behandlet. Den største utfordringen har nok vært i forhold til det psyko-sosiale arbeidsmiljøet. Men både arbeidsgiver og vernetjenesten har jobbet godt med dette med hyppige digitale treffpunkt/kontaktmøter.

Vi har også inngått avtale om samordning av HMS med alle fellesrådene i bispedømmet. Den siste ble inngått høsten 2020.

Det har i 2020 blitt gjennomført medarbeidersamtaler med de ansatte på bispedømmekontoret.

Medarbeiderundersøkelsen 2019

Resultatene fra Medarbeiderundersøkelsen 2019 har blitt behandlet i hvert av de 9 prostiene i bispedømmet og på bispedømmekontoret.

Når det gjelder å foreslå tiltak på grunnlag av undersøkelsen har det blitt oppfattet litt ulikt. Noen har tenkt veldig lokalt og sett på tiltak som om dette skulle vært en rapport etter en vernerunde i prostiet. Men flere har gitt tilbakemelding om at de ikke ser så stor nytte av denne undersøkelsen. De ønsker seg en medarbeiderundersøkelse som omfatter ansatte i begge arbeidslinjer og de ønsker seg flere spørsmålsstillinger som avdekker de vanskelige arbeidsrelasjonene, f.eks. mobbing/trakassering og diskriminering.

RAMU-Tunsberg har behandlet saken og anbefaler at det lokalt arbeides med følgende tiltak:

1 Samarbeidskultur.

- Utvikle en bedre delingskultur.
- Bedre intern kommunikasjon.

2 Balanse mellom jobb og fritid

- Større ærlighet når man svarer på spørsmålskjema og i så fall en villighet til forandring hvis man signaliserer en for stor ubalanse mellom fritid og arbeid.
- Gode samtaler på hvilken kultur vi ønsker i kollegafelleskapet i forhold til arbeidsmengde og bruk av tid.
- Et kollegafelleskap der vi anerkjenner at man arbeider forskjellig samtidig som vi ønsker en god fordeling av arbeidsmengde.

- Mere tid til samtaler der vi deler erfaring på hva som går bra og det som ikke går så bra.
- 3 Felles målforståelse.**
  - Behov for å sette tydelige mål for Tunsberg.
  - Finne fram til felles verdier.
  - Mer konkret samarbeid og forståelse for hverandre, ansatte og arbeidsgivere.
- 4 Oppgavebasert ledelse**
  - Ledere som hjelper til å prioritere blant oppgavene.
  - Øke bevisstheten om kompetansen hos arbeidstakerne gjennom medarbeidersamtaler
- 5 Digitale verktøy og kompetanse**
  - Sette inn tiltak som gjør de fleste i stand til å bruke digitale verktøy på en god og enkel måte.

Sykefravær, alle ansatte, administrasjon og presteskap

	Kvinner	Menn	Totalt
Presteskap	6,58 %	4,80 %	5,41 %
Alle ansatte	5,86 %	4,29 %	4,90 %

Tabell 6.1a: Totalt sykefravær Tunsberg 2020

Sykefraværet i Tunsberg har gitt en økning i forhold til tallene for 2019. Men sammenligningsgrunnlaget er litt endret i og med at statistikk-grunnlaget er «presteskabet» og «alle ansatte».

Vi har for øvrig en liten økning av indikasjoner på at sykefraværet er arbeidsrelatert. Perioden mars – des i 2020 har vært krevende. Både på preste- og administrasjonssiden jobbes det godt med sykefraværsoppfølging og kontakt med sykmeldte.

Rutiner for intern varsling om kritikkverdige forhold

Sentralt arbeidsmiljøutvalg (AMU) har utarbeidet «Rutine for avvikhåndtering» med tilhørende avviks-skjema, «Varslingsplakat», «Rutine for å forebygge, avdekke og rette opp konflikter og uheldige psykososiale forhold», «Veiledning til varsling om kritikkverdige forhold» med tilhørende skjema for varsling og etiske retningslinjer mm.

Alt som angår HMS-arbeid ligger tilgjengelig for alle ansatte med tilgang til Kirkebakken, Den norske kirkes intranett. Vi har fortsatt en utfordring i at noen av prestene har begrenset tilgang til intranettet i rDnk. Derfor har vi lagt ut de nødvendige avviks-skjema og veiledning til bruk av disse på nettsidene til Tunsberg bispedømme. Dette jobber vi stadig med å kvalitetssikre.

I 2020 ble arbeidet med å inngå samordningsavtale om HMS med alle fellesråd i Tunsberg fullført.

B. Likestilling

Hovedmål:

Det har vært et hovedmål for kirken å arbeide for et likeverdig og likestilt fellesskap for kvinner og menn, og arbeide for en jevn kjønnsfordeling blant ansatte, valgte og frivillige medarbeidere. Dette er tydelig formulert i Strategiplan for likestilling mellom kjønn i Den norske kirke 2015-2023. Kirken ønsker å sikre alle like rettigheter og muligheter uavhengig av kjønn. Kirken har som mål å arbeide med kjønns- og likestillingsperspektiver i teologi, liturgi, gudstjenesteliv, diakoni, trosopplæring og lederutvikling.

Kvinneandel i presteskapet

I Tunsberg har vi gjennom mange år vært oppmerksom på utviklingen av kvinneandelen i bispedømmet. Vi har hatt en bevissthet om å rekruttere kvinner inn i lederstillinger, og sørge for at kvinner får anledning til å delta på kompetansehevende kurs. Kvinneandelen i presteskapet er jevnt økende. Tallene for Tunsberg i 2020 viser en liten reduksjon, men omorganiseringer ved at Røyken og Hurum ble flyttet over til Oslo bispedømme i 2020 har en påvirkning av tallene.

Bispedømme	Kvinne – andel 2020	Kvinne- andel 2019	Kvinne- andel 2018	Kvinne- andel 2017	Kvinne- andel 2016	Kvinne- andel 2015	Kvinne- andel 2014
Tunsberg	38,24 %	40,38 %	36 %	31,8 %	34 %	31 %	33 %
Totalt Dnk	36,64 %	35,93%	34,28%	32,8 %	32 %	31 %	30 %

Tabell 32. Kvinneandelen i presteskapet. Grunnlag: Biskopene, prostene, sokneprester, kapellaner, spesialprester, seniorprester og prostiprester.

Kvinneandel i lederstillinger, biskop og proster og bispedømme-kontoret

Kvinneandelen i lederstillinger i Tunsberg er noe høyere enn landsgjennomsnittet. I deler av 2020 har det vært konstituert prost i Ringerike prosti. Ringerike prosti har prosten hatt deler av året studiepermisjon. Årsstatistikken viser dermed at Tunsberg har 10 proster. Siden det er forholdsvis få stillinger dette gjelder, vil selv små endringer gi store prosentvise endringer.

Tabell 33. Kvinneandel i lederstillinger, presteskapet, Tunsberg bispedømme 2020.:

Presteskapet	Kvinner	Menn	Totalt	Prosent kvinner
Tunsberg	3	7	10	30 %
Totalt Dnk	31	77	108	28,70 %

På bispedømmekontoret er det tre lederstillinger, stiftsdirektør, leder administrasjon og forvaltning og kirkefagsjef. Stillingen som personalsjef ble lyst ut for andre gang i 2020. Tilsettingsprosessen ble fullført januar 2021. Det ble ansatt en kvinne i stillingen.

Administrasjonen	Kvinner	Menn	Totalt	Prosent kvinner
Tunsberg	1	2	4	33,33 %
Totalt Dnk	17	29	46	36,96 %

Tabell 34. Kvinneandel i lederstillinger, Administrasjonen, Tunsberg bispedømme 2020.

Vi opplever at det er mange kvinner i ledene stillinger i kirken, og fokuset på kjønnsperspektivet har endret seg de siste årene. Allikevel er det fortsatt en stor overvekt av menn i ledene stillinger. Det ville vært naturlig at kvinneandelen i presteskaper også gjenspeilte seg i ledende stillinger.

Kvinneandel – søknader og tilsettinger i presteskaper

Når vi ser på antall søknader til prestestillinger både i Tunsberg og i Den norske kirke er de lik de tre siste årene. Kvinneandelen svinger fra år til år, men viser en god økning.

	2018			2019			2020		
	Antall søknader	Herav fra kvinner	Prosentandel kvinner	Antall søknader	Herav fra kvinner	Prosentandel kvinner	Antall søknader	Herav fra kvinner	Prosentandel kvinner
Tunsberg	52	17	32,69 %	55	24	43,64 %	85	38	45 %
Den norske kirke	646	231	35,76 %	687	279	40,61 %	673	291	43 %

	2018			2019			2020		
	Antall tilsettinger	Herav kvinner	Prosentandel kvinner	Antall tilsettinger	Herav kvinner	Prosentandel kvinner	Antall tilsettinger	Herav kvinner	Prosentandel kvinner
Tunsberg	11	6	54,55 %	11	5	45,45 %	16	5	31 %
Den norske kirke	149	66	44,30 %	154	61	39,61 %	180	79	44 %

Tabell 35. Kvinneandel søknader og tilsettinger i presteskaper, Tunsberg bispedømme 2020.

C. Vurdering av mislighetsrisiko

Tunsberg bispedømmeråd er som del av rettssubjektet Den norske kirke (Dnk) underlagt de lover og forskrifter som regulerer virksomheten. Regnskap og økonomi forvaltes for hele rettssubjektet Dnk av en fellesøkonomisk enhet (FØ) som ivaretar system og rutiner for all håndtering av økonomi og regnskap.

Tunsberg bispedømmeråd har ingen egne bankforbindelser eller kontantkasse, og alle utbetalingsbilag godkjennes av to personer før utbetaling.

Muligheten for mislighold er svært redusert gjennom at all bilagsflyt håndteres elektronisk og følges opp av FØ. Mislighold forebygges videre gjennom gode holdninger og etiske retningslinjer, samt gode rutiner og opplæring.

Tunsberg bispedømmeråd følger anskaffelsesreglementet for offentlige anskaffelser.

Del V: VURDERING AV FREMTIDSUTSIKTER

Den norske kirke post korona

Vi gjør opp status etter et år som på mange vis har fortonet seg som en berg- og dalbane. Fra 12. mars har pandemien dominert nyhetsbildet, preget vår hverdag og gitt oss stadig nye påminninger om vår sårbarhet som mennesker og fellesskap, både lokalt, nasjonalt og globalt. Viruset kjenner ingen grenser, og pandemien demonstrerer at vi er del av et skjebnefellesskap med alt det skapte. Selv om vi fortsatt strever med å få kontroll med smitten, har denne tida lært oss at koronatiden også kan romme et kairos-øyeblikk. Pandemien setter oss mange år tilbake i kampen mot fattigdom, urettferdighet og klimaødeleggelser, men samtidig har vi sett at når vi forener kreftene og bygger allianser lokalt og globalt, er det ennå håp – også i kampen for å realisere bærekraftsmålene.

Dette året har vært fullt av tegn på kirkelige medarbeideres vilje og evne til omstilling, tydelig dokumentert gjennom eksemplene i denne rapporten. Når menigheten ikke lenger kunne samles, måtte man lete etter andre måter å være kirke på. Både når det gjelder gudstjenesteliv, forkynnelse, diakoni, samhandling og ledelse har vi gjort viktige erfaringer som vi tar med oss videre. Spørsmålet er i hvor stor grad og på hvilken måte krisen har endret måten vi er – og vil være – kirke på.

Selv om mange av oss etter hvert er ganske så leie av hjemmekontorets monotoni, er det ingen tvil om at vi har gjort store framsteg i miljøriktig retning ved å kunne kommunisere og arrangere møter på digitale plattformer. Dette vil vi ha stor nytte av også når pandemien har sluppet taket. Vi må finne det gode balansepunktet mellom det fysiske og det digitale på flere områder. Menighetsråd og medarbeidere har oppdaget nye digitale muligheter når trosopplæringstiltak, konfirmantsamlinger og gudstjenester ikke kunne gjennomføres ved fysisk frammøte, men det gjenstår å se om vanene er blitt varig endret. Kanskje må kirken lete utenom de kjente veiene og søke nytt terreng med det som til alle tider har vært utgangspunkt for kirken som Guds misjon i verden, lete etter nye måter å synliggjøre kirken på midt i folks hverdag? Det er interessant å observere at i perioder har ute-gudstjenester vist seg å samle flere enn innendørgudstjenestene.

Mange menigheter har gjort positive erfaringer med å åpne kirkens dører de seinere åra, og dette har vært ekstra kjærkomment for mange i koronatiden. Når nordmenn forhåpentligvis skal finne veien tilbake til kirken i den kommende tiden, er åpne kirkedører et viktig og strategisk satsingsområde. Som før nevnt var det planlagt et seminar i bispedømmet høsten 2020 under overskriften «Åpne kirkens dører», og vi håper å kunne ta opp igjen disse planene så fort som mulig. Det har det siste tiåret vært gjort et stort og langsiktig arbeid for å styrke pilegrimsarbeidet i bispedømmet, og året 2019 var tiden kommet for den høytidelige åpningen av Tunsbergleden. Nå vil utfordringen være å legge til rette med god infrastruktur og åpne kirker, slik at både langvandrere og lokalbefolkningen kan bruke leden og oppdage kirkens estetiske og åndelige skatter. Samarbeidet med fylkeskommunen, universitetet, muséene, kunstmiljøene og kirken har båret frukt og åpnet manges øyne for de store mulighetene for samhandling og gjensidig berikelse gjennom satsingen på kunsten og musikken og de åpne kirkene.

I tråd med Kirkemøtets vedtak (KM 11/18) vil dette ha høy prioritet i vårt arbeid det kommende året.

Den norske kirke har satset friskt på diakonien de seinere årene, og på veien mot en mer normalisert morgendag kan kirkens diakonale innsats spille en viktig rolle for folkehelsen. Denne rapporten forteller om flere viktige arenaer der kirken i Tunsberg møter tydelige forventninger og bestillinger fra både offentlige instanser, humanitære organisasjoner og andre aktører for å tilby hjelp og støtte når livet blir for stort eller for lite. En psykolog ansatt i det offentlige helsevesenet uttrykte tydelig at det ofte er bedre med koordinerte tiltak ledet av kirkelige aktører enn å overlate ledelsen til statlige eller fylkeskommunale fagpersoner. Han uttrykte at «når det kommer en epost fra bispedømmekontoret, så stiller vi med glede opp». For øvrig er det flere eksempler på vellykket samarbeid mellom kirken, frivillighetssentralen, organisasjoner og andre lokale krefter om å etablere møteplasser og andre tilbud for mennesker som lett faller utenfor. I samarbeid med Nav er det også mange som via slike tiltak har fått nyttig arbeidstrening på veien tilbake til en meningsfylt hverdag.

Siden pandemien har hindret oss i å reise utenlands, har mange tilbrakt enda mer tid på hytta dette året. Mange tilbringer i perioder nesten like mye tid på hytta som hjemme, og Tunsberg bispedømme omfatter mange av de mest populære feriemålene her til lands, enten det er til fjells eller langs kysten. Her har vi som kirke mye arbeid som gjenstår i drøftingen av hvordan vi disponerer våre ressurser og legger våre strategier. Det er et mål at vi i kjølvannet av pandemien kan få utredet behovene for omprioritering og nysatsing på kirkelig nærvær og tilbud overfor hyttefolket. Her trenges det også samarbeid over bispedømmegrensene, og det er avgjørende at dette kan prioriteres også på nasjonalt nivå.

Del VI: ÅRSREGNSKAPET

LEDELSESKOMMENTAR ÅRSREGNSKAPET 2020

Innledning

Tunsberg BDR har pr 31.12 et merforbruk på kr 337 024,- for ordinær drift (gruppe 1A). Beløpet inkluderer merforbruk for gravplassrådgiver med kr 114 987. Tildelingen til drift for 2020 (gr. 1A) var på kr 105 152 010.

Budsjettet for 2020 hadde innsparingsbehov på kr 2 359 371 fordelt på administrasjonen og prostiene i forhold til antall ansatte. Innsparingen skulle skje gjennom vakansestyring.

Tunsberg bispedømmeråd fikk i 2020 ekstra midler til Nasjonal gravplassrådgivning hvorav tildelingen blant annet inneholdt kostnadsdekning til juridisk rådgiver - en treårig prosjektstilling som løp fram til medio 2020. Tildelingen på gravplassområdet var i 2020 på kr 4.000.000.

Vurdering av vesentlige forhold

Kostnadene pr 31.12 fordeler seg med 87,7 % til presteskapet og 12,3 % til administrasjonen. Av bispedømmets tildeling går 93,3 % (2018: 93,8 %, 2019: 94,2 %) til lønnskostnader og i presteskapet er 84,9 % brukt av tildelingen til lønn (2018: 85,4 % og 2019: 86,4). Andel lønnskostnader ligger høyt og utfordrer av den grunn kostnadene til kompetanseutvikling, personalomsorg og andre satsninger – spesielt for presteskapet.

Grunnet covid-19 har det i 2020 blitt frafall av inntekter, reduserte reisekostnader og redusert aktivitet. I tillegg har lønnsrefusjonen vedr. misjonsrådgiver utgått, og det har vært gjort en kostnadskrevende tilsettingsprosess av administrativt personell på bispedømmekontoret.

De ansatte i Tunsberg bispedømme fått endret sin arbeidshverdag i 2020. Det er blitt færre fysiske møter og en mer digital hverdag, og regnskapstallene viser også dette.

Covid-19 innsparingene gav rom for bispedømmerådet til å bevilge 700 000 til ekstra digital satsning.

Gravplassrådgiveren ble i 2020 besluttet å flyttes tilbake til staten ved Statsforvalteren i Vestfold og Telemark. Virksomhetsoverdragelsen skjedde formelt ved nyttår, og det ble noe ekstra kostnader knyttet til avviklingen av virksomheten.

Gravplassrådgiveren bidro til bispedømmets driftsbudsjett gjennom tjenestekjøp på ca. 930 000 som vil falle bort i budsjettet for 2021.

Administrasjonskostnadene viser et merforbruk på kr 750 725 ved årets slutt. Det gir en merkostnad på 6,22 % i forhold til budsjett.

Kostnadene til prestetjenesten er på kr 91 352 642 pr. 31.12.2020. Det er kr 528 688 lavere enn budsjettet, og mindreforbruket tilsvarer 0,58 % av budsjettet.

I 2020 ble det utlyst 18 prestestillinger med tilsetning i 16 stillinger. 3 av stillingene ble lyst ut flere ganger.

Det er for 2020 utbetalt tilskudd (gruppe 1B) til stillingene innenfor diakoni og undervisning, kirkemusikk og OVF-midlene i sin helhet. For trosopplæring ble det i 2020 – i tillegg til det ordinære tilskuddet – utbetalt 150 000 på søkbare trosopplæringsmidler. Det ble også trukket inn fra menighetene – ubrukte midler utover 5 % av tildelingen i 2019 - i tildelingen for 2020 kr 331 000. Ubrukte midler pr 31.12.20 er kr 181 000.

I desember2020 ble det etter avtale med kirkevergelaget utbetalt noe av de ubrukte tilskuddsmidlene som støtte til fellesråd som har vigslede stillinger finansiert gjennom bispedømmet. Tilskuddene til disse er ikke indeksregulert, og derfor er fellesrådets andel av stillingen økt. I tillegg ble ikke fellesrådene fakturert for det vanlige tilskuddet til felles kompetanseutvikling («skatteøret») ettersom fagsamlingene ble avlyst.

Konklusjon

Tross de utfordringene som covid-19 situasjonen har gitt i all sin uforutsigbarhet, så har Tunsberg bispedømmeråd god styring av økonomien.

Det har vært svært mange tilsettingssaker i 2020, og vi registrerer tross høye søkertall en svak økning av antall stillinger som må lyses ut flere ganger. Tilsetninger er ressurskrevende men meningsfylte prosesser.

Det er gjennomgående god dialog med prostene om styring av økonomien, men prostene opplever at de får stadig større ansvar for økonomi og etterlyser mer opplæring.

Samarbeidet med kirkevergelaget i TAF (Tunsberg arbeidsgiverforum) er godt, og der forankres og mange av de økonomiske beslutningene.

Tønsberg 15.03.2021.

_____ sign _____

Arild Mikkelsen
bispedømmerådsleder

_____ sign _____

Michael Onsrud
konst. stiftsdirektør

VI Årsregnskap

Budsjettgruppe 1A

Tunsberg bispedømmeråd inkl. gravplassrådgiver

Driftstildelingen til Tunsberg bispedømmeråd gjelder også for gravplassrådgiver. For 2020 ble det tildelt kr 105 152 000.

	Regnskap	Budsjett	Avvik
Budsjettgruppe 1A - Driftsregnskapet	31.12.2020	31.12.2020	
Inntekter	-2 824	-2 183	641
Tilskudd/varekjøp	1 214	28	-1 186
Lønnskostnader	98 285	97 271	-1 014
Andre driftskostn	8 814	10 036	1 222
Sum budsjettgruppe 1A	105 489	105 152	-337

Gravplassforvaltningen

Tunsberg bispedømmeråd ble av Kirkerådet tildelt kr 4 000 000 for året 2020.

Tildelingen er brukt til lønn for juridisk rådgiver og tilskudd til bispedømmeråd og gravplassrådgiver for kompetansehevende kurs og forvaltning av gravplasser for Den norske kirke.

	Regnskap	Budsjett	Avvik
Budsjettgruppe 1A - Driftsregnskapet	31.12.2020	31.12.2020	
Inntekter	-	-	-
Tilskudd/varekjøp	2 471	2 150	-321
Lønnskostnader	888	849	-39
Andre driftskostn	489	1 001	512
Sum budsjettgruppe 1A	3 848	4 000	152

Budsjettgruppe 1B og andre tilskudd

Tunsberg bispedømme ble i 2020 gitt tilskudd fra Kirkerådet på kr 41 769 000 til budsjettgruppe 1B. Tunsberg bispedømme utbetalte i 2020 kr 28 87 401 i tilskudd til menigheter vedrørende trosopplæring og kr 12 662 000 til annen kirkelig virksomhet (vedrørende diakonstillinger, kateketstillinger og tilskudd til kirkemusikk). I tillegg ble det utbetalt kr 638 000 vedr. midler fra Opplysningsvesenets fond. Ubrukte midler på trosopplæring - kr 181 599 søkes overført til 2021. Tilskuddene til annen kirkelig virksomhet omfatter 21,5 diakonstillinger og 9 kateketstillinger.

	Regnskap	Budsjett	Avvik
Budsjettgruppe 1B, 2, 3 m.fl. - Tilskudd *	31.12.2020	31.12.2020	
Trosopplæring	28 287	28 469	182
Diakoni	6 928	7 053	125
Undervisning	5 476	5 337	-139
Kirkemusikk	258	272	14
Domkirke (Oslo og Nidaros)			-
Gruppe 2 (kun KR)			-
Gruppe 3 (kun KR)			-
Annet (inkl OVF)	638	638	-
Sum budsjettgruppe 1B, 2, 3 m.fl.	41 587	41 769	182

Særskilt om OVF-tilskuddet

Tilskuddet fra OVF ble gjort på bakgrunn av søknader vedtatt i bispedømmerådet lik tildelt beløp – kr 638 000 for 2020.

Spesifikasjon av Ovf-midlene:	2020		
	Regnskap	Budsjett	Avvik
OVF			
Administrasjon	63 000	63 000	-
Diakoni	40 000	40 000	-
Barn og unge	125 000	125 000	-
Gudstjenesteliv	55 000	55 000	-
Kirkemusikk og kultur	65 000	65 000	-
Samisk kirkeliv	-	-	-
Andre fellestiltak (inkl SMM)	290 000	290 000	-
Internasjonale og økumeniske organisasjoner	-	-	-
Ovf total (for rapportering til Ovf)	638 000	638 000	-

VEDLEGG

Gravplassrådgivningen

Rapport for 2020

Den nasjonale gravplassrådgivningen har en funksjon knyttet opp mot både Barne- og familie departementet (BFD), bispedømmeråd/ fylkesmenn og de lokale gravplassforvaltningene, herunder kirkelige fellesråd og kommuner. En viktig del av stillingen er å drive kompetanseutvikling innenfor gravplass sektoren.

Gravplassrådgivningen har to ansatte, gravplassrådgiveren og en juridisk rådgiver. Den juridiske rådgiveren har i 2020 ferdigstilt en nettbasert veileder som gjennomgår lover, regler, retningslinjer og praksis innenfor fagområdet. Målgruppen er de lokale og regionale gravplassforvaltningene. Den juridiske rådgiveren har også bidratt med sin kompetanse inn i saksbehandlingen, særlig i forhold til klagesaker. Gravplassrådgivningen har samarbeidet tett med BFD gjennom året. Gravplassrådgivningen har innhentet juridiske og prinsipielle uttalelser fra departementet knyttet til konkrete saker og departementet har innhentet råd fra gravplassrådgivningen, primært knyttet til endringer i lov og forskrift innenfor fagområdet..

Rådgivning ovenfor bispedømmeråd og fylkesmenn er en viktig del av arbeidsområdet. Gravplassrådgivningen har gitt råd knyttet til søknader om endring av gravplasser og lokale vedtekter i hele landet. Vi har også gitt uttalelser i flere klagesaker.

Gravplassrådgivningen har en stor kontaktflate og driver med generell rådgivning både per telefon og e-post. Disse henvendelsene kommer i hovedsak fra kirkelige fellesråd og kommuner.

Gravplassrådgivningen har et tett samarbeid med Norsk forening for gravplasskultur (NFG) og stiller blant annet som foredragsholder på kursene praktisk drift av gravplass og administrasjon av gravplass. Gravplassrådgivningen sitter i redaksjonsutvalget for Gravplassen og skriver artikler i fagbladet og deltar også i styremøter for NFG og i underutvalget Krematorienettverket. Samarbeidet med NFG har stor nytteverdi for gravplassrådgivningen da det faglige opplegget er utviklet gjennom flere år, mange deltar på kursene og Gravplassforeningen ivaretar det administrative arbeidet.

Det er flere råd og utvalg innenfor sektoren som gravplassrådgivningen deltar i og det er jevnlig kontakt med ulike bransjer for eksempel gravferdsbyråene gjennom Virke og gravminneleverandørene gjennom Norsk bergindustri. Det pågår for tiden mange spennende prosjekter. I samarbeid med Norges miljø- og biovitenskapelige universitet og Gravplassforeningen er det gjennomført et prosjekt om sikring av gravminner. Det er igangsatt et prosjekt om egnet jord til kistegravlegging i samarbeid med Kirkens arbeidsgiverorganisasjon (KA) og de største gravplassforvaltningene. Det er også jobbet videre med oppfølging av SOSI gravplass. Gravplassrådgiveren stiller også som foredragsholder i ulike sammenhenger. Det kan være for forvaltningen, næringsdrivende eller undervisningsinstitusjoner.

Drammen 26. februar 2021

_____ sign. _____

Åse Skrøvset